

**Fifth International Interdisciplinary Conference for
Young Scholars in Social Sciences and Humanities**

CONTEXTS

**Faculty of Philosophy
University of Novi Sad
20th December 2019**

PROGRAMME, TIMETABLE AND BOOK OF ABSTRACTS

www.ff.uns.ac.rs

UNIVERSITY OF NOVI SAD
FACULTY OF PHILOSOPHY
Dr Zorana Đinđića 2
21000 Novi Sad, Serbia
www.ff.uns.ac.rs

For the Publisher
Prof. Dr Ivana Živančević Sekeruš, dean

Editor
Aleksandra Mirković

**Fifth International Interdisciplinary Conference for Young Scholars in
Social Sciences and Humanities**

PROGRAMME, TIMETABLE AND BOOK OF ABSTRACTS

ISBN
978-86-6065-565-5

Novi Sad
December 2019

PROGRAMME COMMITTEE

<i>Member</i>	<i>Institution</i>
Prof. Dr Ivana Živančević Sekeruš	Faculty of Philosophy, University of Novi Sad, Serbia
Doc. Dr Željko Milanović	Faculty of Philosophy, University of Novi Sad, Serbia
Prof. Dr Zoran Paunović	Faculty of Philosophy, University of Novi Sad, Serbia
Doc. Dr Aleksej Kišjuhas	Faculty of Philosophy, University of Novi Sad, Serbia
Prof. Dr Angela Richter	<i>Martin Luther</i> University of Halle-Wittenberg, Germany
Prof. Dr Alla Tatrenko	<i>Ivan Franko</i> University of Lavov, Ukraine
Dr Silvia Martínez Ferreiro	University of Barselona, Spain, University of Groningen, the Netherlands
Doc. Dr Aleksander Urkom	<i>Eötvös Loránd</i> University of Budapest, Hungary
Dr Mika Risku	Institute of Educational Leadership, University of Jyväskylä, Finland
Dr Catherine Swift	Mary Immaculate College, University of Limerick, Ireland
Doc. Dr Kornelija Ajlec	University of Ljubljana, Slovenia
Prof. dr Tomasz Kwoka	Jagiellonian University in Krakow, Poland

ORGANISING COMMITTEE (Faculty of Philosophy, University of Novi Sad)

<i>Member</i>	<i>Department/ role</i>
Prof. Dr Ivana Živančević Sekeruš	Dean
Prof. Dr Olivera Knežević Florić	Vice-Dean for Financing
Prof. Dr Jasmina Kodžopeljić	Vice-Dean for Education
Prof. Dr Zoran Paunović	Vice-Dean for International Relations and Science
Prof. Dr Milivoj Alanović	Vice-Dean for Accreditation, Self-Evaluation, and Quality Assurance
Prof. dr Ivana Đurić Paunović	Department of English Studies
Prof. dr Dragan Prole	Department of Philosophy
Doc. dr Gordana Ristić	Department of German Studies
Prof. dr Éva Toldi	Department of Hungarian Studies
Prof. dr Ivan Jordović	Department of History
Prof. dr Bojana Stojanović Pantović	Department of Comparative Literature
Prof. dr Dejan Pralica	Department of Media Studies

Prof. dr Jovana Milutinović	Department of Pedagogy
Prof. dr Dušanka Mitrović	Department of Psychology
Prof. dr Tamara Valčić Bulić	Department of Romance Studies
Prof. dr Ivana Ivanić	Department of Romanian Studies
Prof. dr Janko Ramač	Department of Ruthenian Studies
Prof. dr Marija Stefanović	Department of Slavic Studies
Prof. dr Jasna Uhlarik	Department of Slovakian Studies
Prof. dr Dušan Ristić	Department of Sociology
Prof. dr Dr Dušanka Zvekić-Dušanović	Department of Serbian Language and Linguistics
Prof. dr Milivoj Nenin	Department of Serbian Literature

EXECUTIVE COMMITTEE

<i>Member</i>	<i>Department/ Office</i>
MA Tomislav Bukatarević	International Relations Office
MA Isidora Gordić	Dean's Office
MA Kristina Ivšić	International Relations Office
Ljiljana Siriški	International Relations Office
Maja Hovanjski	IT Office
Zoran Milošević	IT Office
Igor Lekić	Digitalisation Associate
Miladin Trifković	Technical Support
Jaroslav Kovač	Technical Support
Vukašin Živaljević	Technical Support

PROGRAMME

<i>Time</i>		<i>Event</i>	<i>Place</i>
9.00	10.00	REGISTRATION AND COFFEE	Entrance hall
10.00	11.00	OPENING <ul style="list-style-type: none"> • Welcoming addresses • Film <i>65 godina širimo znanje</i> • Short music performance • Awarding the best students of the Faculty 	Projection room, ground floor
11.15	13.15	SESSIONS – participants' presentations	Classrooms
13.15	14.15	LUNCH BREAK	P9
14.15	16.15	SESSIONS – participants' presentations	Classrooms

TIMETABLE

SOCIOLOGY IN CONTEXT

time: 12.00 – 13.00 **moderator:** Marina Nedeljković **room:** 237

Aleksandar Kovačević	University of Belgrade	Uloga sindikata u procesu digitalizacije rada u Srbiji	Serbian
Sonja Kuzmančev-Stanojević	University of Novi Sad	Sociološki aspekti neoliberalizma: genealogija modusa dominacije i nasilja	Serbian
Vladan Vidicki	University of Novi Sad	Uloga etničkih resursa u imigrantskom preduzetništvu – studija slučaja srpskih iseljenika u Beču i Čikagu	Serbian
Marina Nedeljković	University of Novi Sad	Seoske žene i razvoj ruralnog turizma u AP Vojvodina	Serbian

MEDIA IN CONTEXT

time: 12.00 – 13.00 **moderator:** Maja Sedlarević **room:** P13

Kristina Milić	University of Belgrade	Populistička komunikaciona logika: politički i medijski populizam u štampanim medijima u Srbiji	Serbian
Maja Sedlarević	University of Novi Sad	Dekonstrukcija slike žene koje se bave politikom na internet portalima dnevnih listova i komercijalnih televizija u Republici Srbiji	Serbian
Milica Janjatović Jovanović	University of Novi Sad	Kritička analiza diskursa na Jutjub kanalima u Srbiji	Serbian
Viktoria Zakinski Toma	University of Novi Sad	Medijsko izveštavanje o migrantima u srpskim i mađarskim medijima u periodu od 2016. do 2019. godine	Serbian

METHODOLOGY IN CONTEXT

time: 11.15 – 12.00

moderator: Jelena Zivlak

room: 115

Aleksandar Novaković	University of Niš	Polifunkcionalnost udžbeničkog kompleta za učenje srpskog jezika kao stranog	Serbian
Jelena Zivlak	University of Novi Sad	Sindrom izgaranja kod nastavnika engleskog jezika: faktori uticaja i izvori	Serbian
Mónika Kapás	University of Pécs	Upholding the level of motivation in the elementary education of Gypsy/Romani pupils in Vojvodina	English

TRANSLATOLOGY IN CONTEXT

time: 12.00 – 12.45

moderator: Jelena Borljin

room: 270

Biljana Pajić	University of Belgrade	Titlovanje kao vrsta audio-vizuelnog prevođenja iz perspektive gledalaca	Serbian
Branislav Zarković	University of Belgrade	Individualni faktori od značaja za usvajanje veština, neophodnih za bavljenje određenom vrstom usmenog prevođenja, konsektivnim ili simultanim	Serbian
Jelena Borljin	Pablo de Olavide University	Deskriptivno-komparativna analiza prevođenja kulturema u srpskom rimejku serije Seranovi (Sindelići)	Serbian

CONTEXT OF HISTORY, RELIGION, AND CULTURE

time: 11.15 – 13.00 **moderator:** Dragana Lazić Stojković **room:** 221

Łukasz Byrski	Jagiellonian University in Krakow	Between the Living, the Dead and the Gods – Writing as a Tool for Communication with the Underworld in Ancient Civilizations	English
Vukašin Vukmirović	University of Novi Sad	Vlastela u srednjovekovnoj Srbiji, Bosni i Hrvatskoj	Serbian
Nemanja Blagojević	University of Novi Sad	Oružje i oprema srpskog srednjovekovnog ratnika	Serbian
Ana Vujković Šakanović	University of Novi Sad	Franjevački red u srednjovekovnoj bosanskoj državi	Serbian
Dragana Lazić Stojković	University of Novi Sad	Zvornički sandžak u XVIII veku	Serbian
Marija Ivanović	University of Belgrade	Atanasije Nikolić i kulturna obnova Srbije (1835 - 1878)	Serbian
Radovan Femić	University of Novi Sad	Eparhija zahumsko-raška (1878 – 1908)	Serbian

MODERN HISTORY

time: 14.15 – 16.00 **moderator:** Paulina Čović **room:** 322

Žarko Panić	University of Novi Sad	Javno mnjenje vojvodanskih Srba o Rusiji od 1908. do 1918. godine	Serbian
Jovana Kasaš	University of Novi Sad	Temišvarski Srbi i prva jugoslovenska država 1918 – 1921.	Serbian
Vladimir Pavlov	University of Novi Sad	Odnosi između Kraljevine SHS/Jugoslavije i SAD 1919 – 1929.	Serbian

Maja Korolija	University of Belgrade	Hladni rat u nauci Jugoslavije: odnos nauke i političke ideologije u FNRJ	Serbian
Petar Đurđev	University of Novi Sad	Novi Sad 1963 – 1989.	Serbian
Dino Šakanović	University of Sarajevo	Industrija BiH u tranziciji (1989 - 2007)	Serbian
Paulina Čović	University of Novi Sad	Nastava istorije u Srbiji 1919 – 1990. godine	Serbian

EDUCATIONAL CONTEXTS

time: 11.15 – 13.00

moderator: Novak Stanišić

room: 207

Dejan Đorđić	University of Novi Sad	Školska klima kao korelat rezilijentnosti učenika	Serbian
Tamara Milošević	University of Novi Sad	Socijalno ponašanje i vršnjački status učenika na ranom osnovnoškolskom uzrastu	Serbian
Marija Cvijetić	University of Novi Sad	Kakvo je samoodređenje osoba sa intelektualnom ometenošću?	Serbian
Đurđa Maksimović	University of Belgrade	Istorijski razvoj dečije književnosti sa pedagoškog aspekta	Serbian
Novak Stanišić	University of Belgrade	Značaj i uloga pedagoga u profesionalnoj orijentaciji učenika srednje škole	Serbian
Nataša Tančić	University of Novi Sad	Determinante profesionalnog razvoja nastavnika u inkluzivnom školskom kontekstu	Serbian
Olja Džinkić	University of Novi Sad	Motivacija za učenje u kontekstu konstruktivističke pedagogije	Serbian
Senka Slijepčević	University of Novi Sad	Determinante razvoja profesionalnog identiteta školskog pedagoga	Serbian

EDUCATIONAL DEVELOPMENT

time: 14.15 – 15.00

moderator: Maja Bosanac

room: 207

Ivana Aleksić	University of Novi Sad	Digitalne kompetencije nastavnika	Serbian
Bojana Trivunić	University of Novi Sad	Uloga ličnih i socijalnih faktora u prihvatanju i nameri univerzitetskih nastavnika za primenom tehnologije u nastavi: TAM model	Serbian
Maja Bosanac	University of Novi Sad	Perspektive razvoja i institucionalizacije treće misije univerziteta	Serbian

LITERATURE - FICTION AND SYMBOLISM

time: 11.15 – 13.00

moderator: Marijana Jelisavčić

room: 109

Isidora Ana Stambolić	University of Novi Sad	Demonologija u srpskim srednjovekovnim apokrifima	Serbian
Marijana Jelisavčić	University of Novi Sad	Horor fantastika u srpskoj prozi 19. veka	Serbian
Goran Petrović	University of Belgrade	Evolucionizam kao teorijska osnova rane naučno-fantastične imaginacije H. Dž. Velsa	Serbian
Marijana Terić	Faculty of Montenegrin Language and Literature, Cetinje	Recepcija fantastike u jugoslovenskim književnostima (1945 – 1990)	Montenegrin
Ágota Tóth	University of Novi Sad	Interkanonikus olvasatok, médiumközi kapcsolatok – a kortárs magyar irodalom és a popkultúra hálózatzrendszer	Hungarian

Nataša Drakulić Kozić	University of Novi Sad	Maskiranje muškarca u ženu i žene u muškarca kao vid zamene rodnog identiteta u srpskim usmenim epskim pesmama	Serbian
Nikolina Tutuš	University of Novi Sad	Simbolika bilja u srpskoj srednjovekovnoj originalnoj književnosti i narodnim verovanjima i predanjima o bilju	Serbian

LITERATURE

time: 14.15 – 15.45

moderator: Ana Mitrevski

room: 109

Nataša Rakić	University of Kragujevac	Kolonijalno osvajanje Namibije i politika sećanja u savremenom nemačkom romanu	Serbian
Dragan Babić	University of Novi Sad	Tematizacija Prvog svetskog rata u srpskoj i angloameričkoj prozi od 1914. do 1940: komparativna analiza	Serbian
Velimir Mladenović	University of Novi Sad, University of Poitiers	Ratovi Elze Triole, romani, novele, članci (1944 - 1957)	Serbian
Smiljana Rakonjac	University of Novi Sad	Jewish Identity in Philip Roth's Novels	English
Ana Mitrevski	University of Novi Sad	Recepcija drama Bertolta Brehta u Srbiji	Serbian
Sofija Pejić	University of Belgrade	Aspekti identiteta u romanima Hanifa Kurejšija	Serbian

LITERATURE AND CULTURE

time: 11.15 – 12.45

moderator: Ana Rimar Simunović

room: 102

Irena Plaović	University of Belgrade	Retoričko nasleđe srpskog srednjovekovlja: slova i pohvale	Serbian
---------------	---------------------------	---	---------

Milan Gromović	University of Novi Sad	Vizantijske teme i motivi u srpskoj poeziji druge polovine 20. veka: Milorad Pavić, Ivan V. Lalić, Milosav Tešić, Slobodan Kostić	Serbian
Ana Rimar Simunović	University of Novi Sad	Мит завичаю у творчосци Михайла Ковача у контексту рецепції української літератури	Ruthenian
Adrien Karolj	University of Novi Sad	A művészet terei Csáth Géza, Kosztolányi Dezső, Milkó Izidor és Munk Artúr prózájában	Hungarian
Sanja Perić	University of Novi Sad	Tradicija i kultura u poeziji i esejistici Borislava Radovića	Serbian
Mila Stričević Gladić	University of Novi Sad	Code-mixing in the Prose Works of Contemporary US Latina Writers: Judith Ortiz Cofer, Julia Alvarez and Angie Cruz	English

LITERATURE IN CONTEXT

time: 14.15 – 15.30

moderator: Danica Trifunjagić

room:
102

Danica Trifunjagić	University of Novi Sad	Slika Drugog u autobiografskoj literaturi 18. veka u srpskoj književnosti	Serbian
Bojana Anđelić	University of Novi Sad	Metodički pristup temi učiteljskog života u prozi srpskog i južnoslovenskog realizma	Serbian
Zorica Mladenović	University of Belgrade	Apercepcija u službi naracije na primeru Seoba – roman i film	Serbian
Aleksander Šuklin	University of Kragujevac	Savremena književnost ruskih Nemaca: problem tradicije	Serbian
Branka B. Ognjanović	University of Kragujevac	Literary Representations of the Posthuman: An Ecocritical Reading of the Novels “Mountains Seas and Giants” by Alfred Döblin and “The Abolition of Species” by Dietmar Dath	English

LANGUAGE AND CONTEXT

time: 11.15 – 13.15

moderator: Mila Dragić

room: 306

Anna Margareta Lačok	University of Novi Sad	Biblijska frazeologija u slovačkom i srpskom jeziku	Serbian
Sanja Petrović	University of Novi Sad	Jezičkostilske osobenosti Venclovićevih beseda iz rukopisne knjige Poučenija i slova razlika iz 1732. godine	Serbian
Svetlana Velimirac	University of Belgrade	Samilosne oči tuđinske žene: Srbija i Prvi svetski rat. Kritička analiza diskursa dela britanske autorke Mejbel Sinkler Stobart i srpske autorke Jelene Lozanić - Frotingem	Serbian
Sonja Rodić	University of Novi Sad	Grafološke i fonološke novine u upotrebi današnjeg engleskog i srpskog jezika: uporedna analiza	Serbian
Jelena Biljetina	University of Novi Sad	Doslovna i prenesena značenja glagola jedenja i pijenja u engleskom i srpskom jeziku: kognitivnolingvistička analiza	English
Vesna Bajić	University of Novi Sad	Leksika Rajičevog izdanja Satira Matije Antuna Reljkovića (u poređenju sa izvornim tekstom)	Serbian
Srđan Gadoš	University of Novi Sad	English Multi-Part Verbs with Verbs of Perception and Cognition and Their Serbian Equivalents (Cognitive Approach)	English
Mila Dragić	University of Novi Sad	Predikatski izraz sa glagolom u funkciji intenzifikatora	Serbian

MORPHOLOGY AND SYNTAX

time: 15.00 – 16.30

moderator: Nina Ilić

room: 237

Tijana Milenković	University of Novi Sad	Osobnosti tvorbenih modela u internetskoj komunikaciji na srpskom jeziku	Serbian
Jovana Stevanović	University of Niš	Nomina loci u prizrensko-timočkom dijalektu	Serbian
Marina Šefer	University of Novi Sad	Kondicionalne konstrukcije u standardnom srpskom jeziku	Serbian
Tijana Balek	University of Novi Sad	Proučavanje vidske nekorelativnosti u ruskom i srpskom jeziku	Serbian
Milorad Miljaković	University of Novi Sad	Vidsko-vremenska konkurencija u savremenom ruskom, srpskom i poljskom jeziku (gramatički, semantički i pragmatički aspekt)	Serbian
Nina Ilić	University of Novi Sad	Usvajanje glagola sa klitikom <i>se</i> u srpskom jeziku kao maternjem	Serbian

IDEOLOGY, DISCOURSE AND DEVELOPMENT

time: 14.15 – 15.45

moderator: Nataša Vučenović

room: 271

Katarina Mihajlović Ilić	University of Belgrade	The Language Evolution	Serbian
Jovana Vurdelja	University of Belgrade	Critical Analysis of Multimodal Discourse of Climate Change	English
Ana Petrović Dakić	University of Belgrade	Verbalne asocijacije i kognitivni razvoj učenika osnovne škole	Serbian
Tatjana Petrika	West University of Timisoara	Fațete ale stilului în proza lui Danilo Kiș	Romanian

Irena Radić	University of Belgrade	Promocija ideologija u osnovnom i srednjem obrazovanju u srpskom društvu	Serbian
Nataša Vučenović	University of Banja Luka	Rodne ideologije u udžbenicima italijanskog kao stranog jezika	Serbian

PHILOSOPHY IN CONTEXT

time: 11.15 – 13.15

moderator: Dušica Kovačević

room:
313

Jelena Pavličić	University of Belgrade	Konverzacioni i inferencijalni kontekstualizam	Serbian
Andrija Jurić	University of Novi Sad	Detranscendentalizacija Ja: Modeli samorefleksije u filozofiji duha	Serbian
Jelena Mijić	University of Belgrade	Uloga intuicija u epistemologiji	Serbian
Jovana Kostić	University of Belgrade	Self-reference and the theory of concepts	English
Katarina Maksimović	University of Belgrade	Intensionality and the notion of algorithm	English
Miloš Kovačević	University of Belgrade	Lična autonomije i političko odlučivanje	Serbian
Dušica Kovačević	University of Novi Sad	Eutanazija između prava na život i ljudskog dostojanstva	Serbian
Marija Petrović	University of Belgrade	Problem moralnog statusa abortusa iz perspektive reproduktivnih prava	Serbian

FROM ANCIENT TO MODERN TIMES

time: 14.15 – 15.30

moderator: Ana Miljević

room:
313

Aleksandra Vučković	University of Belgrade	Kvajn o ontološkim obavezama i subdeterminaciji	Serbian
Slavenko Šljukić	University of Belgrade	Odnos slobode volje i normativnosti u Kantovoj teoriji morala: rekonstrukcija kroz analizu metaetičkog konstruktivizma Kristin Korsgard	Serbian
Katarina Njegovan	University of Belgrade	Kantovo shvatanje dužnosti prema sebi: rekonstrukcija i savremene debate	Serbian
Ana Miljević	University of Novi Sad	Preobražaj bića pred ponorom nebića: helenski pojam <i>physis</i> -a	Serbian
Luka Kešeljević; Jovan Bukovala	University of Belgrade	Razumnost u kontekstu određenja čoveka u antici (Platon i Aristotel) i moderni (Dekart)	Serbian

ABSTRACTS

(ABSTRACTS ARE GIVEN IN ALPHABETICAL ORDER)

Aleksić Ivana, *University of Novi Sad, Serbia*
ivanabajsev@gmail.com

DIGITALNE KOMPETENCIJE NASTAVNIKA

U doba kada informaciono-komunikacione tehnologije zauzimaju važnu ulogu u svakodnevnicima, digitalna umreženost svih učesnika u obrazovnom sistemu postaje imperativ. Savremenom obrazovanju potreban je savremeni model učenja, a to je aktivno učenje koje podrazumeva uključivanje novih tehnologija u sam proces prenošenja znanja. Pod uticajem najnovijih naučno-tehnoloških dostignuća, dešavaju se izmene u strukturi, položaju i ulozi nastavnika u nastavnom procesu. Informaciona tehnologija u obrazovanju pruža mogućnosti za upotrebu različitih nastavnih metoda, inovativnu organizaciju nastave kao i kreativnu upotrebu stečenog znanja. Kako se tehnologije razvijaju, tako se razvijaju i zahtevi za posedovanje kompetencija koje su potrebne za njihovo uspešno korišćenje. To znači da dodatne edukacije nastavnika, treba da budu referentni okvir za profesionalni rast i razvoj tokom čitave karijere. Zbog svega navedenog neophodno je jačanje ljudskih kapaciteta u smislu podrške i obrazovanja nastavnog kadra za primenu tehnologija u nastavi. Pregledom relevantne literature utvrđena je potreba za ispitivanjem trenutnog nivoa znanja, kao i spremnosti nastavnika i ostalih zaposlenih u obrazovanju da prihvate savremenu tehnologiju i implementiraju je u nastavni proces u cilju unapređivanja sopstvenih digitalnih kompetencija. Cilj istraživanja doktorske disertacije je utvrđivanje referentnog okvira za razvoj digitalnih kompetencija nastavnika, uz temeljnu analizu vladajućih stavova u vezi sa temom, baziranih na odredbama Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja pod nazivom „Okvir digitalnih kompetencija - Nastavnik za digitalno doba 2019”.

Keywords: kompetencije nastavnika, savremena nastava, informaciono-komunikacione tehnologije.

Andelić Bojana, *University of Novi Sad, Serbia*
mala.bonnana@gmail.com

METODIČKI PRISTUP TEMI UČITELJSKOG ŽIVOTA U PROZI SRPSKOG I JUŽNOSLOVENSKEG REALIZMA

Osnovna tema ovog istraživanja formulisana je iz potrebe da se ukaže na jedan segment južnoslovenskih književnosti koji je u drugoj polovini 19. veka postao predmet interesovanja prozaista – učiteljski život. Rad će ponuditi novo čitanje i nove mogućnosti nastavne obrade romana Draginje Drage Gavrilović (Devojački roman), koja će se naći u fokusu istraživačke pažnje, Dragutina Ilića (Gospođa Marija) i Svetolika Rankovića (Seoska učiteljica) iz srpske književnosti, odnosno Augusta Šenoe (Branka) i Ksavera Šandora Đalskog (Đurđica Agićeva) iz hrvatske i Ivana Cankara (Martin Kačur) iz slovenačke književnosti, kao i drugih proznih vrsta koje je doktorandkinja izdvojila kao važne za osvetljavanje ove tematike. U kritici 19. i 20. veka ne postoji analiza učiteljskog života u prozi 19. veka, kao ni nosilaca Bildungsroman-a. Istraživanje predložene problematike može dati značajan doprinos proučavanju srpske i komparativne književnosti i ponuditi nove modele rada sa srednjoškolcima. Cilj istraživanja je da se pokaže kako je tema učiteljstva u srpskoj i južnoslovenskim književnostima bila jedan od relevantnih toposa u analizi potencijala društveno-kritičke stvarnosti za koju su se programski zalagali pisci realističke epohe. U tom smislu, i muški i ženski likovi postaju simptom ne samo društvene, već i psihološke krize identiteta u promenjenim društvenim i rodnim okolnostima. Dakle, glavni cilj istraživanja podrazumeva podrobnju analizu učiteljskog života u izdvojenim delima. Neophodno je utvrditi sličnosti i razlike u slikanju učiteljskog života u seoskoj sredini i etape u razvoju nosilaca radnje (učitelja ili učiteljica). Rad će se bazirati na kombinaciji sledećih metoda: tekstovna metoda, analitičkosintetička metoda, poredbeni (komparativna) metoda, intertekstualna metoda, interdisciplinarna metoda.

Keywords: učiteljski život, književnost realizma, metodika.

Babić Dragan, *University of Novi Sad, Serbia*
draganb.com@gmail.com

TEMATIZACIJA PRVOG SVETSKOG RATA U SRPSKOJ I ANGLOAMERIČKOJ PROZI OD 1914. DO 1940: KOMPARATIVNA ANALIZA

Prvi svetski rat se smatra prelomnim događajem XX veka i periodom koji je označio kraj jedne faze moderne svetske istorije i najavio početak naredne. Kada se na globalnom planu analizira geopolitička, ekonomska, društvena i umetnička situacija pre i nakon završetka sukoba, jasno je da su u pitanju dve potpuno drugačije slike sveta koje su se, očekivano, reflektovale i na stanje svesti ljudi koji su preživeli taj period. Shodno tome, komparativna analiza predratne i poratne književnosti objašnjava kako su pisci doživeli taj trusni period i u kom kontekstu se njihovo osećanje stvarnosti i umetnosti menja tokom ratnih godina. Kao taoci slučaja u kojem su se našli, različiti pisci manifestuju različita ponašanja na osnovu iskustava koje nose iz rata. Književno stvaralaštvo inspirisano ratom mora se povezati sa biografijom pisaca, učešćem ili neučešćem u sukobima i snalaženjem u poratnom svetu, ali i sa njihovim poetičkim načelima, opusom i odnosom prema poziciji umetnika i umetnosti uopšte. Srpski i angloamerički pisci obezbeđuju potrebnu širinu da se uvidi sveobuhvatnost književnosti o Prvom svetskom ratu jer su među njima direktni učesnici sukoba, oni koji su rat preživeli daleko od fronta, pisci ratnih putopisa i memoara, kao i spisateljice koje su u ratu imale specifičnu ulogu, dok su njihova iskustva dovoljno sadržajna i obimna da predstavljaju sve aspekte rata. Sa druge strane, među njima postoje određena razdvajanja uslovljena istorijskim prilikama i, kako se istraživanje zasniva na analizi biografskog predloška, bitno je pronaći i objasniti različita ratna iskustva, zbog čega se pripadnici srpske, engleske i američke književnosti nameću kao adekvatan izbor usled tri atipične i međusobno drugačije pozicije svojih zemalja pre i tokom rata.

Keywords: Prvi svetski rat, komparativna analiza, međuratna književnost, srpska proza, angloamerička proza.

Bajić Vesna, *University of Novi Sad, Serbia*
vesna.bajic93@gmail.com

LESIKA RAJIĆEVOG IZDANJA SATIRA MATIJE ANTUNA
RELJKOVIĆA
(U POREĐENJU SA IZVORNIM TEKSTOM)

Predmet istraživanja ove doktorske disertacije jeste leksika izdanja Satira M. A. Reljkovića koje je dao S. Rajić. Prvo izdanje ovog dela Reljković je objavio 1762, a drugo, izmenjeno i dopunjeno izdanje – 1779. godine. Rajićevo izdanje Satira objavljeno je 1793. godine. Satir iliti divji čovik u verše Slavoncem pisan je ikavskom štokavštinom. Rajić ga je preveo na 'prosto-serbskij' jezik, tačnije, ekavizirao je izvorno ikavsko delo i izmenio pojedinačne reči. Osnovu za istraživanje čini leksika ekavske, ćirilčke verzije Satira, ali vrši se i poređenje sa izvornim Reljkovićevim tekstom. S obzirom na to da u tekstu ima mnogo pozajmljenica i nanosa iz slavenosrpskog i srpskoslovenskog jezika, kao i na to da je ovo delo interesantno pre svega sa kulturološkog i didaktičkog aspekta, jedan od glavnih predmeta analize jesu leksički slojevi ovog teksta. Najpre se vrši digitalizacija rukopisa, potom ekscerpcija građe, a zatim i analiza, klasifikacija i sistematizacija leksičkog materijala. Metode istraživanja jesu filološka, analitičko-deskriptivna, uporedno-istorijska i etimološka. Leksika dela nastalih na štokavskom govornom području u XVIII veku i ranije do danas nije sistematski proučena. Upravo ona nosi važne informacije o kulturi i običajima svih naroda koji su pripadali ovom govornom području, te ju je neophodno detaljno analizirati. Proučavanje odabrane leksike ovih dvaju dokumenata značajno je sa lingvističkog i kulturološkog aspekta. Izdvajanje leksičkih slojeva doprinosi poznavanju inventara leksema zastupljenih na štokavskom jezičkom prostoru tog vremena, a poređenje ovih dveju tekstualnih varijanti osvetljava sličnosti i razlike u upotrebi leksema na istoku i zapadu ovog jezičkog prostora.

Keywords: istorijska leksikologija, leksički slojevi, Satir iliti divji čovik u verše Slavoncem, Stefan Rajić, Matija Antun Reljković.

Balek Tijana, *University of Novi Sad, Serbia*
tijana.balek@ff.uns.ac.rs

PROUČAVANJE VIDSKE NEKORELATIVNOSTI U RUSKOM I SRPSKOM JEZIKU

Predmet istraživanja jesu slučajevi kada dolazi do odstupanja od „linearnog“ predstavljanja odgovarajuće radnje (početak – trajanje – završetak) kao binarne opozicije NSV : SV. Zahvaljujući neprestano aktivnim tvorbenim procesima u fond glagolske leksike u ruskom i srpskom jeziku unose se, pored gramatičkih (prelazak iz NSV u SV, i obratno), i semantičke promene, što utiče na formiranje vidske nekorelativnosti između motivne i motivisane reči. Budući da se nepodudarnost gramatičkih značenja vida može manifestovati kako u ukupnoj semantičkoj strukturi tako i u samo jednom leksičkom značenju glagola (ako je višeznačan), neophodno je pomno uporediti značenje neprefiksiranog i prefiksiranog glagola, te utvrditi diferencijalnu karakteristiku koja ukazuje na vidsku nekorelativnost i akcionalna svojstva derivata. Stoga datu problematiku posmatramo u sledećim oblicima: (1) glagoli bez parnjaka NSV/SV (rus. забеспокоиться, проболтать, припоздниться; srp. zaridati, probrbljati, privučiti); odnosno (2) glagoli koji (barem u jednom značenju) ne saodnose sa svojom neprefiksiranom, ili pak sekundarno imperfektivizovanom, varijantnom formom (rus. лиловеть : залиловеть; заправлять : заправить; srp. zavrzivati : zavrsti; pripadati : pripasti). Poslednju grupu čine (3) glagoli koji imaju više oblika NSV u svojoj gramatičkoj paradigmi kao posledicu sekundarne imperfektivizacije (tzv. ‘vidski tripleti’, npr. rus. быть – забуть – забучивать, близиться – приблизиться – приближаться; srp. svoditi – zasvoditi – zasvođavati, pristupati – pristupiti – pristupljivati), ili pak SV, što je ređa pojava (npr. rus. грозить – пригрозить и погрозить, душить – придушить, задушить и удушить; srp. raniti – poraniti, uraniti i zaraniti). Cilj istraživanja je određenje distributivnih, gramatičkih, akcionalnih i semantičkih karakteristika leksema unutar svake od navedenih grupa u jezicima koji se porede, te konfrontiranje dobijenih rezultata.

Keywords: vidska nekorelativnost, SV, NSV, prefiksacija, sekundarna imperfektivizacija, ruski i srpski jezik.

Biljetina Jelena, *University of Novi Sad, Serbia*
jelena.biljetina@gmail.com

DOSLOVNA I PRENESENA ZNAČENJA GLAGOLA JEDENJA I
PIJENJA U ENGLESKOM I SRPSKOM JEZIKU:
KOGNITIVNOLINGVISTIČKA ANALIZA

Istraživanje se bavi kontrastivnom analizom glagola jedenja u engleskom i srpskom jeziku u dva međusobno povezana semantička polja, u semantičkim poljima jedenja i pijenja. Konkretna predmet izučavanja jesu doslovna i prenesena značenja definisanih glagola u dva jezika. Budući da je rad kontrastivne prirode, ispituju se i sličnosti i razlike u pogledu konceptualizacije pojmova koji se izražavaju glagolima jedenja i pijenja, kao i njihova leksikalizacija u dva jezika. Teorijski okvir prvog dela istraživanja čini teorija komponentne analize, po kojoj se značenjska struktura lekseme može razložiti na značenjske elemente (dijagnostička obeležja). Ova teorija je modifikovana teorijom prototipa, po kojoj se smisao određene lekseme utvrđuje na osnovu gradijentnog (ne)postojanja tipičnih semantičkih obeležja i veće ili manje pripadnosti prototipu. Drugi deo istraživanja temelji se na kognitivnoj lingvistici i teoriji pojmovne metafore kojom se apstraktni ili manje poznati pojmovi objašnjavaju konkretnim ili poznatim pojmovima. Ovakvi mehanizmi predstavljaju opšte, kognitivne sposobnosti i temelj naših misaonih procesa. Ciljevi rada su sledeći: (1) ustanoviti doslovna značenja glagola jedenja i pijenja u engleskom i srpskom jeziku kroz utvrđivanje njihovih semantičkih obeležja, (2) ustanoviti prenesena značenja glagola jedenja i pijenja u engleskom i srpskom jeziku, (3) ustanoviti kognitivnu motivaciju konstatovanih prenesenih značenja u oba jezika i, kao krajnji cilj, (4) utvrditi sličnosti i razlike u prenesenim značenjima ovih glagola jedenja i pijenja, njihovoj konceptualizaciji i leksikalizaciji. Očekuje se da rezultati istraživanja doprinesu potpunijem semantičkom opisu glagola jedenja i pijenja u engleskom i srpskom jeziku, kao i potpunijem uvidu u leksikalizaciju i konceptualizaciju pojmova jedenja i pijenja u navedenim jezicima. Praktičnu primenu ovo istraživanje moglo bi da ima u leksikografiji, odnosno u sastavljanju preciznih rečničkih definicija, prvenstveno u srpskom jeziku. Pored toga, rezultati analize bi trebalo da

doprinesu i preciznijem prevođenju glagola jedenja i pijenja sa jednog jezika na drugi.

Keywords: doslovna značenja, prenesena značenja, komponentna analiza, prototipično značenje, pojmovna metafora.

Blagojević Nemanja, *University of Novi Sad, Serbia*
coneblagoje@gmail.com

ORUŽJE I OPREMA SRPSKOG SREDNJOVEKOVNOG RATNIKA

Predmet istraživanja ovog rada je naoružanje srednjovekovne srpske vojske od njenog doseljavanja na Balkan do kraja srpske srednjovekovne državnosti. U sklopu razvitka oružja i njegove upotrebe razmatra se i vojna istorija srpske države, kao i unutrašnje i spoljno političke prilike koje su uticale na sastav vojske i na njeno naoružanje. Oružje srpskog vojnika razvijalo se od samog dolaska na Balkan. Tokom srednjeg veka pretrpelo je mnoge promene, koje su bile rezultat kulturnog uticaja mnogih naroda sa kojima su Srbi dolazili u kontakt, ali i sopstvenog unutrašnjeg razvoja i privrednih mogućnosti. Pod takvim okolnostima srpska vojska naoružava se uvoznim oružjem sa zapada Evrope, prihvata vojne uticaje Azijskih naroda, ali i proizvodi domaće naoružanje velikog kvaliteta, kao rezultat sopstvenog tehnološkog i kulturnog razvoja. Mnogostrani uticaji na vojnu opremu srpskog ratnika rezultiraju time da je on bio naoružan, evropskim mačevima, samostrelima, oklopima, da koristi azijske refleksne složene lukove, sablje i upotrebljava raznovrsno oružje domaćeg porekla, kao što su specifične vrste mačeva, sekire, buzdovane, bojne kose, itd. Potreba za jednom ovakvom studijom javlja se iz razloga zastarelosti istraživanja kojih su se bavili ovom temom. Više decenija nisu pisane sinteze, a došlo je do pojavljivanja i novih izvora: materijalnih, pisanih, likovnih, kao i do novih tumačenja istih. U masovnoj kulturi dolazi do popularizacije viteštva, srednjeg veka i oružja, a naše znanje iz datih oblasti nije u skladu sa promenama i novim zahtevima nauke, stoga i proizilazi potreba za jednim radom koji će dati potpuniju sliku srpskog srednjovekovnog vojnika, ali i preispitati ulogu drugih evropskih naroda koji su uticali u oblikovanju njegove predstave. Ovo istraživanje daće nam nov pregled svih dosadašnjih

istraživanja i izvora, studiju o međunarodnoj srednjovekovnoj trgovini oružjem, međusobnim kulturnim uticajem na vojsku i društvo, stanje domaćeg oružanog zanatstva, sliku izgleda srednjovekovnog ratnika i tipologiju oružja. Prilikom izrade ovog rada koristiće se domaća i strana literatura. Od strane prvenstveno: Ruska, Grčka, Engleska, Nemačka, Bugarska i Rumunska. Glavni izvori biće: pisani, likovni, likovni sa tvrdih(kamenih) površina, materijalni, epigrafski. Vršiće se uporedna kombinacija pregleda strane i domaće literature, sinteza svih raspoloživih izvora i njihova kritička analiza.

Keywords: oružje, oklop, oprema, vojnik, ratnik.

Borljin Jelena, *Pablo de Olavide University, Spain*
jborljin@yahoo.com

DESKRIPTIVNO-KOMPARATIVNA ANALIZA PREVOĐENJA KULTUREMA U SRPSKOM RIMEJKU SERIJE SERANOVI (SINĐELIĆI)

Teza će se baviti deskriptivno-komparativnom analizom kulturema koje su identifikovane u španskoj seriji Los Serrano i njihovim prevodom u srpskom rimejku Sinđelići. Analiziraće se prevodilačke tehnike korišćene za prevod kulturema. Što se tiče teorijskog dela, rad će ponuditi detaljan pregled teorije prevođenja sa posebnim naglaskom na audiovizuelno prevođenje, adaptaciju (rimejk) i kultureme. Potreba ovakvog istraživanja se ogleda u činjenici da se audiovizuelna adaptacija, tj. rimejk, nije dovoljno istraživao sa prevodilačke tačke gledišta. Takođe, ne postoji mnogo naučnih radova koji analiziraju prevodilačku sferu kada se radi o špansko-srpskoj jezičkoj komunikaciji. Cilj istraživanja je uočiti prevodilačke tehnike koje se koriste za ekstremno kulturološko prilagođavanje španske serije srpskoj publici. Takođe, ciljevi su i: identifikovati u originalnoj (španskoj) verziji seriji kultureme kojima je potrebna intervencija od strane srpskog prevodioca; identifikovati specifične tehnike prevođenja na srpski jezik prethodnopomenutih kulturema; realizovati deskriptivnu analizu kvantitativnog karaktera kako bi se spoznao realan karakter kulturema u oriinalnoj verziji, kao i prevodilačkih tehnika u opštem smislu a i onih

primenjenih u samom rimejku; realizovati kritičko vrednovanje primenjenog rešenja u pogledu prevođenja kulturema u rimejku. Što se tiče metoda koje će biti primenjene, koristiće se empirijsko istraživanje kao i deskriptivna-komparativna i evaluativna analiza tehnika prevođenja kulturema.

Keywords: audiovizuelno prevođenje, rimejk, španski, srpski.

Bosanac Maja, *University of Novi Sad, Serbia*
maja.bosanac@ff.uns.ac.rs

PERSPEKTIVE RAZVOJA I INSTITUCIONALIZACIJE TREĆE MISIJE UNIVERZITETA

Razvoj obrazovanja, u svom najširem značenju, u današnje vreme nije toliko podstican svojom unutrašnjom dinamikom, kao što je to bio slučaj u prošlosti, već je postao daleko osetljiviji prema spoljašnjim pritiscima (Milutinović, 2008). U tom smislu, konstantni zahtevi za unapređenjem univerziteta, koji dolaze iz različitih sektora društva, čine aktuelnim istraživanje odnosa univerziteta i njegovog spoljašnjeg okruženja. Pored nastave i istraživanja kao osnovnih misija univerziteta sve više se ističe značaj proučavanja treće misije univerziteta-odnosa univerziteta i njegovog okruženja. Predmet istraživanja određuje se kao proučavanje i istraživanje percepcija univerzitetskih nastavnika, saradnika i studenata u pogledu treće misije univerziteta. Na osnovu pregleda literature može se konstatovati da je pitanje treće misije univerziteta kontroverzna tema. Razlike u terminima koji se upotrebljavaju neretko mogu biti i pokazatelji interpretacije treće misije univerziteta, pri čemu se problematizuje odnos između njene društvene/civilne i ekonomske dimenzije. Osnovni cilj ovog istraživanja jeste ispitivanje percepcije univerzitetskih nastavnika i saradnika, kao i studenata Univerziteta u Novom Sadu o trećoj misiji univerziteta, prvenstveno imajući u vidu manje istraženu civilnu/društvenu dimenziju. Podaci u istraživanju prikupljeni su metodom anketiranja. Na osnovu rezultata istraživanja - u okviru kojih se očekuju značajne razlike u odgovorima između predstavnika društveno-humanističkih u odnosu na predstavnike prirodno-tehničkih nauka, kao i na osnovu vladajućih stavova i shvatanja kako u inostranoj tako i domaćoj literaturi,

stvaraju se osnove za definisanje perspektiva razvoja i institucionalizacije treće misije univerziteta sa posebnim osvrtom na pedagoške implikacije.

Keywords: univerzitet, treća misija univerziteta, ekonomska dimenzija, civilna dimenzija.

Byrski Łukasz, *Jagiellonian University in Krakow, Poland*
byrskister@gmail.com

BETWEEN THE LIVING, THE DEAD AND THE GODS - WRITING AS
A TOOL FOR COMMUNICATION WITH THE UNDERWORLD IN
ANCIENT CIVILIZATIONS

Publications about the above problem, often very valuable, are studies of one case in the subject. My dissertation will be a monograph as complete as possible, using the previous findings of other researchers, but significantly supplemented with the results of my own research. The work will consist of three parts. The first, introductory one will present the state of research on the title problem and its scope - civilizations. This scope imposes the very subject of the study, because it is not the time criterion but the complexity of culture that plays an important role here. The purpose of the work is not to show that the concept of the possibility of people contacting the otherworlds by means of writing is identical in all civilizations, or that it originates from one source, but to examine how it looks in different civilizations. The second part of the work will contain descriptions of the cases of communication of living people with the netherworld with the help of writing on the basis of the literature on the subject and own research, of course taking into account the cultural context of each of them. The emphasis will be on the precision of the presentation based primarily on source texts. The main chosen case studies are Ancient Egypt, Confucian Cultural Circle and Greco-Roman realm. The third part is provided for comparative analysis of the material presented in the second part and an attempt to explain why the written form of communicating the deceased and netherworld deities has been and sometimes is still used.

Keywords: ancient religions, letters to the dead, Egypt, China, Greece.

Čović Paulina, *University of Novi Sad, Serbia*
covic.paulina@gmail.com

NASTAVA ISTORIJE U SRBIJI 1919 - 1990. GODINE

Nastava istorije kao način prenošenja rezultata istorijske nauke predstavlja poslednju kariku u istorijskom naučnom procesu. Predstave prošlosti koje se prenose putem školskog sistema prolaze kroz procese selekcije i didaktičko-metodičkog preoblikovanja, pri čemu se preklapaju brojni društveni i politički uticaji. Temom se obuhvataju sem šireg društvenog konteksta, karakteristike i funkcija nastave istorije u školskim sistemima na teritoriji Srbije u periodu 1919–1990. godine. Početak naučnog interesovanja za istoriju kao školski predmet vezuje se za delatnost Lige naroda u periodu između dva svetska rata. Ovim istraživanjima utemeljeno je shvatanje nastave istorije kao medija sociokulturnog znanja, jer društvo putem nastave stvara sistem vrednosti i utiče na pravce svog budućeg razvitka. Novija istraživanja u srpskoj i stranoj historiografiji počivaju na proširenoj izvornoj osnovi, otvoren je niz novih tematskih područja, nastava istorije je definisana kao složen fenomen, a jedna od osnovnih karakteristika je snažno izražena interdisciplinarnost. U radu se na sveobuhvatan način sagledava nastava istorije u vezi sa istorijskim uslovima i relevantnim činocima koji su uticali na njen razvoj. To podrazumeva pregled i analizu školskog sistema u Srbiji XX veka i određivanje mesta nastave istorije u njemu, kao i faze kroz koje je prošlo shvatanje uloge istorije kao školskog predmeta u vezi sa tokovima razvoja srpskog i jugoslovenskog društva. Istraživanje počiva na neobjavljenoj arhivskoj građi, periodici i relevantnoj literaturi. Važan izvor predstavljaju zakonska regulativa, nastavni planovi i programi i udžbenici sagledani u određenom istorijskom kontekstu i na teorijsko metodološkim postavkama srodnih društvenih nauka.

Keywords: nastava istorije, školski sistem, Srbija u Jugoslaviji, XX vek.

Cvijetić Marija, *University of Novi Sad, Serbia*
cvijetic_marija@yahoo.com

KAKVO JE SAMOODREĐENJE OSOBA SA INTELEKTUALNOM OMETENOŠĆU?

Samoodređenje obuhvata određena znanja, veštine i uverenja osobe, koja joj omogućavaju da samostalno usmeri svoje ponašanje ka željenom cilju, nezavisno od spoljašnjih uticaja ili ometanja. Intelektualna ometenost predstavlja stanje koje karakterišu značajne smetnje u intelektualnom funkcionisanju i ograničenja u adaptivnom ponašanju. Poslednjih nekoliko decenija u inostranoj literaturi je primetno povećano interesovanje za samoodređenje osoba sa intelektualnom ometenošću, koje se smatra značajnim aspektom kvaliteta života ove populacije. Istraživanja su pokazala da odrasle osobe sa intelektualnom ometenošću uglavnom imaju nizak nivo samoodređenja, ali i da je moguće unaprediti ga putem različitih intervencionih programa. U našoj sredini gotovo da ne postoje istraživanja u čijem su fokusu nivo, profil ili činioci samoodređenja ove populacije. Stoga se ciljevi ovog istraživanja odnose na: 1) utvrđivanje nivoa samoodređenja kod odraslih osoba sa intelektualnom ometenošću i 2) utvrđivanje povezanosti između dostignutog nivoa samoodređenja, sa jedne strane, i odabranih ličnih karakteristika ispitanika i faktora okruženja, sa druge strane. Očekuje se da će se utvrditi da je samoodređenje odraslih osoba sa intelektualnom ometenošću nisko i da na njega utiču pojedine karakteristike same osobe, kao i određeni faktori iz njenog okruženja. Značaj ovog istraživanja ogleda se u identifikovanju činilaca koji su u osnovi razvoja i mogućnosti praktikovanja samoodređenog ponašanja, kao i utvrđivanje načina i odnosa njihovog pojedinačnog i udruženog delovanja, što bi obezbedilo smernice za kreiranje optimalnih uslova za razvoj samoodređenja kod ove populacije.

Keywords: autonomija, intelektualna ometenost, odrasli, samoodređenje.

Dorđić Dejan, *University of Novi Sad, Serbia*
djordjic87@gmail.com

ŠKOLSKA KLIMA KAO KORELAT REZILIJENTNOSTI UČENIKA

Istraživanjem u okviru doktorske disertacije nastoji se ispitati povezanost između školske klime i rezilijentnosti učenika. Teorijska osnova je Bronfenbrennerova bioekološka teorija. Školska klima na verodostojan način može da reprezentuje život jedne škole. Školska klima se tokom vremena posmatrala na različite načine, počevši od viđenja školske klime kao organizacione klime, gde je škola bila posmatrana kao bilo koja druga organizacija (na primer radna organizacija), preko školske klime kao procene isključivo nastavnika i ponekad drugog osoblja škole, pa sve do određenja školske klime kao višedimenzionalnog konstrukta koji u sebe inkorporira različite aspekte školskog života i to aspekte školskog života viđene očima svih onih koji učestvuju u funkcionisanju jedne škole (učenici, nastavnici, nenastavno osoblje i roditelji). Rezilijentnost se proučava od šezdesetih godina prošlog veka kada je pažnju istraživača privukla činjenica da mnogi pojedinci uprkos delovanju rizičnih faktora ne razvijaju nikakve ozbiljnije oblike psihopatologije. Takvo saznanje je usmerilo fokus istraživanja na ispitivanje individualnih karakteristika tzv. otporne ili elastične dece. Kasnija promišljanja rezilijentnosti su sve više davala značaj sredinskim činiocima, i to u početku kao faktorima razvoja rezilijentnosti, a kasnije kao i samim komponentama rezilijentnosti. Cilj istraživanja je utvrditi povezanost školske klime i rezilijentnosti učenika, kako direktno, tako i indirektno preko medijatorskih (privrženost školi) i moderatorskih varijabli (negativni događaji). Slična istraživanja se nisu do sada sprovodila u našoj sredini. Koristiće se metode deskriptivne statistike, eksplorativna i konfirmatorna faktorska analiza, multiple regresiona analiza, analiza medijacije i analiza moderacije.

Keywords: školska klima, rezilijentnost, privrženost školi, negativni događaji.

Dragić Mila, *University of Novi Sad, Serbia*
mila.dragic@ff.uns.ac.rs

PREDIKATSKI IZRAZ SA GLAGOLOM U FUNKCIJI INTENZIFIKATORA

Predmet ovog istraživanja jesu predikatski izrazi sa funkcionalno upotrebljenim glagolom koji je semantički sveden na obeležavanje intenziteta procesa označenog imenicom, koja ima ulogu semantičkog centra konstrukcije (npr. umirati od gladi ‘biti jako gladan’; interesovanje pada ‘sve manje se interesuju’). Pojava razlaganja predikata izučavana je u srbističkoj literaturi pod različitim terminima – dekomponovani predikat, perifrastični predikatski izraz, perifrastični predikat, dekomponovanje glagola, analitički glagolski izraz, glagolska perifraza. Pojam intenzifikacije proučavan je u sprezi sa kategorijom graduelnosti, dok se kao vrsta reči u centru semantičkog polja intenziteta u srpskom jeziku navode partikule, a u anglističkoj tradiciji – prilozi. Modifikacija značenja imenice na planu intenziteta kao funkcija glagola u literaturi se spominje sasvim marginalno i nije do sada ispitana kao zaseban fenomen, te ovo istraživanje smatramo doprinosom datoj naučnoj oblasti. Ciljevi rada su: semantička klasifikacija glagola intenzifikatora prema primarnim značenjima i prema stepenu intenziteta koji obeležavaju, klasifikacija i analiza strukturnih modela koje formiraju i konceptualna analiza tih struktura. Na osnovu sprovedenog dela istraživanja očekuje se da ispitivani glagoli svojim primarnim značenjima obeležavaju promenu izvesnih fizičkih karakteristika žive i nežive materije, te fiziološke promene i procese, psihička stanja i ponašanja, što predstavlja osnovu za mehanizme pojmovne metonimije i metafore, odnosno za konceptualizaciju intenziteta. Može se pretpostaviti i da se glagoli u datoj ulozi pojavljuju u okviru ograničenog broja strukturnih modela. Primenjene metode su strukturna, konceptulna i komponentna analiza, supstitucioni i transformacioni testovi.

Keywords: glagolska perifraza, intenzitet, intenzifikator.

Drakulić Kozić Nataša, *University of Novi Sad, Serbia*
natdrakulic@gmail.com

MASKIRANJE MUŠKARCA U ŽENU I ŽENE U MUŠKARCA KAO VID ZAMENE RODNOG IDENTITETA U SRPSKIM USMENIM EPSKIM PESMAMA

Tema doktorske disertacije zahvata problem rodnog identiteta i načine njegovog pomeranja do kojeg dolazi činom prerusavanja muškarca u ženu i žene u muškarca. Istraživanje je sprovedeno na zbirkama srpskih usmenih epskih pesama predvukovskog perioda i ukupnom korpusu Vukovog beleženja. Pored toga, zahvaćen je obimniji uzorak (postvukovska beleženja epike, ali i širi žanrovski obuhvat), uz konsultovanje Indeksa motiva narodnih pesama balkanskih Slovena Branislava Krstića.

Motiv maskiranja muškarca u ženu i žene u muškarca do sada je u srpskoj nauci sistematičnije razmatran kada je reč o obrednoj lirici, oblicima obrednog prerusavanja i aspektima obrednog teatra, dok su se njime u kontekstu epskog žanra u pojedinačnim radovima bavili: Radoje Medenica, Maja Bošković Stulli, Heda Jason, Krinka Vidaković Petrov, Jelka Vince Palua, Marija Kleut, Teodora Šapkaliska, Boško Suvajdžić, Jelenka Pandurević, Lidija Delić, Simona Delić, Danijela Petković, Aleksandar Loma.

Iako je naučni doprinos pomenutih autora nesporan, nedostaje analitičko i sintetičko sagledavanje prirode i značenja ovog motiva na široj građi u kontekstu poetičkih načela usmene epike, pošto problem zamene rodnog identiteta epskog junaka, to jest delije devojke i žene ratnice, nije dovoljno obrađen.

Disertacija ima za cilj da obuhvati širok segment građe i na njemu utvrdi uzroke, načine i funkcije prerusavanja muškarca u ženu i žene u muškarca, te odgovori na pitanje kako zamena rodnog identiteta doprinosi oblikovanju lika epskog junaka, delije devojke i žene ratnice, oslanjajući se na studije Arnolda van Genepa, Mirče Eljaddea, Viktora Tarnera i Mihaila Bahtina.

Keywords: prerusavanje, epski junak, delija devojka, žena ratnica, rodni identitet.

Đurđev Petar, *University of Novi Sad, Serbia*
petardjurdjev@gmail.com

NOVI SAD 1963-1989

Istraživanje društveno-ekonomskog i političkog razvoja Novog Sada u periodu 1963-1989. godina. Preovladavajući stav u literaturi je da je to bio period snažnog privrednog uspona i društvenog razvoja Novog Sada. Cilj da se kroz istraživanje arhivske građe, memoarskih izvora, periodike i stručne literature potvrdi ova teza.

Keywords: Novi Sad, socijalizam, Jugoslavija, samoupravljanje, društveni razvoj, politička istorija.

Femić Radovan, *University of Novi Sad, Serbia*
radovanfemic99@gmail.com

EPARHIJA ZAHUMSKO-RAŠKA (1878-1908)

Predmet istraživanja jeste Srpska pravoslavna crkva u 19. veku na tlu Crne Gore. Nakon Berlinskog kongresa, obrađuje se unutrašnja organizacija, ustrojstvo i trajanje Eparhije zahumsko-raške u doba dvojice poglavara: episkopa Visariona Ljubiše i administratora eparhije, cetinjskog mitropolita Mitrofana. Potreba istraživanja ogleda se u sagledavanju života eparhije zahumsko-raške, koja nije dovoljno obrađena u historiografiji. Cilj istraživanja jeste obrada datog naučnog problema na osnovu primarnih istorijskih izvora, pohranjenih u arhivu Mitropolije crnogorsko-primorske. U pitanju su arhivski fondovi koji nisu dovoljno istraženi, a koji donose nove podatke za istoriju ove eparhije.

Keywords: eparhija zahumsko-raška, Visarion Ljubiša, Mitrofan Ban, arhiv Mitropolije crnogorsko-primorske.

Gajdoš Srđan, *University of Novi Sad, Serbia*
srdjangajdos@gmail.com

ENGLISH MULTI-PART VERBS WITH VERBS OF PERCEPTION AND COGNITION AND THEIR SERBIAN EQUIVALENTS (COGNITIVE APPROACH)

English multi-part verbs are linguistic units that consist of a lexical verb and one or two particles. Many of them are idiomatic i.e. at least one of the two constituents does not keep its literal meaning. Up until the 1980s, no attention was paid to their in-depth meaning. The focus was rather on the resultant (final) meaning. Verbs of perception and cognition that constitute a certain number of multi-part verbs have been chosen for analysis due to their large number and abstract reference. When dealing with these units within the cognitive approach, the different meanings that the particles have within multi-part verbs are traced back to their primary meanings. The older (structuralist) approach implies that these units are arbitrary combinations and that the meanings of the constituents bear no semantic relation to their primary meanings. The cognitive view, therefore, includes going one step further and trying to establish this hidden semantic link. Using the cognitive approach to understand and decipher the complex nature of these units is the research need of the thesis at hand. The aim is to establish and explain the manner in which English multi-part verbs develop their meanings. The Serbian equivalents are expected to be perfective and contain prefixation which will, in some cases, semantically correspond to the English particles, both literal and idiomatic in meaning. Verbs of perception and cognition are mainly stative and are expected to become more dynamic with the addition of the particle. Literal multi-part verbs are expected to be more dynamic. A contrastive synchronous-analytical and corpus method will be applied. The statistical data will be presented in tables and descriptively.

Keywords: multi-part verbs, literal meaning, idiomatic meaning, metaphor, semantic networks.

Gromović Milan, *University of Novi Sad, Serbia*
milan.grom@gmail.com

VIZANTIJSKE TEME I MOTIVI U SRPSKOJ POEZIJI DRUGE
POLOVINE 20. VEKA: MILORAD PAVIĆ, IVAN V. LALIĆ, MILOSAV
TEŠIĆ, SLOBODAN KOSTIĆ

Predmet istraživanja jeste analiza vizantijskih tema i motiva u savremenom srpskom pesništvu kroz tri usmerenja: artikulacija Vizantije kao poetičke konstante (istorijska i mitska Vizantija); pregled i dekonstrukcija pojave Vizantije kao tematsko-motivskog predloška i praćenje njene geneze. Problem geneze vizantijskih tema i motiva u savremenom srpskom pesništvu otvara se ukazivanjem na: pesme sa poetičkim naznakama poetske molitve; raznovrsnost liturgijskih žanrova koje pesnik uzima kao formalni poetički predložak; na aspekt identiteta savremene srpske poezije i na njen odnos prema kulturnom kontinuitetu.

Predmet istraživanja teme doktorske disertacije u svom drugom segmentu obuhvata analitičkosintetički, interpretativni i komparativni pristup tematsko-motivskoj strukturi poezije savremenih srpskih pesnika: Milorada Pavića, Ivana V. Lalića, Milosava Tešića i Slobodana Kostića, sa naglaskom na poetske radove sa vizantijskim temama i motivima. Istraživanje uključuje uporedni pregled poetičkih konstanti, različitog odnosa prema mitu i tipova reinterpretacije srpskovizantijske pesničke tradicije, u cilju stvaranja rezultata koji definišu vizantijski tematsko-motivski okvir kao jednu od autentičnih osobenosti epohe savremenog srpskog pesništva.

Cilj istraživanja jeste doprinos novim čitanjima sadržinskih i formalnih karakteristika poezije u eposi savremene srpske književnosti. Analizom odnosa savremenih srpskih pesnika prema srpsko-vizantijskoj pesničkoj tradiciji dolazi se do zaključaka o: genezi i raznovrsnosti literarnog reinterpretiranja i reaktualizacije kulturne baštine; odnosu prema mitu; uspostavljanju kontinuiteta sa prekinutom pesničkom tradicijom, kao i o prirodi uspostavljenih literarnih i kulturoloških veza.

Keywords: Vizantijske teme i motivi, savremeno srpsko pesništvo, Milorad Pavić Ivan V. Lalić, Milosav Tešić, Slobodan Kostić.

Ilić Nina, *University of Novi Sad, Serbia*
nina.ilic.matijevic@ff.uns.ac.rs

USVAJANJE GLAGOLA SA KLITIKOM SE U SRPSKOM JEZIKU KAO MATERNJEM

Nativističke studije usvajanja glagola došle su do suprotstavljenih zaključaka. Dok rezultati nekih studija podržavaju hipotezu o sazrevanju (Borer & Wexler 1987; Babyonyshev et al. 2001), što je u suprotnosti sa Pinkerovom tvrdnjom o urođenom poznavanju semantičkih uloga (Pinker 1984, 1989), druge studije su pokazale da se usvajanje glagola pre može objasniti u okviru hipoteze o kontinuitetu (Snyder, Hyams & Crisma 1995; Costa & Friedmann 2012). Istraživanje usvajanja glagola sa klitikom se će doprineti postojećoj debati tako što će ispitati kod kojih glagola sa klitikom se usvajanje kasni. Zaključci do kojih ovo istraživanje bude došlo biće značajni i za definisanje leksičko-sintaksičkog statusa klitike se, koja se u okviru tradicionalne gramatike još uvek tretira kao skraćeni oblik povratne zamenice sebe (Stanojčić i Popović 2002) ili kao zamenica-rečca (Stevanović 1979).

Cilj istraživanja je da se u razmaku od 9 meseci ispita i uporedi produkcija pravih povratnih, leksički povratnih, uzajamno-povratnih, leksički uzajamno-povratnih i anti-kauzativnih glagola kod dece uzrasta približno 3, 4 i 5 godina (po 20 ispitanika u svakoj grupi). Pretpostavljamo da se pravi povratni glagoli usvajaju među prvima, jer se kod njih dve tematske uloge (agensa i pacijensa) preslikavaju na funkciju subjekta na nivou sintakse, dok su kod recipročnih prisutna dva argumenta, koja istovremeno obavljaju i funkciju subjekta i funkciju objekta. Očekujemo da će anti-kauzativni glagoli biti usvojeni među poslednjima, jer njih karakteriše sintaksički kompleksan proces derivacije iz tranzitivnog glagola. Istraživanje će se sprovesti pomoću struktuiranih intervjuua uz korišćenje unapred pripremljenih vizuelnih stimulusa (crteži), a od dece će se tražiti da produkuju glagol prikazan na slikama.

Keywords: usvajanje glagola, klitika se, nativizam.

Ivanović Marija, *University of Belgrade, Serbia*
marijamilic011@gmail.com

ATANASIJE NIKOLIĆ I KULTURNA OBNOVA SRBIJE: (1835-1878)

U radu se istražuje kulturni zamah Atanasija Nikolića prožet idejom obnove srpske državnosti, prepoznat najpre u osnivanju ključnih institucija od nacionalnog značaja, škola za narodno prosvetljenje i stručno-obrazovnih škola, zatim u oblastima koje se tiču poljoprivrede, ekonomije, urbanizma i uopšte državnih poslova. Zasebno je analiziran i značaj njegovog književnog dela koje je uzdizalo kulturnu i političku (samo)svest srpskog naroda i uticalo na recepciju srpske književnosti. Potreba za istraživanjem ljudi koji su kontinuirano činili kulturno-političke napore i uspehe da bi svoj narod načinili boljim i jačim, očigledna je. I pored toga što su drame AN ulivale Srbima veru u borbeni životni stav i u junačko shvatanje života, i činjenice da su u svoje vreme bile najgledanije, neopravdano su u istorijama srpske književnosti ostale neprisetne, pa čak i sporadično omalovažene prostom hijerarhijom literarnih vrednosti kritičarskog vrha XX veka. Cilj ovog istraživanja je da se neosvetljena i fragmentirana znanja o AN integrišu u jednu celinu. Takvim rasvetljavanjem Nikolićevog horizonta dobija se dvojak rezultat. Osim što se o čoveku koji je održavao intelektualni i kulturni život svoje epohe stvara jedinstvena celina o kojoj dosad nije bilo reči, razotkrivaju se i elementi bitni za kulturnu obnovu Srbije XIX veka. U metodologiji rada prisutna je namera da se opišu kulturne prilike Srbije za period od 1835. do 1878. god. Tumačene oblasti sagledavane su zavisno od „tamošnjeg“ zbivanja u društvu i njegovog razvoja ili sputavanja u razvoju, odnosno duhovnih strujanja koja oslikavaju dati period. Kako različite epohe nemaju zajedničke oslonce, viđenja koja isključuju takav kontekst uzeta su za nemerodavna, budući da se time humanistička pa istorijska vrednost književnog dela potiskuje na račun literarne.

Keywords: Atanasije Nikolić, kulturna obnova Srbije.

Janjatović Jovanović Milica, *University of Novi Sad, Serbia*
milica4588@gmail.com

KRITIČKA ANALIZA DISKURSA NA JUTJUB KANALIMA U SRBIJI

PREDMET/PROBLEM: Jutjub je platforma koja predstavlja jedan od osnovnih izvora informacija, vidova zabave i društvenog života mladih u Srbiji (Valić Nedeljković, Janjatović Jovanović: 2019). Ovim istraživanjem se želi utvrditi da li je domet i uticaj sadržaja ovih kanala na publiku proporcionalan pažnji koju od te publike dobijaju.

TEORIJSKI OKVIR: Gledanje videa na Jutjubu jedna je od prvih aktivnosti koju deca iskuse na internetu. Takođe „deca, a naročito tinejdžeri, koriste svoje pametne telefone i internet kako bi im pomogli u istraživanju ko su, ko su im prijatelji i u opštem procesu odrastanja (Haddon and Vincent, 2014:27). Mogućnosti tinejdžera da prepoznaju i klasifikuju sadržaj koji je namenjen sticanju popularnosti, zatim sadržaj koji direktno reklamira proizvode, od onog koji je autentični plod kreativnosti jutjuberu nisu značajne, tačnije, veća je verovatnoća da oni neće biti u stanju da svaki put prepoznaju kada im se neki sadržaj prodaje.

CILJ ISTRAŽIVANJA: Istražvanjem se želi ustanoviti struktura, način formulacije i uticaj diskursa popularnih Jutjub kanala u Srbiji. Kako će akcenat biti na kanalima koje prate stariji osnovci i mlađi srednjoškolci, pokušaće se ustanoviti: 1. da li jutjuberi predstavaljaju uzore za tinejdžere u Srbiji i da li mogu svojim videima da utiču na njihove stavove i ponašanje. 2. koji faktori doprinose popularnosti određenih kanala 3. da li narativi popularnih kanala stimulišu tržišnu aktivnost tinejdžera, ne pružajući im neophodne informacije o tome kako tržište funkcioniše.

METODE: Kvantitativna analiza Jutjub kanala (broj pregleda, pratilaca, komentara, lajkova, dislajkova), kvalitativna analiza diskursa na Jutjub kanalima i dubinski intervjui.

Keywords: Jutjub, diskurs, mladi, uticaj, tržište.

Jelisavčić Marijana, *University of Novi Sad, Serbia*
marijanamajche@gmail.com

HOROR FANTASTIKA U SRPSKOJ PROZI 19. VEKA

Horor je žanr kom je u književnoj teoriji i istoriji posvećeno najmanje pažnje i dato najmanje prostora. Praksa prećutkivanja i retuširanja dela sa „skarednim“ i „blasfemičnim“ sadržajem, a koja je započeta tokom prosvetiteljstva, nastavljena je i kasnije. Kao u delima svetske, i u pričama srpske književnosti horor je najpre egzistirao kroz neobičnosti koje bi kasnije bile predstavljene kao pogrešni opažaji. Tek krajem devetnaestog veka domaći pisci su se odvažili da čitalačkoj publici predstave nešto drugačije. Cilj ovog rada je dokazivanje da je horor fantastika postojala u srpskoj književnosti XIX veka i da praksa uspešnog pisanja o temama koje pripadaju ovom žanru nije počela tek sa Crnjanskim, kako su pojedini kritičari koji su se bavili ovim temama navodili. Pored Milovana Glišića, čije strahovite priče su najpoznatije čitaocima, u ovakvom maniru pisali su Jovan Grčić Milenko, Simo Matavulj, Dragutin Ilić, Stjepan Mitrov Ljubiša, Ilija Vukićević i dr. Analizirajući njihove priče, pokazaćemo put razvoja horor fantastike u srpskoj književnosti. Za to nam je bitna komparativna analiza – upoređivanje sa delima istog žanra iz svetske književnosti koja su bila prethodnici i uzori, ali i koja su nastajala paralelno sa egzemplarima domaće literature. Hermeneutičkom metodom pokušaćemo da proniknemo do obrazaca koji su domaćim piscima poslužili u građenju horor fantastike, koja je u ranijoj istoriji srpske književnosti postojala samo u naznakama. Hronotopi, rekvizitarijum, način predstavljanja nečiste sile i oblikovanje junaka, samo su neki od aspekata koji će biti analizirani i upoređeni u ovom radu. Kako bismo mogli da odredimo mesto žanra u domaćoj književnosti, obratićemo pažnju na recepciju ovih dela i na njihov uticaj na kasnije autore koji su pisali u istom maniru.

Keywords: horor, fantastika, horor fantastika, gotik, srpska proza 19. veka.

Jurić Andrija, *University of Novi Sad, Serbia*
nusolog@gmail.com

DETRANSCENDENTALIZACIJA JA: MODELI SAMOREFLEKSIJE U FILOZOFIJI DUHA

Novija povest filozofije može se posmatrati kao detranscendentalizacija subjekta spoznaje: stavljanje transcendentalnog subjekta natrag u kontekst društvenog i vremena. Potkopan je status noumenalnog subjekta „izvan“ vremena i prostora, koji determiniše uslove spoznaje. Primećujemo kako jedan „rast“ tako i „pad“: Dekartova subjektivistička filozofija, otelotvorena u cogito ergo sum; Kantovo razlikovanje noumenalnog i fenomenalnog subjekta te Fihteov koncept apsolutnog Ja (koji transcendentalom filozofijom predstavlja vrhunac „transcendentalizacije“). Te ideje implicitno su dualističke: između spoznajnog subjekta i sveta objekata koji se spoznaje. Zatim Huserlov transcendentelni ego, Sartrova kritika istog u neprekidnom toku pre-refleksivne svesti psihološkog subjekta, kao i ideja otelotvorenog uma te savremena hjumovska shvatanja tačke gledišta (Nejgel) ili centra narativne gravitacije (Denet); kroz ideje Prvog i Trećeg lica posmatranja. Transcendentalizacija i detranscendentalizacija subjekta, tj. Ja biće sagledane kako kroz „kontinentalnu“ tradiciju, tako i savremenu analitičku filozofiju duha ili uma i neuronauku. Savremena filozofija duha i svest kao njen glavni problem, prepuna je različitih pozicija, interpretacija, ideja i shvatanja, koja se kreću od strogog fizikalizma do panpsihizma. Naš zadatak biće da ponudimo jedan idejni okvir iz tradicije filozofije koji bi funkcionisao kao svojevrsni medijum između analitičkog i kontinentalnog pristupa problemu svesti, samosvesti, subjekta i Ja. Cilj našeg istraživanja biće da se izvorne ideje noumenalnog i apsolutnog Ja predstave, kroz prizmu savremene filozofije duha, kao nužna forma svesti koja u sebi mora moći biti svesna same sebe, samosvesna; kao i onoga čega je ona svesna kao „sebe“, tj. samog procesa svesti.

Keywords: Ja, svest, samosvest, subjekt, detranscendentalizacija.

Kapás Mónika, *University of Pécs, Serbia*
kupasmonika7@gmail.com

UPHOLDING THE LEVEL OF MOTIVATION IN THE ELEMENTARY EDUCATION OF GYPSY/ROMANI PUPILS IN VOJVODINA

With the implementation of inclusion, the number of Romani pupils, successfully completing their elementary education, have risen throughout Vojvodina. Although, in comparison with pupils belonging to societal majority, Romani disciples still struggle with an arrearage, considering their studies, and the causes may lie in the fact that pedagogues have not received enough knowledge to perform their duties in classes where there are many pupils from different ethnicities/cultures in a single space and timeframe. Among other things, the basic drawbacks of the educationalists may lie in lack of intercultural approach of Gypsy/Romani customs, be it on a theoretical or on a practical level, which strongly influences the crumbling of pupils' motivation and the efficiency of their schools at the same time.

The present research has two goals. One of these is the mapping of the actual motivational level of Gypsy/Romani pupils toward their studies. Based on the first goal, the second one arises, which is destined to examine the level of teachers' preparedness, teaching in intercultural classes, tutoring Romani pupils in given cases, namely, on what level are they able to secure the necessary knowledge, abilities and competences, and last, but not least, how can they uphold the motivational level of Romani pupils, for the sake of reaching better results. The examination was completed with the help of 126 Romani pupils from elementary schools and their 15 educationalists.

Finally, but importantly, through this lecture, the main motivational assets will be mentioned, which (may) have a great influence on the better educational performance of Romani pupils.

Keywords: Romani pupils, elementary education, motivation, intercultural classes.

Karolj Adrien, *University of Novi Sad, Serbia*
karolyadrienn93@gmail.com

A MŰVÉSZET TEREI CSÁTH GÉZA, KOSZTOLÁNYI DEZSŐ, MILKÓ IZIDOR ÉS MUNK ARTÚR PRÓZÁJÁBAN

A doktori értekezés négy szabadkai származású író: Csáth Géza, Kosztolányi Dezső, Milkó Izidor és Munk Artúr válogatott prózai szövegeit vizsgálja a művészeti terek megjelenésének szempontjából. A kutatás tárgya a hagyományos művészeti formákra: a zeneművészetre, a képzőművészetre és az építőművészetre terjed ki, amelyet a modernizmus két újabb művészeti ága, a fotóművészet és a filmművészet egészít ki. A dolgozat hipotézise szerint a művészeti terek a prózai művekben való megjelenésének minőségét befolyásolja az írónak az adott területhez fűződő kapcsolata, pártolása, szemlélete vagy esetleges szakértelme. Cél a különféle médiumok közötti sokszínű intermedialis aspektusok, s ezeknek az irodalmi szövegekben megjelenő, narratív identitással kapcsolatos összefüggéseknek a felfedezése és rendszerezése. A kutatás érinti az intermedialitás kérdéskörét és az intermedialis elbeszéléseleméletet, mely narratológia az intermedialis utalások (tematizáció) és a szemiotikai rendszerre mutató utalások (imitáció) elemzésén alapul. Vizsgálat alá kerülnek a szövegek kép- és filmszerű megjelenítései, valamint azok intertextuális jellege is. A fent meghatározott irodalmi tényezők gyakorlati vizsgálata az említett négy író novellisztikájának és regényvilágnak, tanulmányainak, kritikáinak, levelezésének, napló- és emlékiratának analízise útján kívánja feltárni a művészetek szövegalkotó erejét, s egyúttal rekonstruálni az irodalmi szövegekben megképződő 19. század végi és 20. század eleji Szabadka szövegtereit, amely jellegű kutatás még nem készült a vizsgált írók életműve kapcsán. Az elméleti forrásanyagot Szegedy-Maszák Mihály, Faragó Kornélia, Orosz Magdolna, Werner Wolf, Susan Sontag, Roland Barthes, Philippe Lejeune, Michel de Certeau, Gaston Bachelard és további szerzők munkái képezik.

Keywords: intermedialitás, intertextualitás, térpoétika, 19. század végi és 20. század eleji magyar irodalom, Szabadka.

Kasaš Jovana, *University of Novi Sad, Serbia*
majovanakasas@yahoo.com

TEMIŠVARSKI SRBI I PRVA JUGOSLOVENSKA DRŽAVA 1918-1921.

Osnovni zadatak istraživanja bio je da se naučno prikaže kako su temišvarski Srbi doživeli razgraničenje Kraljevine SHS sa Rumunijom nakon završetka Velikog rata i značaj prestonice Banata i nekadašnje Srpske Vojvodine za prvu jugoslovensku državu kao multietničke sredine u kojoj su u to vreme živeli Nemci, Mađari, Jevreji, Rumuni i Srbi. Iako je u Temišvar 17. novembra 1918. godine ušla srpska vojska, i iako je raspoloženje srpskog stanovništva u gradu bilo da uđe u sastav nove jugoslovenske države, Temišvar se nakon razgraničenja našao u Rumuniji. Poseban naučni zadatak bio je da se obradi i položaj Srba u Temišvaru kao nacionalne manjine u novoj rumunskoj državi nakon povlačenja srpske vojske u skladu sa odlukama pariske Konferencije mira u julu 1919. godine. Osnovno pitanje na koje je trebalo da se odgovori je koji su to razlozi zbog čega je Temišvar ostao u Rumuniji. Naučni doprinos je bio osvetljenje jedne teme kojom su se istoričari bavili samo u okviru širih tema. Strana literatura se nije bavila "srpskim imperijumom" u Temišvaru i nakon austro-ugarske vlasti navodi rumunsku administrativnu vlast, neuzimajući period od devet meseci nakon Prvog svetskog rata. Nakon heurističkih istraživanja, upoznavanja sa objavljenom literaturom, kritičkom analizom objavljenih dokumenata i arhivskih istraživanja pristupilo se sintetizovanju i naučnom vrednovanju podataka relevantnih za izradu doktorske disertacije. Da bi se prikazala slika jednog vremena kritički je pregledana onovremena štampa. Pored bavljenja političkom istorijom naučni doprinos je bavljenje i društvenom istorijom u poglavljima o kulturnom i svakodnevnom životu temišvarskih Srba od 1918-1921. godine. Otvoreno je pitanje za dalja istraživanja kolika je bila uloga francuske vojske u pomenutim zbivanjima..

Keywords: Srbi u Temišvaru, Kraljevstvo SHS, Banat, Prvi svetski rat, Konferencija mira u Parizu.

Kešeljević Luka, *University of Belgrade, Serbia*
lukakeseljevic@gmail.com,
Bukovala Jovan, *University of Belgrade, Serbia*
jovan.bukovala@f.bg.ac.rs

RAZUMNOST U KONTEKSTU ODREĐENJA ČOVEKA U ANTICI (PLATON I ARISTOTEL) I U MODERNI (DEKART)

U radu se razmatra problem razuma u Antici (Platon i Aristotel) i u Moderni (Dekart). Prvi deo otvara pitanje razumnosti kao određenja čoveka. U drugom delu govori o razumnosti kod Platona i Aristotela. Treći deo se bavi problemom razuma u modernoj filozofiji, kod Dekarta. U završnom delu reč je o mogućem iskoraku iz metafizike u antropologiju.

Keywords: Platon, Aristotel, Dekart, razum, čovek, metafizika, antropologija.

Korolija Maja, *University of Belgrade, Serbia*
majakorolija2@gmail.com

HLADNI RAT U NAUCI JUGOSLAVIJE: ODNOS NAUKE I POLITIČKE IDEOLOGIJE U FNRJ¹

Promene koje su usledile u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji nakon raskida sa Sovjetskim Savezom 1948. godine odrazile su se na sve društvene sfere, uključujući i sferu nauke. Namera ovog rada je da ispita prirodu promena u nauci Jugoslavije u kontekstu hladnog rata. Posebna pažnja će biti posvećena procesu decentralizacije u organizaciji nauke, uvođenju koncepta suverene nauke i efekte koje na nauku ima uvođenje ograničenog tržišta u Jugoslaviju.

Predmet rada je analiza odnosa nauke i političke ideologije na primeru istorije saradnje FNRJ i SSSR, te praktičnih posledica prekida te saradnje 1948.

¹ Rad je nastao u okviru projekta Teorija i praksa nauke u društvu: multidisciplinarnе, obrazovne i međugeneracijske perspektive (registarski broj 179048) koji finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.

godine na obrazovni i naučni sistem FNRJ, konkretno nuklearnu fiziku, sa osvrtom na ekonomsko-političku transformaciju u kontekstu hladnog rata. Ovo ujedno predstavlja i ispitivanje jugoslovenskog doprinosa pretpostavkama za nastanak fenomena koji bi se mogao označiti kao nesvrstana nauka odnosno nauka oblikovana u periodu duboke podele sveta na Istočni i Zapadni blok, u državama koje su se borile za nezavisnost, formirajući kasnije Pokret nesvrstanih.

Keywords: hladni rat, FNRJ, naučna politika, nuklearna fizika.

Kostić Jovana, *University of Belgrade, Serbia*
kostic.jovana345@gmail.com

SELF-REFERENCE AND THE THEORY OF CONCEPTS

The topic of my dissertation is the self-reference as it appears in mathematics (especially computability theory), and its connections to the intensional meaning pointed out by Kurt Gödel. Self-reference in mathematics takes many different forms - it appears in the form of recursion, diagonal arguments, fixed point theorems, etc., and in each of these forms it has very wide and important applications. The problem that my dissertation deals with is a philosophical justification of all those forms of self-reference. It is difficult to account for the self-reference in mathematics from the standpoint of purely extensional interpretation of mathematics, as it seems to be tied to the intensional meaning. So, the justification of it should rather be looked for in the formal analysis of intensional meaning that should be the subject of the theory of concepts that Gödel envisioned. Gödel thought that self-reference might be very important for understanding the intensional meaning in its opposition to the extensional, and that it might even be a guide towards the founding of the theory of concepts. My dissertation will present a survey of the forms and uses of self-reference in mathematics with the goal of finding the philosophical justification of it, which might also lead to the founding of the theory of concepts.

Keywords: self-reference, computability theory, intensionality, theory of concepts.

Kovačević Aleksandar, *University of Belgrade, Serbia*
aleksandar.kovacevic@fpm.bg.ac.rs

ULOGA SINDIKATA U PROCESU DIGITALIZACIJE RADA U SRBIJI

Četvrta industrijska revolucija ili digitalizacija predstavlja radikalno preoblikovanje poslovnog okruženja i prirode rada kao i redefinisane granice proizvodnje, redistribucije i potrošnje. Direktna posledica digitalizacije je novo ultra-fleksibilno tržište rada i radnička klasa – prekarizirani bez zdravstvene i socijalne zaštite. Digitalizacija nužno vodi narušavanju prava radnika što je neposredan povod za uključivanje sindikata u regulisanje odnosa na ovom polju. Osnovno istraživačko pitanje glasi: na koji način se mogu promeniti strategije sindikalnog delovanja kako bi se poboljšala uloga sindikata u zaštiti prava radnika u procesu digitalizacije rada? Autori poput Mejlove, Kirova i Digrisa govore o promenama do kojih dolazi sa procesom digitalizacije, dok najbolji uvid stanje unutar sindikalnog pokreta pružaju Ebinghausa, Visera Hajmana. Naučna opravdanost se ogleda u nadi da će ovaj rad unaprediti postojeći naučni fond i eventualno promeniti već utvrđene stavove. Društvena opravdanost je uslovljena je rešenjima određenih problema. Najveći doprinos ovog istraživanja je praktična primena postignutih rezultata. Naučni ciljevi ovog istraživanja su klasifikacija i tipologizacija i naučno otkriće. Najviši naučni cilj je naučno otkriće. Naučnim otkrićem se nastoji utvrditi postojanje kauzalnog odnosa između nerazvijenosti sindikalnog pokreta i slabe zaštite prava radnika u procesu digitalizacije. Društveni cilj je praktična primena stečenih saznanja u konkretnim slučajevima. U ovom radu biće korišćene sve osnovne metode, dok se od opštenaučnih metoda koriste i metode, statistička, komparativna i metoda modelovanja. U zaključnim razmatranjima će se na osnovu rezultata istraživanja dati predlog reforme sindikalnog pokreta u cilju adekvatnog odgovora na digitalizaciju.

Keywords: četvrta industrijska revolucija, digitalizacija, digitalno tržište rada, sindikati, zaštita prava radnika.

Kovačević Dušica, *University of Novi Sad, Serbia*
kovacevicdusica@rocketmail.com

EUTANAZIJA IZMEĐU PRAVA NA ŽIVOT I LJUDSKOG DOSTOJANSTVA

Subjekti potpomognutog ubistva, tj. prekida života (asistirano samoubistva ili eutanazije) su izvesno vreme predmet opsežnih diskusija i javnih debata. Širom sveta dešavaju se parlamentarne aktivnosti kojima se na nacionalnom nivou razmatra pravo na eutanaziju. Posledica pomenutog je potreba da se multidisciplinarno istraži konkretna pojava u aktuelnom periodu. Osnovni cilj doktorske disertacije je utemeljenje eutanazije u pravni poredak, odnosno uobličavanje njenog položaja u sistemu ljudskih prava. Postoji izvestan stepen neslaganja u tumačenju saznanja dobijenih iz teorije i prakse eutanazije u društvu, a i među pripadnicima stručne javnosti, tj. autorima različitih provenijencija. Takvo stanje je ekvivalentno postojanju brojnih pravnih rešenja čijom se analizom teži, u ovom radu, doći do izdvajanja standarda koji bi omogućili dalji razvitak ove oblasti. Opravdanost istraživanja je u težnji ka tome da ono predstavlja jedan od bazičnih naučnih poduhvata u vezi sa eutanazijom. Očekuje se da će se u radu doći do formulisanja predloga o budućim pravnim pravilima, te pružanja uvida u statističke podatke koji se tiču javnog mnjenja. U odnosu na navedeno, ključne metodološke odluke su o primeni pregleda literature, o uporednopravnoj analizi, te osvrtnju na studiju slučaja (tehnik za prikupljanje podataka koje se koriste su: analiza sadržaja, anketa). Ključni metod koji se koristi je metod sistemske analize, dok su posebni metodi koji se koriste: komparativna metoda, klasifikacija, indukcija. Pored navedenog, čitav set metoda se koristi u cilju dobijanja punoće spoznaje pojave (aprioristički, aksiomatski, aksiološki, metod analogije, dogmatički, istorijskomaterijalistički, formalnonormativni, materijalnonormativni).

Keywords: eutanazija, legalizacija, ljudska prava, pravo na život, ljudsko dostojanstvo.

Kovačević Miloš, *University of Belgrade, Serbia*
m.kovacevic@outlook.com

LIČNA AUTONOMIJE I POLITIČKO ODLUČIVANJE

Koncepcija lične autonomije koju ću razmatrati u svojoj doktorskoj disertaciji zasnovana je na shvatanju autonomije Džona Stjuarta Mila prema kojem je delatnik autonoman u onoj meri u kojoj se rukovodi sopstvenim preferencijama. Milovska koncepcija lične autonomije koju su Hari Frankfurt i Džerald Dvorkin razvili naziva se hijerarhijskom analizom lične autonomije zato što podrazumeva da je delatnik autonoman u pogledu želje za određenim stanjem stvari, ukoliko ima želju da ima želju za određenim stanjem stvari. Jedan od glavnih kvaliteta hijerarhijske analize lične autonomije je taj što ne zahteva od osobe da ima određene vrednosti da bi se smatrala autonomnom. Vrednosna varijabilnost hijerarhijske analize lične autonomije čini je pogodnim sredstvom za odlučivanje u mnogim političkim raspravama u kojima jedna strana afirmiše slobodu izbora delatnika, dok druga dovodi u pitanje autentičnost njegovih želja ističući nelegitimne uticaje koje delatnik trpi ili je pretrpeo. Prva strana kritikuje drugu za paternalizam, dok druga kritikuje prvu zbog ignorisanja nelegitimnih uticaja koji su oblikovali želje delatnika. Određenjem lične autonomije može se ustanoviti u kojim slučajevima su ove kritike opravdane, a u kojima su pogrešno upućene. Neautonomne preferencije ne predstavljaju problem samo za ličnu autonomiju građana, nego i za zajednice sa demokratskim uređenjem. Odluke u demokratskoj zajednici crpe legitimitet iz većinske podrške građana, pa tako što je veći udeo neautonomnih preferencija među preferencijama građana, više se podriva legitimitet demokratski donesenih odluka. Pokušaj da se konstruktivno doprinese rešenju navedenog problema predstavlja glavni cilj moje doktorske disertacije..

Keywords: lična autonomija, deliberativna demokratija, preferencija, autentičnost, nezavisnost.

Kuzmančev-Stanojević Sonja, *University of Novi Sad, Serbia*
skuzmancev@gmail.com

SOCIOLOŠKI ASPEKTI NEOLIBERALIZMA: GENEALOGIJA MODUSA DOMINACIJE I NASILJA

Osnovni predmet doktorske disertacije sastoji se u analizi socioloških aspekata neoliberalizma. Pretendujući da sveobuhvatno razume društveni kontekst jedne genealogije neoliberalizma u radu će se neoliberalizam problematizovati kroz:

- 1) povezanost (implikacija) idejnog jezgra, „trustova mozgova“ i tinktenkova, s jedne i kontekstualnih ravni i političkih procesa implementacije neoliberalizma, s druge strane;
- 2) kroz različite interpretacije neoliberalizma kao ekonomske politike, kao ideologije i kao upravljaštva;
- 3) kroz analizu društvenih posledica ekstenzije tržišnih odnosa i onoga što se naziva komodifikacijom svega i
- 4) kroz problematizaciju pitanja preoblikovanja društva i društvenih odnosa.

Polazeći od ovih početnih pretpostavki, osnovni cilj rada sastoji se u dokazivanju njegove glavne hipoteze koja glasi: neoliberalizam kao globalni modus dominacije - kao ekonomska politika, kao ideologija (ali i kao svojevrsni režim istine i globalni zdrav razum) i kao upravljaštvo proizvodi najrazličitije oblike nasilja. Analiza neoliberalizma u ovom radu počiva na dubinskom razumevanju implikacija neoliberalnih stremljenja da (privatizovanom) tržištu podredi sve, poistovećujući ekonomsku racionalnost sa racionalnošću celokupnog individualizovanog društva i izjednačavajući ljudsku slobodu sa tržišnim slobodama. U tom smislu, postavlja se pitanje kakva se država i društvo stvara u kontekstu njoj nadređenog globalizovano-privatizovanog tržišnog poretka i pomoću kakvih se manje ili više jasno vidljivih nasilnih strategija to čini. Potrebno je postaviti pitanje opravdanosti povlačenja države iz ključnih područja društvenog života, te preusmeravanja od (velfarističkog) državnog intervencionizma ka upravljanju koje omogućava tržište. Navedeno za ključnu posledicu ima de(kon)strukciju države blagostanja i ukidanje brojnih stečenih socijalnih i radnih prava izborenih u prošlosti. Ujedno, navedeno za posledicu ima i ono što se naziva komodifikacijom svega,

obuhvatajući i ona područja koja nisu (ili nisu prvenstveno) tržišno orijentisana – kao što su područja zdravstvene zaštite, socijalnog staranja, kulture, obrazovanja i nauke.

Keywords: neoliberalizam, tržište, društvo, država, dominacija, nasilje.

Lazić Stojković Dragana, *University of Novi Sad, Serbia*
dragana.lazic.stojkovic@ff.uns.ac.rs

ZVORNIČKI SANDŽAK U XVIII VEKU

Istraživački rad je usmeren na definisanje vojno-administrativnog uređenja Zvorničkog sandžaka sa posebnim osvrtom na administrativnu strukturu sandžaka, ulogu ajana, pitanje organizacije Zvorničke, Tuzlanske i Gradačacke kapetanije i ingerencije zvorničkog kapetana u okviru odbrambenog sistema Bosanskog ejaleta. U historiografiji se uočava oskudnost podataka koji se odnose na Zvornički sandžak u XVIII veku kao i određeni antagonizam između iznetih činjenica, što je ukazivalo na neophodnost novih istraživanja na ovu temu. Dosadašnja istraživanja postojanja specifičnosti Bosanskog ejaleta kao pogranične teritorije u Osmanskom carstvu, doprinela su iznošenju zaključaka da je Zvornički sandžak imao strateški važna utvrđenja, predstavljao najznačajniju migracionu oblast pravoslavnog stanovništva i isticao se kao jedno od osnovnih žarišta nemira koje je izazivalo kako hrišćansko tako i muslimansko stanovništvo tokom XVIII veka. Istraživački rad koji ima za cilj definisanje organizacije Zvorničkog sandžaka u kontekstu promena u Osmanskom carstvu tokom tranzicionog perioda, zasniva se na izvorima osmanske provenijencije iz Arhiva Predsedništva vlade u Istanbulu, Orijentalnog instituta i Husrev-begove biblioteke u Sarajevu. Do sada su analizirana dokumenta Bosanske hazine, na osnovu kojih je ustanovljena vojna struktura sandžaka, i ahkjam defteri odnosno defteri naredbi, na osnovu kojih se ustanovljavaju različiti problemi lokalnog stanovništva, askera i raje kao i njihovo delovanje kroz sistem apelacije. Analizom drugih vrsta dokumenata poput muhime deftera, šikjajet deftera i timar i zeamet ruznamće deftera biće moguće odrediti vojno-teritorijalnu upravu, osnovne karakteristike privrednog i društvenog života sandžaka. Istraživački rad se

zasniva na strukturalističkom metodološkom pristupu, a podaci iz izvora se stavljaju u kontekst vremena i u historiografiji već ustanovljene teorijske okvire vezane za tranziciono doba osmanske istorije.

Keywords: Zvornički sandžak, vojno-administrativno uređenje, kapetanije, ajani, zvornički kapetan, XVIII vek.

Lačok Anna Margareta, *University of Novi Sad, Serbia*
amvalentova@live.com

BIBLIJSKA FRAZEOLOGIJA U SLOVAČKOM I SRPSKOM JEZIKU

Predmet istraživanja naše doktorske disertacije su biblijski frazemi u slovačkom i srpskom jeziku. Radi se o grupi markiranih leksema, termina i simbola biblijskog porekla koje kao posebnu grupu frazema izdvaja mogućnost njihovog dokumentovanja citatima iz Svetog pisma. Njihovo diferenciranje se može vršiti na nekoliko načina, što omogućava analizu date problematike sa različitih aspekata. Deo biblijskih frazema je zajednički svim evropskim jezicima, no neki su karakteristični za konkretan jezik i odraz su ne samo njegovog kulturnog nasleđa, već i specifičnog leksikalno-gramatičkog sistema, zbog čega se ističe potreba njihovog daljeg istraživanja. Određeni broj slovačkih frazeologa se već nekoliko godina aktivno bavi ovom oblašću, dok su srpski lingvisti više fokusirani na frazeme sa religijskim komponentama i leksemama sa sakralnim značenjem. Kompleksna kontrastivna analiza biblijskih frazema slovačkog i srpskog jezika do sada nije sprovedena, stoga je osnovni cilj naše disertacije njihovo objedinjenje, klasifikacija i analiza. Sa ciljem upoređivanja korpusa, u radu primenjujemo metodu kontrastivne analize, kao i kvantitativnu, kvalitativnu i eksplanatornu metodu koje su usklađene sa pojedinim fazama istraživanja, dok je sa ciljem provere poznavanja prikupljenih frazema sprovedeno i anketiranje govornika oba jezika. Rezultati dobijeni ovakvim istraživanjem mogu da predstavljaju bazu ne samo za buduća frazeološka istraživanja, već i polazni materijal prilikom koncipiranja leksikografskih rečnika, priručnika i udžbenika za izučavanje frazeologije u školama, a mogu se primeniti i u nastavnoj praksi slovačkog i srpskog jezika. S obzirom na karakter rada,

rezultati mogu doprineti i drugim naučnim oblastima kao što su psihologija, sociologija, teologija i dr.

Keywords: frazeologija, biblijska frazeologija, slovački jezik, srpski jezik, kontrastivna analiza.

Maksimović Đurđa, *University of Belgrade, Serbia*
petrovicdjurdja7@gmail.com

ISTORIJSKI RAZVOJ DEČJE KNJIŽEVNOSTI SA PEDAGOŠKOG ASPEKTA

Na master studijama bavila sam se istraživanjem vizuelnog predstavljanja u udžbenicima u periodu od 1945. do 1966. godine koji su se koristili u okviru sistema osnovnog obrazovanja u Srbiji. Ovim istraživanjem detaljno sam proučila jednu od najvažnijih komponenti udžbenika. Iz tog razloga, na doktorskim studijama svoje istraživanje sam usmerila u pravcu razmatranja ostalih komponenti ali sada ne udžbeničkog sadržaja za decu. Stoga, predmet istraživanja na doktorskim studijama će mi biti proučavanje pedagoške vrednosti ne udžbeničkih sadržaja za decu. U istraživanju ću se baviti dečjom književnošću, njenom tipologijom i putevima kojima se razvijala ali i vezom sa specifičnim društveno-političkim kontekstom. Istraživanje bih započela od 1880.godine, kada počinje sa radom Glavni prosvetni savet, kroz čije "ruke" je prolazilo sve pre objavljivanja. Gornju vremensku granicu bih odredila u budućnosti, svesna postojanja velikog broja arhivirane i razasute građe po bibliotekama kao i specifičnih istorijskih dešavanja. Rad na ovom istraživanju bi sistematizovanjem građe i pedagoškim analitičkim pogledom na stvaralaštvo za decu omogućio celovitije sagledavanje razvoja dečje književnosti, kao i ukazivanjem na specifičnosti perioda kojim će biti obuhvaćeno istraživanje, uzimajući u obzir složene istorijsko-društvene, političke i kulturne prilike u zemlji. Takođe, u okviru ove tematike veoma je važno proučiti kako su uopšte objavljivana dela za decu, ko su bili uređivači, koji su kriterijumi korišćeni da li će nešto biti objavljeno ili ne, imajući u vidu da književno delo u isti mah obrazuje, vaspitava i relaksira. Smatram da je ova tema aktuelna o čemu svedoče brojni radovi, a pedagoški aspekt analize bi otvorio nove

uvide i upotpunio razumevanje ove specifične vrste stvaralštva za decu kao složenog istorijskog i kulturnog fenomena.

Keywords: istorija pedagogije, dečja književnost, dečja periodika, Glavni Prosvetni Savet.

Maksimović Katarina, *University of Belgrade, Serbia*
katamax21@gmail.com

INTENSIONALITY AND THE NOTION OF ALGORITHM

The goal of this work is twofold. Its aims are mainly philosophical, but it also has a mathematical side. Firstly, we will analyze the difference between the extensional and the intensional view on meaning; and secondly, following the logician Kurt Gödel, we will show that, despite what is generally believed, the intentional approach can be well applied in logic. A very successful example of such an approach is the work of Kosta Došen in general proof theory. General proof theory is a branch of proof theory that deals with the question When are two proofs equal. Dag Prawitz formulated the problem and also gave a mathematically precise way to answer it: Two proofs are equal if and only if they can be reduced to the same normal form. The idea is that proofs can be represented by derivations that can have redundant parts, and that “removing” those parts does not change the idea of the proof. Joachim Lambek proposed different proof identity criteria which are based on the notion of proof generality. Although different, both criteria can be represented inside the framework of category theory. Category theory is significant for the purpose of our work, because unlike set theory, it favors the intensional approach over the extensional one. The philosophical significance of general proof theory is analyzing the notion of proof by giving identity criteria for proofs using mathematical tools. The goal of this paper is to give a similar analysis but for the notion of algorithm. The idea of analyzing algorithms in such a way stems from Yiannis Moschovakis. We will argue that his analysis is not entirely adequate. We will also argue, despite what is generally believed, that generality criteria are more suitable for algorithms than the normalization criteria.

Keywords: proof theory.

Mladenović Zorica, *University of Belgrade, Serbia*
zoricab@web.de

APERCEPCIJA U SLUŽBI NARACIJE NA PRIMERU SEOBA - ROMAN I FILM

Cilj rada bi bio da ukaže na prisustvo apercepcije kao pokretačkog mehanizma u narativnom sklopu Crnjanskih romana Seobe i Druga knjiga Seoba i njihovoj filmskoj predstavi. Integralni predmet istraživanja je uloga anahronije u narativnom u funkciji smernice ka transcendentalnoj sferi ideja koje su prisutne u literarnim motivima i značaj apercepcije u njenoj interpretaciji. Pošavši od toga da se specifične karakteristike pripovedanja Crnjanskog najbolje dolaze do izražaja kada se ukaže na motive koji su prisutni u Seobama kao što su osećaj nepravde, veltšmerc, pripadnost nacionu i odnos: ljubavi – preljuba – kazna (na primeru ženskih likova); postavlja se hipoteza koja se tiče porekla ideje ovih motiva, tj. ukazuje se na njihovo aperceptivno svojstvo. U analizi razvoja naratologije kao discipline XX veka rad ukazuje na izvesne pravilnosti koje ovaj razvoj prate: prezentacija dela ostaje glavno polazište dok se modaliteti sprovođenja narativnog postupka se razvijaju i prate literarno raslojavanje. Cilj ovog rada okrenut je ideji koja inicira narativni postupak, u metodološkom smislu učinjen je korak unazad, jer se za predmet uzima prapočetak; u istraživačkom kontekstu očekivanja su usmerena ka doprinosu tumačenja naratološkog postupka. Korišćenjem metoda analize, razlaganja, komparacije i sinteze cilj istraživanja je izvođenje zaključaka koji bi ukazali na nove perspektive u tumačenju Crnjanskog dela. Pored toga, demonstriranje značaja primene aperceptivne psihologije i filozofije apercepcije u tumačenju naracije književnih dela doprinosi otvaranju novih pristupa u tumačenju odnosa između autora i čitaoca.

Keywords: apercepcija, Crnjanski, Seobe, naracija.

Mihajlović Ilić Katarina, *University of Belgrade, Serbia*
ktrnilic@yahoo.com

THE LANGUAGE EVOLUTION

Rad se bavi proćuvanjem jezićkog fenomena kao društvenog produkta sa teorijskim osnovama koje prepliću postulate strukturalne, biolingvistike, razvojne lingvistike, kognitivne lingvistike, protolingvistike, istorijske, komparativne i normativne lingvistike kao i konstrukcione gramatike. Rad proućava nastanak govornog ćina u poćetnim, proto-fazama, njegov fenomenološki razvoj, fosilizaciju, uticaje globalizacije, nastanak međujezika, teškoće na koje se nailazi u procesima utvrđivanja jezićkih standarda i usvojene norme, razmatra sadašnje stanje u jeziku, kako u Republici Srbiji, tako i globalno, prvenstveno imajući u vidu uticaj i ulogu engleskog jezika na savremene promene na globalnom jezićkom planu; usvajanje engleskog kao prvog stranog jezika kod neizvornih govornika, uticaj spoljašnjih i unutrašnjih faktora na razvoj bilingvizma i multilingvalizma, razvojne sekvence prilikom usvajanja engleskog kao prvog stranog jezika (razvijanje gramatićke i funkcionalne pismenosti).

Keywords: govorni ćin, međuezik, jezićka fosilizacija, globalni jezićki plan, govorne sekvence.

Mijić Jelena, *University of Belgrade, Serbia*
mijicjel@gmail.com

ULOGA INTUICIJA U EPISTEMOLOGIJI

Epistemologija je filozofska disciplina koja se tradicionalno bavi pitanjima izvora, prirode i granica znanja. U radu će biti prikazana i kritićki analizirana duboka podela među savremenim epistemolozima po pitanju stavova o ciljevima i metodama epistemologije. Debatu pristupamo razmatrajući metafilozofsku raspravu o ulozi filozofskih intuicija u metodama koji su karakteristićni za analitićku filozofsku tradiciju: metod pojmovne analize i metod misaonog eksperimenta. Kada filozofi govore o pojmu intuicije, njih prevashodno zanima eksplikacija tog pojma u smislu

koji je epistemički relevantan za filozofsku argumentaciju. Cilj je da se izloži analiza savremenih metafilozofskih shvatanja prirode i uloge intuicija u savremenoj epistemologiji. Međutim, kako se ne može govoriti o dominantnom ili opšteprihvaćenom stanovištu o njihovoj prirodi, u pitanje je dovedena pretpostavljena uloga intuicija u filozofskom istraživanju. Kritike epistemičke uloge intuicija delimo na tradicionalne i naturalističke. Iako različite, obe linije kritike izvode zaključak o dosadašnjem pogrešnom razumevanju filozofske prakse pozivanja na intuicije. Smatramo da bi analiza funkcija koje su intuicije imale u argumentaciji filozofa koji nisu eksplicirali svoja stanovišta u pogledu njihove prirode, ali su se pozivali na njih mogla da nam pomogne da razjasnimo neka od savremenih pozivanja na intuicije. S obzirom na to da su, po svemu sudeći, metafilozofi daleko od opšteprihvaćene odredbe pojma filozofske intuicije, ova ispitivanja će nam obezbediti načelno razumevanje pojma filozofske intuicije pomoću kog ćemo sprovoditi naša dalja istraživanja.

Keywords: epistemologija, pojmovna analiza, misaoni eksperiment, filozofske intuicije, znanje.

Milenković Tijana, *University of Novi Sad, Serbia*
tijana.milenkovicewa@gmail.com

OSOBNOSTI TVORBENIH MODELA U INTERNETSKOJ KOMUNIKACIJI NA SRPSKOM JEZIKU

Komuniciranje na internetu je za proučavanje jedan od najkomplicovanijih oblika komunikacije, jer se u njemu svakodnevno pojavljuju inovacije na svim jezičkim nivoima, među kojima su neretko i individualna obrazovanja koja imaju status hapaksa. Opštenje na internetu je neiscrpna baza primera koji dokazuju da se jezik menja neverovatnom brzinom. Predmet istraživanja ovog rada su modeli tvorbenih postupaka koji se pojavljuju na internetu među govornicima srpskog jezika. Ispitivanje promena u jeziku do kojih dolazi pri sve češćoj upotrebi internetske komunikacije biće izvršeno na korpusu sačinjenom od tvorenica koje se upotrebljavaju u jeziku korisnika foruma, blogova i društvenih mreža. Korpusom će biti obuhvaćeni i primeri zabeleženi anketiranjem stotinu učesnika internetske komunikacije

starosnog doba 15–45 god. U analizi bi trebalo obraditi sledeća pitanja: Koji se sve tvorbeni modeli koriste u internetskoj komunikaciji na srpskom jeziku? Koji od ovih modela su najproduktivniji, a koji krajnje neproduktivni? Iz kojih razloga i kako nastaju internet tvorenice? Kako utiču na jezik i šta se njihovom upotrebom želi postići? Koje se engleske tvorenice neizmenjene koriste na srpskom internetu? Da li dolazi do izmene njihovog prvobitnog značenja? Kako se govornici srpskog jezika odnose prema neologizmima nastalim u onlajn komunikaciji? U kojim slučajevima tvorbeni proces skraćivanja rezultira novom rečju?

Pored svih nedostataka ova manifestacija jezika ima i pozitivan aspekt, tj. obogaćivanje leksikona kroz nove obrasce stvaranja reči. Na kraju će se ispitati da li će na internetu prevagnuti skraćenice koje dovode do osiromašenja leksike ili će se dokazati da su dominantnije novonastale reči koje obogaćuju jezik.

Keywords: tvorba reči, tvorbeni modeli, internet.

Milić Kristina, *University of Belgrade, Serbia*
kristina.malesevic@fpn.bg.ac.rs

POPULISTIČKA KOMUNIKACIONA LOGIKA: POLITIČKI I MEDIJSKI POPULIZAM U ŠTAMPANIM MEDIJIMA U SRBIJI

Slabosti reprezentativne demokratije u uslovima ekonomske krize i masovnih migracija izbeglica, u XXI veku rezultirale su ponovnim usponom populizma u Evropi. Učestali izborni ciklusi nakon demokratskih promena 2000. godine u Srbiji, nestabilnost političkih snaga i promena ideološkog spektra usled čestog redizajniranja političkih stranaka samo su neki od ključnih činilaca, koji daju jak podstrek jačanju populizma (Mudde, 2004; Taggart 2004). Posmatran iz perspektive interdisciplinarnog područja komunikologije, predmet doktorske disertacije biće istraživanje populizma u Srbiji. U cilju prevazilaženja jednostranog razumevanja populizma kao političkog koncepta, doktorska disertacija zasniva se na populističkoj komunikacionoj logici. Ovaj koncept podrazumeva povezivanje različite pokušaje definisanja političkog populizma, kao ideologije, komunikacionog stila i strategije i medijskog populizma. Polazeći od

pretpostavke da “tri pojma predstavljaju različite aspekte populizma, koji se ne isključuju međusobno”, Engesser sa suradnicima definiše populističku komunikacionu logiku kao zbir normi, rutina i postupaka koji oblikuju populističku komunikaciju zasnovanu na medijskoj logici (Engesser et al.. 2017: 1280). Cilj disertacije je da istraži u kojoj meri je populistička komunikaciona logika zastupljena u medijski posredovanoj komunikaciji političkih aktera i u kojoj meri su štampani mediji pogodna platforma za širenje populističke komunikacione logike u izbornom periodu. Istraživanje nastoji da razmotri da li je populistička komunikaciona logika samo sredstvo pridobijanja podrške ili stalni element javnog diskursa političkih aktera. Osim toga, cilj rada je da istraži koliko je različita dnevna štampa, ozbiljna u poređenju sa tabloidnom, propustljiva za širenje populističkih poruka. Za potrebe doktorske disertacije biće sprovedena supstancijalna i strukturalna analiza sadržaja političke komunikacije glavnih političkih partija u Srbiji putem štampanih medija.

Keywords: populistička komunikaciona logika, populizam, medijski populizam, politički populizam, mediji.

Miljaković Milorad, *University of Novi Sad, Serbia*
darolim12@gmail.com

VIDSKO-VREMENSKA KONKURENCIJA U SAVREMENOM RUSKOM, SRPSKOM I POLJSKOM JEZIKU (GRAMATIČKI, SEMANTIČKI I PRAGMATIČKI ASPEKAT)

Cilj istraživanja je analiza glagola parnih po vidu i njihove vidsko-vremenske konkurencije (kao i neutralizacije) svih glagolskih formi (1) indikativnih (preteritalnih, prezentskih i futuralnih) i (2) neindikativnih (imperativa, kondicionala i infinitiva) u ruskom, srpskom i poljskom jeziku. Takođe u analizu će ući i vremenska transpozicija i vidska konkurencija (neutralizacija) glagolskih oblika u poređenim jezicima. Pored navedenog, u okviru istraživanja će se analizirati i novonastali dvovidski glagoli, koji mogu i ne moraju da imaju vidski par u poređenim jezicima.

U radovima mnogih eminentnih slavista i aspektologa (Benakjo 2010, Bondarko 1962, Vojvodić 2003, Glovinska 2001, Kšiškova 1961, Matezijus

1938, Padučeva 1996, Petruhina 1976 i dr.) na materijalu različitih slovenskih jezika obrađuju se glagoli i vidsko-vremenska konkurencija. Konkurencija je karakteristična za glagole parne po vidu. Za jednovidske glagole vidska konkurencija nije karakteristična (zbog nemogućnosti uticaja konteksta na promenu glagolskog vida). Konkurencija se može uočiti kod upotrebe indikativnih formi (preteritalnih, prezentskih i futuralnih) i neindikativnih formi (imperativa, kondicionala i infinitiva) glagola u svim slovenskim jezicima u manjoj ili većoj meri (v., pored ostalog, Vojvodić 2008). U nekim slovenskim jezicima u određenom kontekstu konkurencija glagolskog vida nije moguća, ali je moguća neutralizacija – kada nesvršeni vid (NSV) usled šire funkcionalne granice može da pokrije i vidsku vrednost svršenog vida (SV). Takođe, veliki je broj radova koji se bavi i vremenskom transpozicijom. Transpozicija se karakteriše kao metaforička upotreba vremenskih oblika, kada se govornik u mislima prenosi na drugi vremenski plan. Prilikom transpozicije u određenim jezicima moguća je vidska konkurencija i neutralizacija glagolskih oblika.

Proučavanje naznačenih jezičkih pojava na materijalu reprezentanata tri osnovne grupe slovenskih jezika – južnoslovenske, istočnoslovenske i zapadnoslovenske – daje osnova i za tipološku diferencijaciju i klasifikaciju uočenih pojava.

Keywords: aspektologija, vidsko-vremenska konkurencija, ruski jezik, srpski jezik, poljski jezik.

Miljević Ana, *University of Novi Sad, Serbia*
anamiljevic@ff.uns.ac.rs

PREOBRAŽAJ BIĆA PRED PONOROM NEBIĆA: HELENSKI POJAM PHYSIS-A

Teza ovog rada je da pojam $\phi\upsilon\sigma\iota\varsigma$ -a u helenskoj filozofiji u višestrukosti svojih značenja stoji u napetosti između ontološkog i meontološkog. U stručnoj literaturi koja se bavi $\phi\upsilon\sigma\iota\varsigma$ -om, ona se razume najčešće u sklopu različitih interpretacija helenske ontologije prirode, dok se meontološki aspekt pojma $\phi\upsilon\sigma\iota\varsigma$ -a tek retko imenuje. U kontekstu savremenosti, međutim, neophodno je iznova promisliti napetost koja stoji u samom

središtu onoga šta je zbivanje bića uvek u odnosu na ponor nebića, napetost koja je u umetnosti, nauci i filozofiji odredila poslednja dva veka. Stoga je cilj ovog rada da je iznova promisli na samom izvoru civilizacije i pokaže da li i u kojoj meri je pojam φύσις-a rodno mesto ontološkog i meontološkog. Na samom početku se nalazimo pred pojmovnim oblikovanjem φύσις-a kao dinamičkog odnosa onog prvog iz čega nešto nastaje (ἀρχή) i onoga što nastajući biva (φύσις), odnos koji je ustrojen u poredak bivstvovanja. Logosnost φύσις-a u Heraklitovoj misli se ogleda u analogiji dinamičkog bivanja onoga šta jeste i načina njenog izricanja. Logos je sabor bića i nebića koju nosi φύσις; on je paradoksalnost u govornom izrazu o načinu na koji sve biva Jedno. S druge strane, izmeštanjem noetičkog iz φύσις-a Parmenid čini obrt u odnosu na Heraklitovo poimanje φύσις-a te drugi deo poeme prepušta njegovom istraživanju. Parmenidovo ćutanje o nebiću je način njegovog iskazivanja, dok Zenonove aporije misle i iskazuju nebiće kao aporiju samog φύσις-a. U radu slede aporije Jednog i mnoštva, bića i nebića i konačno moguće razrešenje u Platonovom dijalogu Timaj. Analiza završava Aristotelovim razumevanjem prostora, vremena i promene pojmovnim parom ἐνέργεια i δύναμις. Metod rada je analitički, a prisutan je i uporedni metod.

Keywords: physis, biće, nebiće, promena, aporija.

Milošević Tamara, *University of Novi Sad, Serbia*
tamaramilosevic91@gmail.com

SOCIJALNO PONAŠANJE I VRŠNJAČKI STATUS UČENIKA NA RANOM OSNOVNOŠKOLSKOM UZRASTU

Rezultati mnogobrojnih istraživanja istakli su značajnu povezanost između kvaliteta socijalnih odnosa i kasnijih efekata obrazovno-vaspitnih aktivnosti (Dockett & Perry, 2009; O’Kane, 2016; Peters, 2010). Tačnije, longitudinalna istraživanja su pokazala da je socijalna izolovanost u detinjstvu značajno povezana, s jedne strane, sa antisocijalnim ponašanjem, problemima mentalnog zdravlja i slično (Michelson & Mannsrino, 1986, prema: Krnjajić, 2002a), i s druge, da pozitivni vršnjački odnosi tokom detinjstva pozitivno koreliraju sa adekvatnim prilagođavanjem u kasnijoj

dobi (Oden & Asher, 1977, prema: Krnjajić, 2002a). Status u grupi vršnjaka pokazao se kao značajan korelat socijalnog zadovoljstva uopšte (Ladd–Kochenderfer, & Coleman, 1997), te je u skladu s tim definisan i predmet istraživanja koji se odnosi na ispitivanje odnosa između dimenzija vršnjačkog statusa i oblika socijalnog ponašanja učenika na ranom osnovnoškolskom uzrastu, a samim tim i problem istraživanja formulisan u obliku istraživačkog pitanja: kakva je priroda odnosa između dimenzija vršnjačkog statusa i oblika socijalnog ponašanja učenika na ranom osnovnoškolskom uzrastu? Osnovni cilj istraživanja je ispitivanje odnosa između dimenzija vršnjačkog statusa (sociometrijske prihvaćenosti i opažene popularnosti) i socijalnog ponašanja učenika (socijalne kompetencije i antisocijalnog ponašanja). U skladu s teorijskim i metodološkim postavkama ovog rada najpodesnije je korelaciono istraživanje (Cohen–Manion, & Morrison, 2005), tačnije korelacioni nacrt. Od istraživačkih instrumenata biće korišćeni: Skala socijalnog ponašanja u školi (The School Social Behavior Scales- Second Edition, Merrell, 2002), zatim Sociometrijski upitnik i Upitnik o opštim sociodemografskim karakteristikama učenika i roditelja.

Keywords: socijalno ponašanje; socijalne kompetencije; antisocijalno ponašanje; vršnjački status; osnovna škola.

Mitrevski Ana, *University of Novi Sad, Serbia*
anamitrevski@ff.uns.ac.rs

RECEPCIJA DRAMA BERTOLTA BREHTA U SRBIJI

Predmet istraživanja doktorske disertacije predstavlja recepcija drama Bertolta Brehta (1898–1956) u Srbiji, sa težištem na komadima koji spadaju u epsko pozorište: Opera za tri groša (Die Dreigroschenoper, 1928), Majka Hrabrost i njena deca (Mutter Courage und ihre Kinder, 1939), Dobri čovek iz Sečuana (Der gute Mensch von Sezuan, 1941), Kavkaski krug kredom (Der kaukasische Kreidekreis, 1944) i Galilejev život (Leben des Galilei, 1955/6), budući da upravo epsko pozorište predstavlja vrhunac stvaralaštva i ključni doprinos ovog autora dramskoj teoriji i praksi 20. veka. Postojeća naučna literatura koja se bavi tematskim kompleksom „Bertolt Breht –

epsko pozorište u Srbiji” usmerena je u prvom redu na pojedinačne inscenacije Brehtovih komada, te u fokusu ima aspekte vezane za konkretnu scensku realizaciju dramskih tekstova, dok se prevodi pominju tek sporadično. Kako prevodi predstavljaju ključni faktor u recepciji dela strane književnosti i plodno tle za njeno istraživanje, glavni doprinos disertacije sastoji se u detaljnoj analizi do sada u potpunosti naučno neistraženih prevoda Brehtovih drama na srpski jezik uz kratak osvrt na najznačajnije inscenacije zaslužne za recepciju ovog nemačkog autora u Srbiji. Polazeći od pretpostavke da prevođenje dela dramske književnosti podrazumeva odstupanja i izmene uslovljene razlikama između normi koje važe u ciljnoj kulturi i kulturi izvornika, očekivani rezultati istraživanja odnose se na razlike između originala i prevoda do kojih je došlo zbog nužnog prilagođavanja teksta ciljnoj kulturi, sa ciljem da se prikažu okolnosti prihvatanja ključnih Brehtovih komada u srpsku kulturu. Za analizu prevoda koristi se relevantna literatura iz oblasti nauke o prevođenju, a rezultati dobijeni analizom tumače se s aspekta teorije recepcije.

Keywords: Bertolt Breht, epsko pozorište, književno prevođenje, prevodna recepcija.

Mladenović Vladimir, *University of Novi Sad, Serbia; University of Poitiers, France*
velimirladenovic@gmail.com

RATOVI ELZE TRIOLE, ROMANI, NOVELE, ČLANCI (1944-1957)

Elza Triole (1896-1970), francuska autorka ruskog porekla jedna je od onih autora na čiji su život i profesionalnu književnu karijeru uticali skoro svi ratovi dvadesetog veka. Nedaće koje je donela ruska revolucija i imigracija za vreme Prvog svetskog rata obeležiće zauvek njen život i književno stvaranje. Aktivno učestvuje u Španskom građanskom ratu kao i u francuskom pokretu otpora za vreme Drugog svetskog rata. Godine koje su usledile nakon ovog rata samo su učvrstile autorkinu političku misao i jasan antifašistički stav..

Keywords: Elza Triole, francuska književnost, Drugi svetski rat.

Nedeljković Marina, *University of Novi Sad, Serbia*
marina.nedeljkovic89@gmail.com

SEOSKE ŽENE I RAZVOJ RURALNOG TURIZMA U AP VOJVODINI

Predmet istraživanja doktorske disertacije su specifičnosti karakteristika i pozicije seoskih žena – preduzetnica u ruralnom turizmu, njihovi potencijali za preduzetništvo u ruralnom turizmu, kao i uticaj njihovog preduzetničkog delovanja na oblikovanje uloga i položaja u porodici/domaćinstvu i lokalnoj seoskoj zajednici. Teži se analizi: njihovi potencijala za preduzetništvo u ruralnom turizmu i uticaja njihovog preduzetničkog delovanja na oblikovanje uloga i položaja u porodici/domaćinstvu i lokalnoj seoskoj zajednici. Pregled dosadašnjih terijskih pogleda i literature podrazumeva analizu vodećih stavova u sledećim oblastima: 1. (Re)definisanje ruralnosti i ruralnog prostora kao faktora i ishoda transformacije ruralnih društvenih struktura 2. Neoendogeni ruralni razvoj i ruralno restruktuiranje iz rodne perspektive 3. Ruralni turizam u ruralnom razvoju – dometi diverzifikacije 4. Ruralna područja AP Vojvodine - osnovna obeležja ruralne ekonomije i ruralne populacije. Ciljevi istraživanja: 1. utvrđivanje sociodemografskih, sociokulturnih i socioekonomskih obeležja seoskih žena preduzetnica u ruralnom turizmu i njihovih preduzetničkih potencijala 2. analiza percepcija seoskih žena o odnosu između razvoja ruralnog turizma i razvoja lokalne seoske zajednice 3. analiza potreba za rodno senzitivnim politikama ruralnog razvoja sa institucionalnog aspekta. Očekivani rezultati: među preduzeticama u ruralnom turizmu postoji svest o potrebi za rodno senzitivnom politikom ruralnog razvoja; postoje razlike u percepciji posledica razvoja turizma po seosku zajednicu od strane ispitanica, ali i institucija. Primena metoda: kvalitativno istraživanje - metod slučaja + biografski metod; polustruktuisani intervju - preduzetnice i relevantne institucije uz korišćenje primarnih i sekundarnih izvora podataka.

Keywords: seoske žene, ruralni turizam, preduzetništvo, AP Vojvodina, rodno senzitivne politike ruralnog razvoja.

Njegovan Katarina, *University of Belgrade, Serbia*
knjegovan@gmail.com

KANTOVO SHVATANJE DUŽNOSTI PREMA SEBI: REKONSTRUKCIJA I SAVREMENE DEBATE

Osnovni predmet ovog istraživanja jeste priroda dužnosti prema sebi u Kantovoj etici. Motivisano je željom da se ispita koji značaj Kantova etike danas može imati za « običnog » čoveka koji se nalazi u konkretnoj situaciji u kojoj treba doneti odluku. Polazimo od stanovišta da se upravo kroz prizmu dužnosti prema sebi najbolje može sagledati relevantnost čitave Kantove etike: novina koju donosi u odnosu na svoje prethodnike i savremenost koja se u njoj krije. Pokazaćemo da je i jedno i drugo posledica Kantovog „trećeg puta”, transcendentnog idealizma koji čoveka istovremeno posmatra i kao inteligibilno i kao čulno biće. Budući da Kant insistira da se čovek uvek posmatra «ceo», smatram da Kantovu etiku uvek treba posmatrati kao kompatibilnu celinu dva dela, metafizičkog i empirijskog. S jedne strane, isticanje Kantovih stavova o pogrešivosti i slabosti ljudskih bića i razmatranje njegovih antropoloških, istorijskih i religijskih tekstova nam omogućava nam da izbegnemo standardno formalističko karikiranje ove teorije. Sa druge strane, ovakva perspektiva ozbiljno uzima u obzir Kantov stav da je razvoj ljudske moralnosti zavistan od spoljašnjih prilika - institucija i društva. Cilj istraživanja je da pokaže kako se iz perspektive kantovski shvaćene moralne obavezanosti prema sebi može govoriti o mnogim savremenim etičkim pitanjima koja uključuju osećanja, žensko telo i abortus, životinje i čovekovu (lepu) okolinu. Imajući u vidu da su mnoge implikacije koje slede iz Kantove teorije morala danas neprihvatljive i nisu samo posledica istorijskog okvira u kome on stvara, savremeni kantovci pokušavaju da, ostajući verni Kantovoj teoriji, izmene neke njene problematične aspekte. U zaključnom delu rada ispitaću koliko su u tome uspehi.

Keywords: dužnost prema sebi, emocije, afekti, moralno vaspitanje, vrlina.

Novaković Aleksandar, *University of Niš, Serbia*
aleksandar.novakovic@filfak.ni.ac.rs

POLIFUNKCIONALNOST UDŽBENIČKOG KOMPLETA ZA UČENJE SRPSKOG JEZIKA KAO STRANOG

Pod uticajem društveno-istorijskih prilika na Bliskom istoku i zapadnom Balkanu u poslednjih dvadesetak godina stvorili su se uslovi za razvoj nastave srpskog jezika kao stranog. Broj stranaca zainteresovanih za učenje srpskog jezika povećava se svakodnevno. Razvoj programa Evropske unije namenjenih finansiranju mobilnosti u oblasti obrazovanja i obuke mladih, uticao je na povećanje zainteresovanosti studenata iz inostranstva da uče srpski jezik. Stoga se otvaraju i ustoličuju centri pri filološkim fakultetima u Beogradu, Novom Sadu, Kragujevcu i Nišu, pri čemu se sve veća pažnja posvećuje teorijsko-metodološkim i praktičnim pitanjima nastave srpskog jezika kao stranog. U vezi sa tim, govori se o koncepciji sadašnjih i budućih udžbeničkih kompleta. Naime, učenje stranog jezika povlači za sobom produkciju novih i modernijih udžbeničkih kompleta koji će u potpunosti odgovarati savremenom konceptu obrazovanja, obezbeđujući nastavnicima i učenicima sistematsko ostvarivanje nastavnog programa. Da bi ostvarili tu svoju funkciju, udžbenički kompleti zahtevaju stalne evaluacije i kvalitativno unapređivanje u skladu sa modernim teorijama glotodidaktike. Stoga predmet ovog doktorskog rada predstavlja ispitivanje polifunkcionalnosti udžbeničkog kompleta u nastavi srpskog jezika kao stranog. Autor svoju pažnju usmerava ka kreiranju sveobuhvatnog teorijskog obrasca za evaluaciju štampanih i elektronskih interaktivnih udžbenika i radnih svezaka, sa ciljem stvaranja slike o tome kako treba da izgleda kvalitetan udžbenički komplet za učenje srpskog jezika kao stranog u XXI veku.

Keywords: metodika nastave srpskog kao stranog, udžbenički komplet, evaluacija udžbenika.

Ognjanović B. Branka, *University of Kragujevac, Serbia*
branka.ognjanovic@filum.kg.ac.rs

LITERARY REPRESENTATIONS OF THE POSTHUMAN: AN
ECOCRITICAL READING OF THE NOVELS “MOUNTAINS SEAS
AND GIANTS” BY ALFRED DÖBLIN AND “THE ABOLITION OF
SPECIES” BY DIETMAR DATH

The thesis examines the literary representations of the environmental crisis and the crisis of humanism/anthropocentrism using the example of two German-language novels: “Mountains Seas and Giants” (“Berge Meere und Giganten”, 1924) by Alfred Döblin and “The Abolition of Species” (“Die Abschaffung der Arten”, 2008) by Dietmar Dath. It was not until 1977 that the first extensive study of “Mountains Seas and Giants” was published. Several other studies have followed, but the academia remains still primarily focused on Döblin’s other work. “The Abolition of Species”, on the other hand, has been analysed only in a few research papers, which have provided a short insight into its intermingling of bio-evolutionary theories, socio-political issues, and science fiction. In addition to generally shedding more light upon the novels, the research aims to interpret the way they mirror the alarming, real-life consequences of the changing dynamic between humans, other living beings, environment, and technology. Our age is often referred to as the Anthropocene, implying that the human influence on the non-human world has reached its sustainable and ethical limits. The goal of the research is, therefore, to interpret the following aspects of the novels: their ecological perspective; the understanding/transgression of the nature/culture dichotomy; the human transformation of the non-human and vice versa; and the resulting emergence of the posthuman. The theoretical and methodological framework of the analysis is ecocriticism, which is broadly defined by Cheryll Glotfelty as the study of the relationship between literature and the environment. Its most recent material/posthuman phase explores precisely the hybrid aspects of the nature/culture, mind/matter, and human/non-human oppositions.

Keywords: ecocriticism, environment, German literature posthumanism.

Pajić Biljana, *University of Belgrade, Serbia*
biljana.pajic@mail.com

TITLOVANJE KAO VRSTA AUDIO-VIZUELNOG PREVOĐENJA IZ PERSPEKTIVE GLEDALACA

Kao i druge vrste audio-vizuelnog prevođenja (u daljem tekstu: AVP), titlovanje predstavlja specifičnu pojavu u prevodilačkoj praksi, samim tim što prilikom recepcije prevoda gledalac delimično ili potpuno prima i originalni materijal. Iako ova, i još niz specifičnosti ove vrste prevođenja otežava njegovo teorijsko izučavanje, nakon detaljnog istraživanja teorija prevođenja zaključila sam da postoje osnove da se sprovedu istraživanja među gledaocima, kako bi se utvrdile moguće (ne)pravilnosti i potvrdile ili oborile pretpostavke i nagađanja sa kojima se često susrećemo u literaturi o AVP-u. U teorijama prevođenja koje se zasnivaju na dualnim podelama, olako se odbacuje mogućnost upotrebe dinamičke ekvivalencije odn. tzv. „prikrivenog“ prevoda u titlovima, polazeći od pretpostavke da su rezultati takvih prevoda uvek zamorni za gledaoca. Iz teorija koje se orijentišu prema funkciji i cilju koje tekst treba da ispuni, funkcija audio-vizuelnog sadržaja se izdvaja kao važan aspekt, koji bi trebalo uzeti u obzir prilikom istraživanja titlovanja i AVP-a uopšte. Naime, možemo poći od pretpostavke da zavisno od funkcije i/ili žanra originalnog materijala možemo pribеći različitim strategijama i prevodilačkim rešenjima, ali potom i istražiti u kojoj su meri ova rešenja efektivna za gledaoca. Ovakve tvrdnje i pretpostavke moguće je proveriti istraživanjima na bazi anketa i/ili fokus-grupa, što je i cilj moje doktorske disertacije. Podaci strukturiranih empirijskih istraživanja na ove teme nisu, kako se čini, do sada bili dovoljno zastupljeni, a da bi se ova oblast dalje razvijala, postaju neophodni, naročito danas, kada titlovanje postaje sve zastupljenije u onlajn-sadržajima.

Keywords: audio-vizuelno prevođenje, titlovanje, teorije prevođenja, translatologija.

Panić Žarko, *University of Novi Sad, Serbia*
zarezabalj@yahoo.com

JAVNO MNJENJE VOJVOĐANSKIH SRBA O RUSIJI OD 1908. DO 1918. GODINE

U ovom radu želimo da ispitamo kakav je bio odnos javnog mnjenja vojvođanskih Srba prema Rusiji u periodu od 1908. do 1918. godine. Ova tema je bitna kao deo jednog viševjekovnog fenomena, a to su rusko-srpski odnosi, konkretno ovde je u pitanju jedan ugao gledanja na te odnose koji dolazi iz redova vojvođanskih Srba. Period od 1908. do 1918. godine je period akutnih kriza i ratova koji su predstavljali put ka do tada najvećem ratu u istoriji. Vojvođanski Srbi bili su deo jednog naroda čija se budućnost rešavala u okviru velikih geopolitičkih promena, a u tim promenama značajnu ulogu igrala je i Rusija. Austro-Ugarska se 1914. našla u ratu sa Rusijom, mnogi od njih moraće da se bore protiv Rusije, a u Rusiji će se 1917. odigrati Oktobarska revolucija u kojoj će vojvođanski Srbi takođe uzeti učešća. Svakako je na njihov odnos prema tim događajima uticao stav njihovog javnog mnjenja prema Rusiji. Pokušaćemo da kroz istraživanje periodike, memoarske literature i drugih izvora utvrdimo kakve su stavovi bili prisutni u srpskoj javnosti u Vojvodini kada je u pitanju njihov pogled na događaje koji su vezani za Rusiju, bilo da se tiču unutrašnje situacije u toj zemlji, ili njene uloge u zbivanjima važnim za sudbinu srpskog naroda u to vreme. Srbi u Vojvodini su bez obzira na načelno pozitivan odnos prema toj državi i ruskom narodu uopšte, u ranijim decenijama imali i kritički odnos prema ruskoj politici. Očekujemo da ćemo kroz istraživanja utvrditi da su Srbi u Vojvodini i u godinama pred Prvi svetski rat sa velikim interesovanjem pratili događaje u Rusiji i u vezi sa njom, i u javnost iznosili svoje sudove koji nisu bili samo apologetske već i kritičke prirode.

Keywords: Srbi, Vojvodina, Rusija, javno mnjenje.

Pavličić Jelena, *University of Belgrade, Serbia*
pavlicicsjelena@gmail.com

KONVERZACIONI I INFERENCIJALNI KONTEKSTUALIZAM

Glavni cilj mog rada je da odgovori na pitanje da li je moguće ponuditi prihvatljivo rešenje skeptičkog problema u epistemologiji na osnovu kontekstualističke teze da je pojam znanja semantički osetljiv u odnosu na različite kontekste u kojima ga primenjujemo? Odgovor na ovo pitanje biće pozitivan: moguće je ponuditi jedan održivi okvir za rešenje pomenutog problema, i to na osnovu stanovišta inferencijalnog kontekstualizma. Ipak, sve dok se ne postigne konsenzus u sklopu jedne opšte teorije značenja u pogledu semantičkog sadržaja sazajnih tvrdnji, odnosno, prirode i načina njegove zavisnosti od kontekstualnih faktora, ovaj odgovor je daleko od definitivnog. Epistemički kontekstualizam, u koji spadaju konverzacioni i inferencijalni kontekstualizam, jedno je od najviše razmatranih epistemoloških shvatanja današnjice. Međutim, velika većina pisanih radova na tu temu usredsređena je na istraživanje razloga na osnovu kojih se može opravdati konverzaciona verzija, dok je pitanjima koja se tiču prihvatljivosti inferencijalnog kontekstualizma pridat upadljivo manji značaj. U ovom radu pokušaćemo da ispitamo izgled kontekstualističke anti-skeptičke strategije, uzimajući u obzir obe ove verzije, kako pojedinačno, tako i u svetlu njihovog međusobnog odnosa. Smatrali smo da je to najbolji način da se postigne njeno dublje razumevanje, ali i da se ostvari gorenavedeni cilj istraživanja.

Keywords: konverzacioni kontekstualizam, inferencijalni kontekstualizam, skepticizam, epistemički standardi, dijagnostički pristup.

Pavlov Vladimir, *University of Novi Sad, Serbia*
vladimirpavlov.1969@gmail.com

ODNOSI IZMEDJU KRALJEVINE SHS/JUGOSLAVIJE I SAD 1919-1929

Odnosi između Kraljevine SHS/Jugoslavije i Sjedinjenih Američkih Država između dva svetska rata u našoj historiografiji do sada nisu na celokupan i

sveobuhvatan način historiografski obrađeni. Postojeća fragmentarno obrađena istorijska i dokumentaristička građa (uglavnom iz imigrantske štampe) nije dovoljna za celovitu naučnu spoznaju odnosa dve zemlje u složenom međunarodnom okruženju tog vremena. Neophodno je detaljno istraživački sagledati odnose dve zemlje, njihovu složenost i dubinu, pozicioniranje u odnosu na svetske događaje i refleksiju tih odnosa na unutrašnja zbivanja u Kraljevini. Imajući u vidu prsek dosadašnjeg stanja, cilj disertacije je da baci novo svetlo na odnose južnoslovenske države i jedne svetske sile u pomeutom periodu. Do sada nepublikovana istorijska građa, uglavnom iz arhiva sa teritorije SAD, trebalo bi da bude od suštinskog značaja za sklapanje metodološki utemeljenog mozaika za izčavanje ove teme.

Keywords: Kraljevina SHS/Jugoslavija, SAD, 1919, 1929.

Pejić Sofija, *University of Belgrade, Serbia*
prajs.lugoshi.barton@gmail.com

ASPEKTI IDENTITETA U ROMANIMA HANIFA KUREJŠIJA

U fokusu istraživanja će se naći proučavanje slojevitosti i dubine pojma identiteta u osam romana Hanifa Kurejšija, britanskog postkolonijalnog pisca, ali i jednog od najvećih modernih filozofskih mislilaca sa kraja dvadesetog i početka dvadeset prvog veka. Kroz pažljivu analizu romana Buda iz predgrađa, Crni album, Telo, Gabrijelov dar, Nešto da ti kažem, Poslednja reč, Intimnost i Ništarija, imaćemo priliku da procenimo u kojoj meri činioci poput rase, klase, obrazovanja, kulturnog nasleđa i rađanja popularnih supkultura utiču na oblikovanje seksualnog, rasnog, klasnog i porodičnog aspekta identiteta, kao i stvaranje slobodne individualnosti. Kako su faktori poput frustracije, klasne i rasne netrpeljivosti, rasizma, dehumanizacije i stereotipizacije ključni za rešavanje problema kojima se ovde bavimo, neophodno je da piščevo celokupno stvaralaštvo takođe stavimo u odgovarajući istorijski, kulturološki i politički kontekst, te posvetimo i odgovarajuću količinu pažnje i ozbiljnosti prilikom proučavanja problematičog položaja etničkih i kulturoloških specifičnosti, pa i neminovnog nastanka „hibridnih identiteta“ među raznolikim psihološkim i emocionalnim profilima prikazanim u romanima Hanifa Kurejšija.

Radi što temeljnijeg razumevanja pojma istorijske dislociranosti, fenomena smeštanja percepcije sebe u poziciju „Drugog“ u odnosu na dominantnu kulturu, kao i mogućnosti potencijalne samoafirmacije ličnosti, osvrnućemo se na pojedine detalje i događaje iz privatnog života samog pisca, kao i na dela drugih postkolonijalnih mislilaca - Homija Babe, Franca Fenona, V.S. Najpola i Salmana Ruždija, ali i onih poput Edvarda Saida, koji nisu hteli da budu deo nikakvog kolektivističkog pokreta, pa ni tog.

Keywords: dehumanizacija, stereotipizacija, individualnost, postkolonijalni, multikulturalizam.

Perić Sanja, *University of Novi Sad, Serbia*
sanjaperic3223@gmail.com

TRADICIJA I KULTURA U POEZIJI I ESEJISTICI BORISLAVA RADOVIĆA

Osnovni zadatak doktorske disertacije je da predstavi, opiše i interpretira značaj koji tradicija i kultura dobijaju u pesničkom i esejističkom delu Borislava Radovića. Autor će dati pregled osnovnih shvatanja u kritici koja Radovića dosledno naziva „pesnikom kulture“, povezuje ga sa simbolističkim, neosymbolističkim i nadrealističkim nasleđem, a njegovo delo smešta u prostor između biblioteke (erudicije) i iskustva (empirije) (G. Božović, A. Jovanović, V. Krnjević, R. Mikić i dr.). Postojeća istraživanja bave se parcijalno pojedinim tradicijskim i kulturnim referencama u Radovićevo delu, pri čemu nedostaje sveobuhvatni pregled koji bi omogućio i potpuniji uvid u smisao i značaj njegovog stvaralaštva u kontekstu srpske književnosti. Kako bi se ukazalo na bogat preplet veza srpske i svetske kulture i tradicije u delu Borislava Radovića, služićemo se metodama književne i jezičke analize, metodom komparacije sa autorima koji su važni u kontekstu Radovićevo stvaralaštva, uz metodu close reading koja će u velikoj meri biti značajna pri interpretaciji pojedinih Radovićevih pesama i eseja. Kao stožeri istraživanja ispostavljaju se mit, istorija i poetička pitanja kojima se Borislav Radović bavi uz neizostavne dodire sa muzikom, slikarstvom i filmskom poetikom. Ispituje se uticaj francuskih simbolista na Radovićevo stvaralaštvo, pri čemu je potrebno

utvrđiti u kojoj su meri njihova poetička shvatanja inkorporirana u njegovu poetiku, ali i konkretna pesnička i esejistička ostvarenja. Cilj istraživanja je prikazati bogatu i razuđenu književnu i umetničku tradiciju ugrađenu u složeno iskustvo Radovićevog pesničkog sveta, kao i različite nivoe ljudskog znanja koja kroz mitsko-arhetipske slike, i mnogobrojne citate i aluzije, sačinjavaju gustu mrežu značenja u njegovom delu.

Keywords: kulturni uticaji, umetnička tradicija, nasleđe, mit, poetička shvatanja.

Petrika Tatijana, *West University of Timisoara, Romania*
tatijana.petrika70@e-uvt.ro

FAȘETE ALE STILULUI ÎN PROZA LUI DANILO KIȘ

Cercetarea de față își propune să studieze aprofundat, din toate unghiurile posibile, stilul scrierilor lui Danilo Kiș. Vor fi vizate aspecte lexicale, semantice și stilistice specifice prozei acestui autor. Intenționăm să structurăm această lucrare în patru mari capitole: Concepția despre stil și receptare în proza lui Danilo Kiș, Pogromul, figura evreului și forța semantică a amintirii în proza lui Danilo Kiș, Motivul morții în proza lui Danilo Kiș și Despre obscur și personajul ca literaritate în proza lui Danilo Kiș. În proza sa, Kiș lasă cititorului suficient timp pentru critică și implicare directă sau indirectă în text. Proza sa posedă o doză considerabilă de ambiguitate, de înțelesuri ascunse, care ies la iveală treptat și leagă scrierile între ele, ca-ntr-o rețea. Kiș este un scriitor de anvergură și un maestru al expresivității, cuvântul fiind considerat ca fiind unul sfânt, iar proza sa este atât de elegant cristalizată încât tinde să devină poezie.

Uneori, autorul este preocupat de mărturii istorice semnificative, în timp ce, alteori, transmite texte minimaliste, plasate în realitatea imediată. Acest fapt conferă prozelor sale o doză mare de credibilitate, astfel încât cititorul are impresia că participă la cronică actuală a unui timp. În plus, la Danilo Kiș, în prozele sale, izvorăște misticul, metafizicul.

Keywords: Kiș, figură, stil, lexic, semantism, structură.

Petrović Goran, *University of Belgrade, Serbia*
gphwchamp@gmail.com

EVOLUCIONIZAM KAO TEORIJSKA OSNOVA RANE NAUČNO- FANTASTIČNE IMAGINACIJE H. DŽ. VELSA

Disertacija ima za cilj da pokaže da teorijsku osnovu ranog Velsovog naučno-fantastičnog dela čini opšta evolucionistička teorija (kosmološka, biološka i socijalna), kao i da pokaže kakvu poruku takve evolucionističke ideje šalju u kontekstu budućnosti ljudskog roda (tj. u kontekstu čovekovih izgleda za ostvarenje održivog utopijskog društva). Vladajući je stav među kritičarima ranog Velsovog dela da su piščeva evolucionistički zasnovana predviđanja antropološki pesimistična, te i ja očekujem da dođem do istog zaključka (o nesposobnosti ljudske vrste da stvori trajnu istinsku utopiju). U pogledu metodologije rada, koristiće se uporedno-analiitička metoda, što znači da će se evolucionističke ideje (astronoma Laplasa i Lokjera, biologa Darvina i Tomasa Hakslija, kao i drugih relevantnih naučnika) povezivati sa Velsovim ranim delima, te će se njihovo značenje kontrastirati sa ideologijom kapitalističko-tehnokratskog progresa, preovladavajućom u devetnaestom veku. Pored analize značenja u kontekstu utopijsko-distopijske jukstapozicije (glavni cilj), ova će se disertacija baviti i stilom (kao sporednim ciljem), pri čemu se, u vezi sa evolucionistički utemeljenim antropološkim pesimizmom Velsovog ranog opusa, a to će reći prevrednovanjem vrednosti društvenog progresa, očekuje zaključak o obilnoj upotrebi satire (ironije), odnosno podsmeha na račun lakomislene ubeđenosti u pretpostavku da intenzivan razvoj tehnologije može da reši sve probleme ljudskog roda. Ova disertacija nema za cilj da unese bilo kakvu revoluciju u poimanju Velsovog ranog naučno-fantastičnog dela, ali nastoji da studijama utopijske književnosti doprinese tako što će, u odnosu na dosadašnje radove na obuhvaćenu temu, preciznije predočiti naučno-teorijsku zasnovanost rane Velsove imaginacije.

Keywords: H. Dž. Vels, Tomas Haksli, evolucionizam, antropološki pesimizam.

Petrović Marija, *University of Belgrade, Serbia*
m00petrovic@gmail.com

PROBLEM MORALNOG STATUSA ABORTUSA IZ PERSPEKTIVE REPRODUKTIVNIH PRAVA

Cilj ovog istraživanja je da ispita da li moralni status abortusa treba da se razmatra kao jedno od reproduktivnih prava, a ne samo kao pravo na telesnu autonomiju. Dosadašnji pristup ovom problemu ne uspeva da obuhvati sva relevantna pitanja koja se pri donošenju odluke o abortusu javljaju, niti će biti u stanju da odgovori na izazove koje razvoj medicine donosi. Glavna hipoteza istraživanja je da odluka o izvršenju abortusa zapravo podrazumeva dve različite odluke: odluku o autonomiji, kojom žena bira da ukloni fetus iz svog tela (indirektni abortus) i odluku o reprodukciji, kojom bira da prekine život fetusa (direktni abortus). Trenutno se ove odluke ne mogu donositi odvojeno, te jedna uvek povlači drugu. Međutim, namere koje stoje iza ovih radnji se bitno razlikuju, te bi za etičku teoriju bilo plodonosno ispitivati ih zasebno. To bi podrazumevalo da se pravo na abortus treba posmatra ne samo kao pravo na telesnu autonomiju, već i kao pravo na (ne)reprodukciju. Ovim bi se u razmatranje uzele obe navedene odluke, kao i oba shvatanja abortusa, direktnog i indirektnog. Druga hipoteza istraživanja je da rasprava o moralnom statusu abortusa mora u fokusu imati moralne probleme sa kojima se žene (a kada razmatramo reproduktivna prava, i muškarci) suočavaju kada donose ovakve odluke. Pored ovoga, rad će nastojati da bliže odredi pojam „reproduktivna prava“, koji je u etici malo zastupljen, analizira sve bitne pojmove i distinkcije koje se uočavaju pri pokušaju određenja pojma abortusa i približi jezik kojim se služe etičke teorije praksi, odnosno moralnim nedoumicama koje osobe imaju kada su suočene sa odlukom o abortusu.

Keywords: abortus, reproduktivna prava, telesna autonomija.

Petrović Sanja, *University of Novi Sad, Serbia*
sanja.lj.petrovic@gmail.com

JEZIČKOSTILSKE OSOBENOSTI VENCLOVIĆEVIH BESEDA IZ
RUKOPISNE KNJIGE POUČENIJA I SLOVA RAZLIKA IZ 1732.
GODINE

Predmet istraživanja moje doktorske disertacije biće jezik Gavrila Stefanovića Venclovića, jeromonaha, nadahnutog besednika i vrlo plodnog pisara iz XVIII veka, s kraja srpskoslovenske epohe pismenosti, iza kojeg je ostalo oko 20000 rukopisnih stranica na srpskoslovenskom i srpskom narodnom jeziku. Istraživanja jezika Gavrila Stefanovića Venclovića ključna su za bolje poznavanje i razumevanje istorijskog razvoja srpskog jezika, kao i za upoznavanje sa njegovim rukopisnim nasleđem. Jezik ovog pisca do sada je bio istraživan na fonološkom i morfološkom nivou, dok leksika i sintaksa nisu sistematski ispitivane. Stoga, središte mojih jezičkih istraživanja biće karakteristike jezika ovog pisca na ova dva jezička nivoa. U nauci vlada mišljenje da Venclovićevo delo ostaje kao svedočanstvo o pravcu u kome bi se srpski jezik mogao razvijati, da je održan kontinuitet sa starom pisanom tradicijom, te da je ono, samo da nije bilo zaboravljeno i izgubljeno, moglo doneti reforme koje su ostvarili tek Dositej i Vuk. U svojoj doktorskoj disertaciji baviću se ispitivanjima jezičkostilskih osobnosti Venclovićevih beseda iz rukopisne knjige na narodnom jeziku Poučenja i slova razlika, iz 1732. godine, koja se čuva u Arhivu SANU pod rednim brojem 271. Do sada su sprovedena samo pilot-istraživanja iz sintakse i leksike jezika Gavrila Stefanovića Venclovića, koja su potvrdila da je njegov rečnički fond veoma bogat i da nosi jak pečat i sliku vremena i sredine u kojoj je stvarao, kao i da se rečnični modeli njegovog jezika oslanjaju u većoj meri na obrasce koji postoje u govornoj bazi, a manje na obrasce nasleđene iz pisane tradicije ili na strane jezičke modele. Budući da se Venclović aktivno koristio i srpskoslovenskim jezikom, jedan od zadataka ove disertacije biće da se utvrdi šta se u jeziku Gavrila Stefanovića Venclovića može smatrati uticajem govornog jezika, šta pisane tradicije, a šta su eventualno uticaji stranih jezika, sa kojih je (dosta slobodno) prevodio i priređivao.

Keywords: Venclović, XVIII vek, sintaksa, leksika, starosrpski.

Petrović Dakić Ana, *University of Belgrade, Serbia*
ana5ra@hotmail.com

VERBALNE ASOCIJACIJE I KOGNITIVNI RAZVOJ UČENIKA OSNOVNE ŠKOLE

U istraživanju se ispituje, analizom slobodnih verbalnih asocijacija na apstraktne imenice, dečji jezički razvoj kroz osnovnu školu. Na kognitivnom planu prate se, s jedne strane, tvrdnje Ane Borgi i saradnika (2017) o važnosti usvajanja apstraktnih pojmova i, s druge, predlog Lorensa Barsalua (2016) da se manji broj takvih pojmova dublje analizira. Verbalne asocijacije su odabrane kao osnova jer one, u skladu s tvrdnjama Predraga Pipera, Rajne Dragičević i Marije Stefanović (2005) pružaju uvid u jezičku sliku sveta jedne govorne zajednice, dok takođe prikazuju i veze između pojmova u mentalnom leksikonu (De Dejne, Verhejen i Storms 2016).

Po razredima se obrazuju se i potom analiziraju asocijativni rečnici – ukupni i oni polno stratifikovani – za ispitivane reči-draži, 20 apstraktnih imenica (budućnost, dobrota, duša, život, lepota, ljubav, ljubomora, ljutnja, mir, mržnja, nada, nepravda, pomoć, radost, samoća, sreća, stid, strah, tuga, uspeh). Kako bi se rečnici stvorili, u odeljenjima u kojima se srpski uči kao maternji jezik, od 2. do 8. razreda, anketirani su učenici iz ruralnih i urbanih naselja, govornici književnih i neknjiževnih dijalekata. Ispitanika je bilo više od 700 po razredu (ukupno: 5232), te su stvorena validna asocijativna polja (Karaulov, prema Piper, Dragičević i Stefanović 2005).

Izabrane reči-draži imenuju i pozitivne i negativne apstraktne pojmove s kojima se deca susreću relativno rano, pa je bitno znati, da bi se poboljšala komunikacija s njima, kako ih ispitanici doživljavaju. Razmatra se, na osnovu jakih odgovora unutar asocijativnih polja, postoje li i kakve su razlike između razreda i polova, kakve se veze stvaraju između reči-draži i reči-odgovora, te postaju li odgovori apstraktniji s protokom vremena, u skladu s ranijim rezultatima.

Keywords: slobodne verbalne asocijacije, apstraktne imenice, mentalni leksikon, stereotipi, osnovna škola.

Plaović Irena, *University of Belgrade, Serbia*
irena.plaovic@gmail.com

RETORIČKO NASLEĐE SRPSKOG SREDNJOVEKOVLJA: SLOVA I POHVALE

Predmet istraživanja su srpska srednjovekovna slova i pohvale, koja se imaju proučiti u celini sačuvanoga korpusa, i to sa stanovišta retorike kao antičke discipline koja je izvršila veliki uticaj na srednjovekovno književno stvaranje, ali i kao jednog od mogućih teorijsko-hermeneutičkih modela savremenog čitanja. Utvrđivanje korpusa starih srpskih slova i pohvala, sveobuhvatno proučavanje i definisanje žanra, pozicioniranje žanra unutar celine stare srpske književnosti, detaljna retorička interpretacija svih pojedinačnih dela i poetička sinteza u kontekstu vizantijsko-slovenske književne baštine osnovni su zadaci ovog istraživanja. Hagiografija i himnografija (žitija i službe) glavni su, najbrojniji i najviše proučavani književni žanrovi srpskog srednjovekovlja. Osnovna je hipoteza našeg istraživanja da treći najzastupljeniji i najznačajniji žanr predstavljaju retorički spisi, koji su u staroj srpskoj književnosti najčešće ostvareni u formi slova, pohvala ili pohvalnih slova. Uzevši u obzir da je ovaj deo našeg književnog nasleđa ostao po strani od preciznijih sistematizacija, da nije u celini opisan, što se vidi već iz nedoslednosti imenovanja, glavna svrha ovog rada jeste njegova celovita obrada i pokušaj njegove tipologizacije, sistematizacije i opisa u komparativnom kontekstu. Druga osnovna hipoteza jeste da ova dela pripadaju retorici u užem smislu, i to nasleđu antičkog epideiktikog (demonstrativnog, tržastvenog) besedništva, koje se preko vizantijskih pohvalnih slova i drugih žanrova našlo i u srpskoj srednjovekovnoj književnosti, i time postalo jedini rod besedništva koji je našao svoj izraz kod nas u ovoj epohi, dok su sudsko i političko besedništvo u Srbiji razvili tek noviji vekovi. Iz dveju navedenih osnovnih teza dalje će se razvijati uže pretpostavke, koje se tiču konkretnih poetičkih karakteristika proučavanih dela. Pod uslovom da utvrdimo kako se može govoriti o jednom, koherentnom žanru, preći ćemo na pokušaj izvođenja tipologije, na osnovu tematskih, stilskih i kompozicionih osobenosti, a potencijalnim tipovima pokušaćemo da iznađemo prethodnice u vizantijsko-slovenskoj baštini, ili da ih, alternativno, istražimo kao samosvojan fenomen rane srpske retorike. U retoričkom čitanju pojedinačnih dela, nastojaćemo da u

interpretaciju uključimo tradicionalne elemente retorike (inventio, dispositio, elocutio) što ujedno funkcioniše i kao provera osnovne pretpostavke da je ovo književno nasleđe retoričko. Završni cilj i očekivani rezultat na širem planu biće rekontekstualizacija i preispitivanje poetičkih osobina stare književnosti kao celine, sa stanovišta novih retoričkih uvida, sa otvorenom mogućnošću da se stare pretpostavke naruše ili potvrde; to bi, ujedno, trebalo da dovede do odgovora na pitanje o validnosti same metode. Istraživanje će se odvijati u pet faza, koje istovremeno čine i pet grana naše metodologije: arheografsko-tekstološka, filološko-prevodilačka, retoričko-poetička, istorijska i teorijska, koje jedna drugu uslovljavaju i jedna iz druge proizlaze.

Keywords: srednjovekovna književnost, retorika, poetika, slovo, pohvala.

Radić Irena, *University of Belgrade, Serbia*
irenarradic@gmail.com

PROMOCIJA IDEOLOGIJA U OSNOVNOM I SREDNJEM OBRAZOVANJU U SRPSKOM DRUŠTVU

Polazeći od stava Epla (2012) da znanje nije neutralno i objektivno, već je ideološki obojeno, u ovom radu autorka će pokazati kako različite prikrivene političke ideologije koje propagiraju zakone tržišta utiču na obrazovanje, oblikujući ga kroz reforme i zakone o obrazovanju Republike Srbije. Slično gledište ima i Zajda (2010) koji smatra da neokonzervativna ideologija vidi obrazovanje kao proizvođača robe i usluga zarad jačanja ekonomskog rasta, dok privatizacija i tržište doprinose globalizaciji školstva. Liotar (1988) naglašava bitnost kriterijuma performativnosti znanja po kome znanje pre služi nekoj svrsi i može se prodati, umesto kriterijuma njegove istinitosti i pravednosti. Budući da se reforme u visokocentralizovanom obrazovnom sistemu kreiraju i uvode u skladu sa politikom odozgo prema dole, prosvetni radnici, koji treba da ih neposredno sprovode u nastavi, nisu uključeni u proces odlučivanja, niti prethodno bivaju informisani o novinama, što ima značajne posledice na uspeh sprovođenja predloženih reformi. Uz pomoć tehnika (upitnika otvorenog tipa, fokus grupe i procedure za prepoznavanje metafore) biće prikupljena

mišljenja i stavovi prosvetnih radnika prema reformama. Analizom zakona rezultati će pokazati da su obrazovanje i učenici uz stečene preduzetničke, digitalne kompetencije i kompetencije za celoživotno učenje definisani kao konkurentni, efikasni i funkcionalni proizvodi koji zadovoljavaju zahteve tržišta i potrebe savremene nauke i tehnologije. Nastavnici uglavnom smatraju da je njihova autonomija ograničena na učionicu, a njihova uloga sporedna u kreiranju reformi, iako misle da bi pomoću svog dragocenog iskustva osmislili novine primenljive u praksi. Krajnji cilj rada je pokazati da uspeh reformi zavisi od uvažavanja mišljenja nastavnika.

Keywords: obrazovne ideologije, obrazovne reforme, prosvetni radnici, obrazovanje, Srbija.

Rakić Nataša, *University of Kragujevac, Serbia*
natasarakick@gmail.com

KOLONIJALNO OSVAJANJE NAMIBIJE I POLITIKA SEĆANJA U SAVREMENOM NEMAČKOM ROMANU

Predmet doktorske disertacije će biti prikaz kolonizacije Nemačke jugozapadne Afrike (1884 - 1908) od strane Nemačkog carstva u savremenoj nemačkoj književnosti, sa fokusom na romane u kojima se obrađuje bitka kod Vaterberga kao tačka kulminacije odnosa Herero naroda i nemačkih kolonizatora. Za analizu su odabrana tri romana - Morenga Uve Tima, Herero Gerharda Sejfrida i Tihe vatre. Roman Herero naroda Gizelhera Hofmana. U romanima se obrađuje period od 1904. do 1908. godine koji je obeležen sukobima između nemačkih trupa, predvođenih generalom Lotarom fon Trotom, i starosedelaca, pripadnika Herero i Nama naroda. Utemeljena na stavovima teoretičara postkolonijalnih studija, sa posebnim naglaskom na, još uvek mladu disciplinu, germanističke postkolonijalne studije, doktorska disertacija će nastojati da ukaže na načine predstavljanja nemačke kolonizatorske prakse i njenih mehanizama na tlu današnje Namibije i uključivaće analizu slike Afrike i Afrikanaca, u ovom slučaju Herero i Nama, za vreme kolonijalizma, kao i u sadašnjem trenutku. U radu će se problematizovati odnos SR Nemačke prema kolonijalnoj prošlosti. Disertacija polazi od ideje da književnost igra veliku ulogu u

procesu re-kreiranja istorijske i doživljene prošlosti, te se u njoj nastoji da se ukaže na načine prikazivanja, još uvek nedovoljno poznate i istražene, nemačke kolonijalne prošlosti u savremenim nemačkim romanima, odnosno, kroz pera pisaca koji su samostalnim istraživanjem došli do istorijskih podataka na osnovu kojih su gradili priču o konačnom sukobu Nemaca i Herero naroda. Imajući u vidu način na koji su njihovi tvorci došli do materijala na osnovu kog su stvorili priču, ove romane možemo označiti kao dokumentarne i istorijske. S obzirom na to da su romani savremeni i da je istorija literarno obrađena, disertacija će se osloniti na teorije historiografske metafikcije i novog istoricizma. U istraživanju će biti primenjen komparativni, analitičko-sintetički i interdisciplinarni metodološki pristup, dok će interpretacija tekstova biti zasnovana na teorijskim postavkama postkolonijalnih studija i novog istoricizma..

Keywords: (post)kolonijalizam, Herero, savremeni nemački roman, Namibija (Afrika).

Rakonjac Smiljana, *University of Novi Sad, Serbia*
smiljana.rakonjac@gmail.com

JEWISH IDENTITY IN PHILIP ROTH'S NOVELS

The aim of this thesis is to explore the emergence and the representation of post-Holocaust Jewish identity in the novels of Philip Roth. Heavily relying on Roth's designation as an anti-Jewish writer, criticism of his work has been focusing on the analysis of the fixed Jewish identity in the postwar America while neglecting to analyze and account for the emergence of the modern Jewish identity depicted in Roth's novels. This thesis makes use of Philip Roth's novels as frames of identity fields which challenge the traditional ideas of a Jew. The research aim is to prove that the modern Jew that Roth created, and represented, in his work was brought into being through and after the knowledge of Holocaust and whose identity, in proximity to the popular American culture, gained a new freedom through its fluidity.

Keywords: Philip Roth, Holocaust, Jewish, identity.

Rimar Simunović Ana, *University of Novi Sad, Serbia*
anarsimunovic@ff.uns.ac.rs

МИТ ЗАВИЧАЮ У ТВОРЧОСЦИ МИХАЙЛА КОВАЧА У КОНТЕКСТУ РЕЦЕПЦІЇ УКРАЇНСКЕЙ ЛИТЕРАТУРИ

Михайло Ковач визначни руски писатель зоз шорох писательоох хтори були ангажовани коло Руского народного просвітного дружтва (РНПД основане 1919. року), хторе поставело фундаменти за национални, културни и образовни розвой Руснацох на території тедишней Югославиї. Юлиан Тамаш у своєї монографії о Ковачови гвари же у Ковачовим ділу найзначнейши уплїви класикох українскей литератури: Т. Шевченка, И. Франка, В. Стефаника, О. Кобилянскей, М. Коцюбинского, Л. Мартовича и М. Черемшини. Акцент будзе на дефинованю уплївох українских писательоох и митологемох хтори од нїх превжал Ковач, як и на дефинованю уплїву Библиї, а окреме Кнїжки постаня, на формоване Ковачового миту завичаю. Тамаш обрацел увагу на тото же митотворносц природи у Шевченковей поезиї, хтору препознал Григорий Грабович, функционална и при Ковачови, та таки попатунок на Ковачово діло приводзи до заключения же го мож дефиновац як авторски мит завичаю. За дефиноване Ковачового миту будзе ше хасновац структуралистичну методу хтору за анализоване митох розробел Клод Леви Строс. Основа на хторей Михайло Ковач будовал своєю діло то матрица авторского мита України Тараса Шевченка. Ковач превжал тоту матрицу, проєктовал ю на руску судьбу и так вибудовал свой мит руского завичаю. Людмила Попович описала способ на хтори Олександр Довженко, визначни українски писатель и редитель, превжал матрицу авторского мита України од Шевченка и так створел свой антиутопийски мит України. Наукови поступок хтори за одкриване механїзмох пребераня елементох Шевченкового мита хасновала Лю. Попович, одвитуючи за анализу подобного трансфера хтори опишеме при Ковачови. Циль тей дисертациї то дефиноване мита завичаю у творчосци М. Ковача у контексту рецепції українскей литератури, зоз чим ше дава нови попатунок на виучоване його діла.

Keywords: Михайло Ковач, мит завичаю, Тарас Шевченко, руска литература, українска литература.

Rodić Sonja, *University of Novi Sad, Serbia*
sonja.rodic@gmail.com

GRAFOLOŠKE I FONOLOŠKE NOVINE U UPOTREBI DANAŠNJEG ENGLESKOG I SRPSKOG JEZIKA: UPOREDNA ANALIZA

Predmet doktorske disertacije jesu grafološke i fonološke novine u upotrebi današnjeg engleskog i srpskog jezika. Disertacija zahvata oblast ortografije i ortoepije, kao i kontaktno-kontrastivnu pragmatiku. Korisnici interneta pribegavaju brojnim tehnikama kao što su oralizovani pisani tekst i tekstualna deformacija u koje spadaju pravopisne greške, fonološki pravopis, skraćenice, akronimi i elizije (Yus, 2011). Crystal (2012) ističe kako bi vremenom pod uticajem interneta moglo doći do izmena koje će postati deo standardnog jezika. Emodžiji u tekstu vrše fatičku funkciju diskursa i ukazuju na emotivnost (Danesi, 2017) i pomoću njih na kratak i kreativan način mogu izraziti složene emocije, sarkazam i privrženost (Alshenqeeti, 2017). Prčić (2011) ukazuje na nastanak paralelne običajne norme u srpskom jeziku i navodi različite načine njenog ispoljavanja na pravopisnom nivou. Radić-Bojanić (2007) primećuje kako se u engleskom pravopisna pravila nešto ređe krše, a mnogo su zastupljeniji različiti oblici skraćivanja. Nove pravopisne konvencije primećene su i u SMS porukama (Jelić, 2016). Očekivani rezultati istraživanja su detaljan pregled teorijskih opisa svojstava današnjeg pisanog engleskog i srpskog jezika, opis grafoloških i, posredno, fonoloških novina u upotrebi današnjeg engleskog i srpskog jezika, uporedni opis grafoloških i, posredno, fonoloških novina u upotrebi današnjeg engleskog i srpskog jezika, i opis grafoloških i, posredno, fonoloških novina u upotrebi današnjeg srpskog jezika nastalih pod uticajem engleskog kao odomaćenog stranog jezika. Ovako postavljenog pristupa i obima doktorskog istraživanja u našoj sredini dosad još nije bilo, pa stoga tema predstavlja nedovoljno istraženu oblast, dobrodošlu novinu i potencijalno važan doprinos ne samo domaćoj nauci o jeziku. Biće primenjena metoda analize korpusa; formalna – grafološka / ortografska i, posredno, fonološka / ortoepska analiza engleskog i srpskog jezika pojedinačno; kontaktno-kontrastivna formalna analiza engleskog i srpskog jezika.

Keywords: ortografija, ortoepija, engleski, srpski, kontaktno-kontrastivna pragmatika.

Sedlarević Maja, *University of Novi Sad, Serbia*
majasedlarevic@yahoo.com

DEKONSTRUKCIJA SLIKE ŽENA KOJE SE BAVE POLITIKOM NA INTERNET PORTALIMA DNEVNIH LISTOVA I KOMERCIJALNIH TELEVIZIJA U REPUBLICI SRBIJI

Polazeći od činjenice da mediji utiču na kreiranje mišljenja i stavova javnog mnjenja, kao i činjenice da se rodna neravnopravnost proizvodi i prepoznaje u svakodnevnom životu, znamo da medijski prikaz žene predstavlja važnu poruku o ulozi i položaju žena u društvu i životu. Predmet istraživanja u ovom radu jesu medijski tekstovi o političarkama objavljeni na internet prezentacijama četiri dnevna lista (Blic, Večernje novosti, Danas, Politika) i dve televizije (N1 i Pink). Istraživanje će, takođe, obuhvatiti, i komentare čitalaca/čitateljki, s obzirom na to da u poslednje vreme komentari na objave pokazuju svojevrsni poligon za borbu političkih neistomišljenika/neistomišljenica. Metodom kritičke analize diskursa i analize sadržaja istražiće se kolika je medijska zastupljenost političarki u izabranim medijima, odnosno kakva je slika političarki u analiziranim tekstovima. U radu se istražuje nejednaka medijska zastupljenost žena i muškaraca, kao i neravnan odnos medija prema ženama i muškarcima na pozicijama moći i odlučivanja. Cilj rada je da istraži postojanje stereotipa u odnosu na žene, a posebno na političarke. Negiranje žena kao ravnopravnih učesnica u političkoj borbi, nepriznavanje njihove kompetentnosti, kao i sama medijska nevidljivost i/ili negativni prikaz njihovih ličnosti, rada i rezultata utiču na njihov politički kredibilitet, odnosno ugled koji zavređuju u javnosti.

Keywords: političarke, rodna ravnopravnost, rodne uloge, stereotipi, žena.

Slijepčević Senka, *University of Novi Sad, Serbia*
senkaslijepcevic@ff.uns.ac.rs

DETERMINANTE RAZVOJA PROFESIONALNOG IDENTITETA ŠKOLSKOG PEDAGOGA

Predmet istraživanja doktorske disertacije je ispitivanje aspekata profesionalnog identiteta školskih pedagoga i faktora (indikatora) njegovog razvijanja. Profesionalni identitet je deo šireg socijalnog identiteta, formira se od početka pripreme pojedinca za profesiju pedagoga i kontinuirano se konstruiše i rekonstruiše tokom čitave karijere. U relevantnoj literaturi ne postoji ujednačenost u određivanju konstrukta profesionalni identitet, ali ni saglasnost oko relevantnih faktora (indikatora) i determinanti njegovog razvijanja. Usled toga, nužno je ispitati potencijalne relacije između različitih karakteristika samih pedagoga, njihovog profesionalnog okruženja i izraženosti profesionalnog identiteta. Ranija istraživanja ukazuju da razvijen profesionalni identitet može da doprinese boljem razumevanju polja delovanja školskih pedagoga, kvalitetnijem profesionalnom delovanju, višem samopoštovanju, zadovoljstvu profesijom, uspešnijem upravljanju profesionalnim razvojem, pozitivnijem predstavljanju sebe kao profesionalca i slično (Brott & Myers, 1999; Moore & Hofman, 1988; Živković i Randelković, 2013; Woo, et al., 2018). Cilj rada je usmeren na ispitivanje povezanosti ličnih i profesionalno-kontekstualnih varijabli sa izraženošću profesionalnog identiteta školskih pedagoga. Lične varijable su samoeфикаsnost školskih pedagoga i samopoštovanje, a profesionalno-kontekstualne varijable obuhvataju dužinu zaposlenja, prethodno radno iskustvo i angažovanost u profesionalnim udruženjima, potom specifičnosti radnog okruženja (tip, sedište i veličina škole) i zadovoljstvo školskom klimom i odnosima u kolektivu. Očekuje se da su sve istaknute varijable značajno povezane, a da lične prediktorske varijable dominantno predviđaju izraženost profesionalnog identiteta školskog pedagoga. U istraživanju će biti primenjena deskriptivna metoda i istraživačka tehnika anketiranje.

Keywords: profesionalni identitet, školski pedagog, samoeфикаsnost, teorija socijalnog identiteta, profesionalni razvoj.

Stambolić Isidora Ana, *University of Novi Sad, Serbia*
isidora.ana@gmail.com

DEMONOLOGIJA U SRPSKIM SREDNJOVEKOVNIM APOKRIFIMA

Smatramo da su srpski srednjovekovni apokrifi vršili snažan uticaj na originalnu srpsku književnost, posebno na poimanje demonologije i onostranog sveta uopšte. Poimanje i razumevanje religioznog fonda motiva poput đavola, anđela, svetaca, kao i poimanje njihove hijerarhije je gotovo neophodno za tačno razumevanje tekstova srpskog srednjeg veka. Demonologija srpskih prevoda srednjovekovnih apokrifa je pojmovno i funkcionalno vrlo razuđena čime smo upućeni na tumačenje porekla i smisla prvobitne fantastike. Stoga bismo u doktorskoj disertaciji pokušali da prikazemo tumačenje koje će se oslanjati na teološka i antropološka saznanja. Mi ćemo nastojati da utvrdimo konstante i odstupanja od ustaljenog prikaza đavola u tradiciji srpskih apokrifa, ne upoređujući ih sa drugim tradicijama, čime bismo sam rad previše opteretili. Koristili bismo se analitičkom i komparativnom metodom kako bismo što bolje i temeljnije prikazali demonologiju srpskog apokrifnog nasleđa, ali i njen uticaj na srpske srednjovekovne autore. Očekujemo da će uvid u nova saznanja o demonologiji doneti pozitivan uticaj na shvatanje srpske srednjovekovne fantastike uopšte i da će na taj način biti otkrivena „druga”, „pala” strana onostranog sveta koja je vrlo često anemirivana, a koja je dominirala i usmeravala neke od najvažnijih književnoistorijskih tokova naše stare književnosti.

Keywords: đavo, demonologija, onostano, apokrifi, kanon.

Stanišić Novak, *University of Belgrade, Serbia*
pedagognovakstanisic@gmail.com

ZNAČAJ I ULOGA PEDAGOGA U PROFESIONALNOJ ORIJENTACIJI UČENIKA SREDNJE ŠKOLE

Svaki pojedinac na kraju srednje škole treba da donese veoma važnu. Treba da se odluči da li će nastaviti školovanje na nekom fakultetu ili će se odlučiti da potraži zaposlenje. Budući da mnogi učenici nisu sigurni u to šta

žele da rade nakon srednje škole, potrebna im je odgovarajuća pomoć. Tu pomoć može da im obezbedi pedagog kroz proces profesionalne orijentacije. Profesionalna orijentacija je takav proces koji obuhvata informisanje, savetovanje, praćenje individualnog napretka i obezbeđivanje realnih susreta učenicima, a sve u svrhu njihovog profesionalnog orijentisanja. Međutim oduvek je vladalo mišljenje da se profesionalnom orijentacijom učenika bave samo psiholozi. Poslednjih decenija značaj i uloga stručnih saradnika-pedagoga u ovom procesu postaje sve veći. Oni su ti koji zajedno sa stručnim saradnicima-psiholozima rade na ovom procesu. Ova tematika je aktuelna ali problematika uloge i značaja pedagoga u profesionalnoj orijentaciji učenika srednje škole nije još uvek dovoljno istražena. Uzimajući u obzir sve što je prethodno navedeno, želimo da sprovedemo jedno obimno kvalitativno empirijsko istraživanje kroz koje ćemo rasvetliti značaj i ulogu pedagoga kroz sve faze profesionalne orijentacije učenika srednje škole. Istraživanje bi obuhvatilo pedagoge sa područja Srbije koji će biti intervjuisani tehnikom dubinskog intervjuja. Očekujemo da na taj način još više saznamo koliki je značaj pedagoga prilikom profesionalne orijentacije učenika, kako se pedagog ponaša prilikom tog procesa, kako se priprema za taj proces, gde pronalazi relevantne informacije za učenike, kako ugovara realne susrete sa stručnjacima iz relevantnih oblasti.

Keywords: pedagog, profesionalna orijentacija, srednja škola.

Stevanović Jovana, *University of Niš, Serbia*
jovanica.st@gmail.com

NOMINA LOCI U PRIZRENSKO-TIMOČKOM DIJALEKTU

Predmet ovog rada su imenice tipa nomina loci u dijalektima prizrensko-timočke oblasti. Ove imenice se najčešće definišu kao mesne imenice, imenice prostornog značenja, imenice koje označavaju prostor, prostoriju, zgradu, ustanovu (Štasni 2007: 927; Vuletić 2012: 145; Barić i dr. 1979: 253). Za razliku od standardnog srpskog jezika, u dijalektu nije pisano o ovoj tvorbeno-semantičkoj kategoriji. Ciljevi ovog rada su sledeći: opisati nomina loci u prizrensko-timočkom dijalektu; registrovati sve nastavke

pomoću kojih se grade nomina loci u dijalektima prizrensko-timočke oblasti i uporediti njihovu produktivnost sa produktivnošću u standardnom jeziku; pokazati odstupanja u odnosu na standardnojezičku normu; rasvetiliti problem tvorbe imenica u dijalektu prizrensko-timočke oblasti koji je dosta zapostavljan u nauci; dokazati da i dijalekat ima svoju vrednost, a ne samo standardni jezik. Predmet i ciljevi istraživanja uslovljavaju dva glavna metodološka postupka: analizu i sintezu. Pošto ćemo u radu vršiti i učestala poređenja sa standardnim jezikom, moramo uključiti još jedan metodološki postupak, tj. komparativni metod. Ne smemo zaboraviti da se istraživanje zasniva na rečničkom korpusu. Dakle, i korpus je jedan od glavnih metoda u istraživanju.

Očekujemo sledeće: da ćemo na osnovu prikupljenog materijala precizno opisati i analizirati nomina loci; da će nam odabrani rečnički korpus pružiti obilje nomina loci; da ćemo u korpusu uočiti tvorbene modele i sufikse koje standardni srpski jezik ne poznaje; da će nam komparativni metod pokazati veću produktivnost određenog sufiksa u građenju nomina loci u prizrensko-timočkom dijalektu i obrnuto; da će nam komparativni metod pokazati da pojedini sufiksi u dijalektu grade nomina loci, a u standardnom srpskom jeziku drugi tip imenica.

Keywords: nomina loci, sufiks, prizrensko-timočki dijalekat, tvorba reči, standardni srpski jezik.

Stričević Gladić Mila, *University of Novi Sad, Serbia*
milastricevic@hotmail.com

CODE-MIXING IN THE PROSE WORKS OF CONTEMPORARY US
LATINA WRITERS: JUDITH ORTIZ COFER, JULIA ALVAREZ AND
ANGIE CRUZ

“Deslenguadas. Somos los del español deficiente. We are your linguistic nightmare, your linguistic aberration, your linguistic mestizaje, the subject of your burla. Because we speak with tongues of fire we are culturally crucified. Racially, culturally and linguistically somos huerfanos - we speak an orphan tongue.” (Anzaldúa 58) This quote from "Borderlands: La Frontera, the New Mestiza" is an exemplification of code-switching in the works of US Latina writers. In this dissertation, I analyze the works of three different Latinas. I

chose the autobiographical essay collection "Silent Dancing: A Partial Remembrance of a Puerto Rican Childhood" by Judith Ortiz Cofer, Julia Alvarez's novel "How the Garcia Girls Lost Their Accents" and Angie Cruz's novel "Soledad" because these works are abundant in examples of code-switching, but also due to the fact that the authors of these novels use similar narrative strategies, and because thematically the works are similar enough to be easily comparable. The aim of this dissertation is to point out the ways in which code-switching is used in these works and to which purpose. I propose that one cannot speak of code-switching only in terms of linguistics. As Penelope Gardner-Chloros states in "Code-switching" (2009), 'Switching' appears transparent enough, in that it refers to alternation between the different varieties which people speak." She also claims that "the word CS can mean whatever we want it to mean." Accordingly, in this paper I propose that this term can be viewed in a much broader way and used to encompass cultural and social code-switching. Finally, I propose that code-switching in these works is used as a subversive strategy, as a means of gaining power over dominant narratives. In the context of Latino/a literature, this dissertation is intended to be an addition to the critical corpus on this subject and to offer new insights into code-switching and into different ways in which Latina/o writers try establish their position within the US literary canon.

Keywords: code-switching, latina/o literature, contemporary american prose.

Šafer Marina, *University of Novi Sad, Serbia*
safer.marina@gmail.com

KONDICIONALNE KONSTRUKCIJE U STANDARDNOM SRPSKOM JEZIKU

Predmet istraživanja biće kondicionalne konstrukcije u standardnom srpskom jeziku. Ispitaće se sva jezička sredstva iskazivanja kondicionalnosti, na nivou složene (parataksa i hipotaksa) i na nivou proste rečenice, a korpus čine različiti funkcionalni stilovi (očekuje se da će pojedine konstrukcije biti tipične za određene funkcionalne stilove). Posebna pažnja posvetiće se analizi i klasifikaciji kondicionalnih rečenica. Posmatraće se njene sintaksičke i semantičke, ali i pragmatičke

karakteristike. Prikazaće se i nezavisnosložene rečenice u kojima je prisutna semantička komponenta kondicionalnosti, kao i predložsko-padežne konstrukcije, glagolski pridevi i glagolski prilozi. Neophodno je skrenuti pažnju i na semantička polja bliska polju kondicionalnosti, budući da u pojedinim sintaksičkim konstrukcijama dolazi do ‘preplitanja’ značenja (temporalnost, kauzalnost, koncesivnost i sl.). Kondicionalnim rečenicama u savremenom srpskom jeziku bavili su se mnogi autori (A. Musić, M. Ivić, M. Kovačević, V. Vasić i dr.), dajući važnost različitim njenim aspektima (najčešće polazeći od onih sintaksičkih, pa sve do semantičkih i pragmatičkih). Međutim, u srpskom jeziku nije urađen jedinstven i precizan sistem koji bi objedinio rezultate dosadašnjih istraživanja, i dao kompletnu sliku ove kompleksne teme. Takođe, mali je broj autora koji su u svojim ispitivanjima akcenat stavili na diskursne osobine kondicionalne rečenice. Ovakvim istraživanjem, kojim bi se pokušali sjediniti različiti aspekti uslovne rečenice, dobila bi se jasna slika fenomena uslovne rečenice u srpskom jeziku, i konstruisao bi se sistem u kojem bi se mogle uočiti određene doslednosti u pojavljivanju pojedinih tipova uslovnih rečenica, kao i frekventnost određenih tipova.

Keywords: kondicionalnost, parataksa, hipotaksa, prosta rečenica.

Šakanović Dino, *University of Sarajevo, Bosnia and Herzegovina*
dinosakanovic@hotmail.com

INDUSTRIJA BIH U TRANZICIJI (1989-2007)

Industrija Bosne i Hercegovine prošla je od 1989. do 2007. godine nekoliko teških promjena koje su ostavile posljedice do danas. Promijenila su se 3 modela privatizacije, 5 valuta i 3 državna uređenja. Osim toga, industrija je prošla kroz ratno stanje što je donijelo potpuno novi okvir poslovanja. Period koji je započeo reformama Saveznog izvršnog vijeća Branka Mikulića i Ante Markovića, a završio svjetskom ekonomskom krizom potpuno je promijenio industriju Bosne i Hercegovine. Problem tranzicije industrije Bosne i Hercegovine uglavnom nije istražen gotovo nikako. Pitanjima pojave inflacije 1980-ih godina bavio se Ivan Stojanović u djelu "Socijalizam i tržište". Nakon toga, nije napisano ni jedno kapitalno djelo u

industriji Bosne i Hercegovine u tranziciji. Ana Calori doktorirala je na promjenama u kompaniji Energoinvest. Pored toga, ne postoji stav ni shvaćanje ovog problema u stručnoj literaturi. Upravo zbog toga je potrebno istražiti procese koji su doveli do promjena u industriji što se kasnije odrazilo na cijelo društvo. Sama disertacija posvećena je pitanju kako i zašto je propala industrija te kako se to odrazilo na radnike, stanovništvo, urbane sredine i samo društvo.

Keywords: Bosna i Hercegovina, industrija, tranzicija, privatizacija, ekonomija.

Šljukić Slavenko, *University of Belgrade, Serbia*
slavenko.sljukic@gmail.com

ODNOS SLOBODE VOLJE I NORMATIVNOSTI U KANTOVOJ TEORIJI MORALA: REKONSTRUKCIJA KROZ ANALIZU METAETIČKOG KONSTRUKTIVIZMA KRISTIN KORSGARD

Predmet istraživanja doktorske disertacije biće Kantova teorija morala i mogućnost zasnivanja metaetičke pozicije koja bi sledila iz nje. Kako bi se to učinilo, najpre se ispituje pojam slobode u Kantovoj filozofiji i pokazuje iz kojih razloga je shvatanje ovog pojma ključno za zasnivanje Kantove teorije morala, a samim tim i pozicije u metaetici koja bi se na njoj zasnivala. Kada govorimo o mogućim metaetičkim pozicijama koje se mogu pripisati Kantu, uočavamo dve glavne interpretativne struje: realizam i konstruktivizam. Cilj rada je odbrana konstruktivističke pozicije uzimajući Kristin Korsgard kao glavnog predstavnika ove struje (ujedno i osnivača ovog pravca mišljenja). Odbranu ove pozicije temeljim na argumentima koje nudi pomenuti autor i originalnog argumenta koji ima za cilj da pokaže postojanje protivrečnosti unutar realističke interpretacije. Odbarna se temelji i na odgovorima na relevantne prigovore koji se upućuju, ili bi se mogli uputiti konstruktivističkoj poziciji. Konstruktivizam u metaetici je relativno mlado, ali veoma plodno stanovište. Ova pozicija nudi nov pogled u odnosu na metaetičke rasprave koje se tradicionalno kreću u okvirima kognitivizma i ekspresivizma. Pored toga, konstruktivizam pokazuje savremeni značaj istorijskih ličnosti u filozofiji, jer se u potpunosti temelji na Kantovoj teoriji

morala; specifičnije, na njegovom određenju koncepta praktične slobode. Doprinos disertacije trebalo bi da se ogleda u rasvetljavanju ovog značaja, ali i u potkrepljenju konstruktivističke pozicije u odnosu na metaetičke rivale. Metode istraživanja: kritičko-evaluativni metod, istorijski metod i metod pojmovne analize.

Keywords: Kant, sloboda, normativnost, metaetički konstruktivizam, transcendentalni idealizam.

Šuklin Aleksander, *University of Kragujevac, Serbia*
alexander.schuklin@gmail.com

SAVREMENA KNJIŽEVNOST RUSKIH NEMACA: PROBLEM TRADICIJE

Predmet proučavanja ove teze je tradicija kao kategorija teorije književnosti. O tradiciji kao "podsticaju stvaralaštva" istraživači tvrde da je "kulturno stvaralaštvo obeleženo, pre svega, nasleđem vrednosti iz prošlosti" (Davidov). Sam termin "tradicija" (latinski tradere - prenositi) nije jednoznačan. U savremenoj teoriji književnosti termin "tradicija" posmatra se kao "opštehumanistički pojam koji karakteriše kulturno pamćenje i kontinuitet" (Halizev, 2001). Naučnici su izrazili ideju da "teoriji književnosti nije potreban termin tradicija", a ona je povezana sa opštom tendencijom "antitradicionalizam" Fridriha Ničea, koji je dobio široke razmere u XX veku (Halizev, 2001). Cilj našeg istraživanja je da se na materijalu iz umetničke književnosti ruskih Nemaca otkriju karakteristike književne tradicije kao književno-teorijskog pojma. Da bismo ostvarili ovaj cilj, definisali smo niz zadataka: 1. opisati književnost ruskih Nemaca kao aktuelnu temu istraživanja; 2. razmotriti principe proučavanja tradicije u savremenoj teoriji književnosti; 3. analizirati poetiku umetničkih dela ruskih Nemaca: a) na nivou tematsko-motivacione strukture; b) na nivou prostornih slika. Glavne hipoteze su: književnost ruskih Nemaca je punopravna peta nemačka književnost sa tematskim sadržajem, istorijom i književnim kategorijama; književnost ruskih Nemaca ima svoju nacionalnu književnu tradiciju; nacionalna književna tradicija ruskih Nemaca je simbioza kategorija kulturnog sećanja na etničku grupu ruskih Nemaca, koja

se sastoji od slika domovine i kuća, različitih od drugih nacionalnih književnosti, slika majke, motiv nemačkog jezika, motiv religije. U centru istraživanja ove disertacije nalaze se dela tri najznačajnija pisca proza ruskih Nemaca: Olega Klinga, Aleksandra Rajzera i Huga Vormsbehera.

Keywords: književnost ruskih Nemaca, motiv religije, motiv nemačkog jezika, slika domovine.

Tančić Nataša, *University of Novi Sad, Serbia*
natasakovacevic@ff.uns.ac.rs

DETERMINANTE PROFESIONALNOG RAZVOJA NASTAVNIKA U INKLUZIVNOM ŠKOLSKOM KONTEKSTU²

Obrazovanje i stručno usvršavanje su osnovne komponente sistema profesionalnog razvoja nastavnika (PRN) i ujedno osnovni putevi unapređivanja kvaliteta (institucionog) obrazovanja. U savremenoj pedagoškoj teoriji PRN se postulira kao kontinuirani transformativni proces unapređivanja profesionalnih kompetencija–znanja, veštine, stavovi i vrednosti - gde se nastavnik pozicionira kao subjekt procesa učenja, refleksivni praktičar, istraživač vlastite prakse i ključni agens promene, koji menjajući vlastite pretpostavke uverenja i imlicitne teorije o prirodi učenja i poučavanja, menja i svoju profesionalnu praksu (Džinović, Đerić, 2012; Kosanović et al, 2011; Stanković, Pavlović, 2010). U radu se profesionalni razvoj nastavnika sagledava kroz dikurs inkluzije kao savremene filozofije vaspitanja i aktuelne politike obrazovanja, kojima se intenzivno promovisu pravo na kvalitetno obrazovanje i „škola po meri deteta“. Predmet istraživanja su prediktori profesionalnog razvoja nastavnika u modelu inkluzivne škole. Cilj istraživanja je da se utvrdi koji faktori ometaju, odnosno podstiču, motivaciju i angažovanje nastavnika na vlastitom profesionalnom razvoju i njihovu participaciju u različitim oblicima usvršavanja, te vode razvoju profesionalnih kompetencija, i efikasnosti

² Rad je nastao u okviru projekta *Kvalitet obrazovnog sistema Srbije u evropskoj perspektivi* (179010) koje u periodu od 2011. do 2017. godine finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.

nastavnika u inkluzivnoj školi. Indikatori profesionalnog razvoja (vrste, sadržaj, preferencije i učestalost oblika usavršavanja) se ispituju u odnosu sa tri grupe čitalaca (socio-demografski, personalni i kontekstualni). Korišćen je kvantitativni model, korelacioni nacrt i tehnika anketiranja. Upitnikom konstruisanim za istraživanje je ispitano 300 nastavnika osnovnih škola u Novom Sadu. Dobijeni rezultati se komentarišu u kontekstu razvoja inkluzivne kulture škole i standarda ključnih kompetencija nastavnika K1-K4.

Keywords: Kant, sloboda, normativnost, metaetički konstruktivizam, transcendentalni idealizam.

Terić Marijana, *Faculty of Montenegrin Language and Literature, Cetinje, Montenegro*
marijana.teric@yahoo.com

RECEPCIJA FANTASTIKE U JUGOSLOVENSKIM KNJIŽEVNOSTIMA (1945–1990)

Predmet istraživanja ove disertacije podrazumijeva komparativno izučavanje fantastičke literature na prostoru bivše Jugoslavije s posebnim fokusom na recepciju fantastike u djelima relevantnih autora i književnih kritičara koji su se bavili ovim fenomenom u drugoj polovini 20. vijeka. Istraživanje ćemo započeti sagledavanjem kritičkih tekstova, antologija i zbirki pripovjedaka, najprije u hrvatskoj književnosti u kojoj se skupina autora fantastičkoga usmjerenja terminološki različito naziva, a onda i u ostalim nacionalnim književnostima (srpskoj, crnogorskoj, makedonskoj i bosansko-hercegovačkoj).

U tom kontekstu cilj nam je ukazati na ulogu čitaoca i njegov odnos prema djelima fantastičkoga usmjerenja. Jedan od osnovnih ciljeva u okviru teze odnosi se na pronalaženje glavnih područja koja su bila inspiracija autorima fantastičke proze kako bi se ukazalo na postojanje različitih recepcijski ključeva i „horizontata očekivanja“ koja su uticala na odnos autora prema fantastici. Ovakvim istraživanjem dokazujemo da je fantastika ponudila nove mogućnosti razmatranja alternativnih tokova, oživjela recepcijski kôd kako čitalačke tako i kritičke publike te pretrpjela fazu obnove i

modernizacije u odnosu na postojeće paradigme i transformisala se u tip modernog književnog pisma, koji implicira modernog čitaoca.

Budući da je recepcija savremene fantastičke literature na jugoslovenskim prostorima nedovoljno istraženo polje književnosti, to omogućava da se rezultati sprovedeni u toku izrade doktorske disertacije primijene u daljem izučavanju ovoga fenomena.

Keywords: recepcija, fantastika, jugoslovenka književnost, horizont očekivanja, generacija fantastičara.

Tóth Ágota, *University of Novi Sad, Serbia*
gota.tth@gmail.com

INTERKANONIKUS OLVASATOK, MÉDIUMKÖZI KAPCSOLATOK – A KORTÁRS MAGYAR IRODALOM ÉS A POPKULTÚRA HÁLÓZATRENDSZERE

Doktori kutatásom során a kortárs magyar irodalom populáris regiszterébe sorolt (elsősorban) prózai műveket vizsgállok. Kiindulási pontként H. Nagy Péter szavait idézem Médiumközi relációk című könyvéből: „a komplex fantasy és sci-fi regények inter- és metakanonikus vizsgálata, mely pillantás nem tesz különbséget a kánonok között már az olvasás megkezdése előtt, számos meglepetéssel szolgálhat még a kánonok szétszálazódásának és érintkezésének történetében.” A populáris irodalmi műfajokról való irodalomtudományi diskurzus a magyar kutatások terén a stabil kánonpozíciók megingását sejteti, esetleges eltűnését feltételezi. Kutatásomat nem csak ezek a várható „meglepetések” ösztönzik, hanem az irodalomnak az az intermediális és médiumközi természete is, amely már évtizedek óta kutatási területe az irodalomtudománynak, napjainkban pedig az erőteljes technomediális környezetnek köszönhetően megkerülhetetlen tényezőjévé válik. Azért választottam doktori témámnak a populáris és elitkultúra határsávján oda-vissza történő átszivárgások kutatását, mert a jelenlegi tendenciák azt mutatják, hogy a jövő irodalma és olvasója már egy ilyen interkulturális hálózatban fog mozogni.

Előadásomban Veres Attila Éjféli iskolák című novelláskötetével foglalkozom. A weird alszárerbe tartozó szövegek különlegessége abban

mutatkozik meg, hogy nem követi a regiszterre jellemző kliséket, hanem létrehoz egy sajátos világot, atmoszférát, összefüggőnek tekinthető motívum- és témahálózattal. A kötet novelláit ezért elsősorban téma- és motívumvizsgálattal közelítem meg, ezen kívül a műfaji jegyekre is kitérek. Előfeltevésem az, hogy Veres Attila novellái olvashatóak a horror műfaj horizontváltásának szövegeiként.

Keywords: populáris regiszter, weird, horror, motívum, téma.

Trifunjagić Danica, *University of Novi Sad, Serbia*
danica.trifunjagic@gmail.com

SLIKA DRUGOG U AUTOBIOGRAFSKOJ LITERATURI 18. VEKA U SRPSKOJ KNJIŽEVNOSTI

Doktorska disertacija se bavi slikom Drugoga u autobiografskoj literaturi 18. veka u srpskoj književnosti. Naslov teme uopšteno upućuje kako na dela koja će biti uzeta u obzir, tako i na metodologiju i teorijske okvire. Preciznije, rad se zasniva na književnim delima koja imaju odlike autobiografskog i nefikcionalnog (memoare, autobiografije, putopise), te se u njima imagološkom metodom posmatra Drugost, okolnosti u kojima se pojavljuje, na koji način se opisuje, i šta se uopšteno smatra Drugošću. Osim imagologije, rad se teorijski oslanja i na prikaze Istočne Evrope i Balkana, kao i na smehovno i na ideje prosvetiteljstva, te poglede na svet koji su se pod tim uticajem u 18. veku razvijali. Potreba za ovakvom vrstom istraživanja javlja se upravo pod uticajem reprezentativne literature koja se bavi ovom tematikom, a koja najčešće nastupa prikazujući stavove Zapadne Evrope prema Istočnoj Evropi (ili drugim, Zapadnoj Evropi potčinjenim pojmovima). Disertacija bi trebalo da istraži kakvi se prikazi Drugog javljaju u obrnutoj situaciji, da li se javljaju samostalno ili pod uticajem literature i filozofije zapadnoevropskih mislilaca, i da li se mogu pronaći zajedničke tačke u prikazu Drugosti kod posmatranih srpskih pisaca 18. veka. Rezultati koji se očekuju, a neki od njih su se već pokazali dosadašnjim istraživanjem, jesu da slika Drugog nastaje pod uticajem prosvetiteljstva i literature koju izučavaju posmatrani pisci, potom da slika Drugog varira u zavisnosti od toga gde pisac obitava i sa kojim se stranim

grupama susreće, ali i da se mnoštvo slika podudara, jer počivaju na opšteprihvaćenim stereotipima.

Keywords: srpska književnost, 18. vek, prosvetiteljstvo, imagologija, stereotip.

Trivunović Bojana, *University of Novi Sad, Serbia*
bojana.trivunovic@ff.uns.ac.rs

ULOGA LIČNIH I SOCIJALNIH FAKTORA U PRIHVATANJU I NAMERI UNIVERZITETSKIH NASTAVNIKA ZA PRIMENOM TEHNOLOGIJE U NASTAVI: TAM MODEL

Tehnologija se danas nalazi u svakom aspektu čovekovog delanja i menja način na koji učimo, komuniciramo i stvaramo znanje. Promene se primećuju u obrazovanju, budući da postoje intenzivne tendencije obrazovne politike za efikasnom primenom tehnologije u procesu nastave i učenja. Glavni nosioci implementacije tehnologije u nastavni proces jesu nastavnici. Technology Acceptance Model (TAM) je najzastupljeniji teorijski model, u kojem su se lakoća upotrebe tehnologije (Perceived ease of use) i korisnost tehnologije (Perceived usefulness) pokazali kao najznačajniji prediktori formiranja pozitivnih stavova nastavnika prema upotrebi tehnologije u nastavi, što kasnije rezultira namerom za primenom iste. Imajući u vidu da se korpus istraživanja koja se tiču ove teme najviše nalazi u oblasti osnovnog i srednjeg obrazovanja, fokus ovog istraživanja je usmeren na sferu visokog obrazovanja odnosno na univerzitetske nastavnike. Proširenjem modela, ovim istraživanjem se nastoji ispitati da li i kakav efekat lični faktori poput self-efikasnosti, anksioznosti, nastavničkih i naučnih kompetencija i socijalni faktori (dostupnost tehnologije, institucionalne podrške, postojanje obuka i treninga) imaju na formiranje stavova i kasnije namere univerzitetskih nastavnika da primenjuju tehnologiju u nastavi i učenju. Planiranim korišćenjem metode strukturalnog modeliranja, dobijenim rezultatima nastoje se izdvojiti faktori koji su značajni za formiranje stavova i namere univerzitetskih nastavnika za primenom tehnologije u nastavi. Na kraju, doprinos istraživanja će se ogledati u svetlu budućih ispitivanja ovog modela, identifikovanju prepreka

u primeni tehnologije i kreiranju budućih programa stručnog usavršavanja univerzitetskih nastavnika u ovom domenu.

Keywords: Technology Acceptance Model (TAM), univerzitetski nastavnici, tehnologija, visoko obrazovanje, nastava.

Tutuš Nikolina, *University of Novi Sad, Serbia*
nina.tutus@gmail.com

SIMBOLIKA BILJA U SRPSKOJ SREDNJOVEKOVNOJ ORIGINALNOJ KNJIŽEVNOSTI I NARODNIM VEROVANJIMA I PREDANJIMA O BILJU

Tematsko područje doktorske disertacije odnosi se na proučavanje starih književnosti – istraživanje i promišljanje složenih odnosa između srpske srednjovekovne (pisane) i narodne (usmene) književnosti na primeru simbolike bilja. Istraživački rad podrazumeva sagledavanje fenomena simbolike bilja u srpskoj srednjovekovnoj književnosti i narodnim verovanjima i predanjima. Glavno pitanje koje se u vezi sa ovim fenomenom postavlja jeste pitanje porekla biljnih simbola u srpskoj srednjovekovnoj književnosti – potrebno je utvrditi da li je on proizvod neposrednog ili knjiškog iskustva. Odgovorom na ovo pitanje rasvetliće se poreklo biljnih simbola, ali isto tako rasvetliće se i uzajamni uticaji srednjovekovne i narodne književnosti na ovom polju poetičkih karakteristika. Za izučavanje simbolike bilja u srpskoj srednjovekovnoj književnosti od posebnog značaja su radovi Danice Popović, Đorđa Trifunovića i Nataše Polovine, dok, kada je reč o narodnoj književnosti, to su dela Veselina Čajkanovića, Pavla Sofrića, zbornici naučnih radova Bilje u tradicionalnoj kulturi Srba 1 i 2, Gora ljljanova, Gora božurova, Gora kalinova, kao i prvi broj časopisa Kodovi slovenskih kultura. Koliko nam je poznato, o uporednoj analizi biljnih simbola u srpskoj srednjovekovnoj i narodnoj književnosti do sada nije pisano. Disertacija za cilj ima da obuhvati širok segment građe i da na osnovu njega odredi i sistematizuje simbole bilja u srpskoj srednjovekovnoj književnosti i narodnim verovanjima i predanjima, da ih definiše i utvrdi njihovo značenje, funkciju, poreklo, vreme pojavljivanja i njihov međusobni uticaj. Jedan od

najznačajnijih očekivanih rezultata istraživanja na konkretnoj građi upravo bi trebalo da bude rasvetljavanje uzajmnog procesa prožimanja usmene i pisane književnosti. Metode koje će biti primenjene: komparativna, analitička, sintetička.

Keywords: simbolika bilja, srpska srednjovekovna originalna književnost, narodna književnost, narodna verovanja i predanja.

Velimirac Svetlana, *University of Belgrade, Serbia*
lucia@orion.rs

SAMILOSNE OČI TUĐINSKE ŽENE: SRBIJA I PRVI SVETSKI RAT.
KRITIČKA ANALIZA DISKURSA DELA BRITANSKE AUTORKE
MEJBEL SINKLER STOBART I SRPSKE AUTORKE JELENE
LOZANIĆ - FROTINGEM

Predmet ovog istraživanja je kompleksan odnos jezika, identiteta i rata na primeru dva dela koja su autorke, jedna Britanka i jedna Srпкиnja, pisale iz ženske perspektive, čime su nastali njihovi specifični narativi. Obe autorke pišu o svojim iskustvima tokom Prvog svetskog rata. Autorka prvog dela je Mejbela Sinkler Stobart (1862-1954), svetska putnica, aktivistkinja u borbi za ženska prava, humanitarna radnica, učesnica u Prvom balkanskom, a zatim i Prvom svetskom ratu na teritoriji Srbije. Njeno delo nosi naziv "Plameni mač u Srbiji i drugde" i datira iz 1916. godine. Autorka drugog dela je Jelena Lozanić – Frotingem, a naziv "Dobrotvorna misija za Srbiju u Prvom svetskom ratu. Pisma iz Amerike i Kanade 1915-1920". Jelena Lozanić – Frotingem (1885-1972) bila je među znamenitim Srпкиnjama koje su se borile za prava žena pre Prvog svetskog rata, aktivno je radila u ženskim udruženjima, i bila je predstavnica Crvenog krsta Kraljevine Srbije u inostranstvu za vreme Prvog svetskog rata o čemu piše u svojoj knjizi. Kroz tezu se vrši temeljna analiza uzročno-posledičnih veza diskursa i društva putem kritičke analize diskursa, kao teorijsko-metodološkog okvira istraživanja. Specifičan istorijski kontekst postavlja autorke u istu ravan, iz koje one grade svoje narativne mreže okružene različitim geografskim, ekonomskim i političkim uslovljenostima; njihova zapažanja, ali i predratne sufražetske aktivnosti neizostavno dodaju rodnu perspektivu njihovim

tumačenjima svakodnevnih aktivnosti i događaja. Očekuje se da će ova teza, pored predviđenog naučnog, sociolingvističkog aspekta istraživanja, doprineti i sveukupnom upoznavanju javnosti sa spisateljstvom nastalim kao partikularno iskustvo ženskih učesnica Velikog rata sa teritorije Srbije i izvan nje, koje nije u dovoljnoj meri proučavano kod nas.

Keywords: Prvi svetski rat, žene, spisateljstvo.

Vidicki Vladan, *University of Novi Sad, Serbia*
vladan.vidicki@ff.uns.ac.rs

ULOGA ETNIČKIH RESURSA U IMIGRANTSKOM PREDUZETNIŠTVU – STUDIJA SLUČAJA SRPSKIH ISELJENIKA U BEČU I ČIKAGU

Predmet istraživanja doktorske disertacije jeste imigrantsko preduzetništvo Srba u dva najveća centra srpske dijaspor – u Beču (Republika Austrija) i Čikagu (Sjedinjene Američke Države). Pod imigrantskim preduzetništvom podrazumeva se svaki oblik preduzetničkog ponašanja ili delanja koje se temelji na upotrebi retkih i vrednih resursa dobijenih iz mreža etničke grupe kojoj preduzetnik po svom poreklu ili ličnom osećaju pripada. Osnovni problem koji se u disertaciji istražuje jesu preduzetničke strategije srpskih imigranata u Beču i Čikagu koje nastaju kao rezultat karakteristika etničke grupe (tradicije, kulture i mreže odnosa) i strukture prilika. U okviru teorijskog okvira, pored pojmovnog određenja etničkog/imigrantskog preduzetništva, dat je i pregled vladajućih teorijskih stavova koji fokusiraju ovaj problem. Teorijska podloga za istraživanje zasnovana je posebno na dva teorijska modela – Voldingerovom interaktivnom modelu i modelu kombinovane ukorenjenosti. Osnovni cilj disertacije odnosi se na identifikovanje strategija imigrantskog preduzetništva Srba u Beču i Čikagu. Pored toga, specifičan cilj disertacije jeste da se komparativnom analizom ukaže na koji način različite strukture prilika dva potpuno drugačija socio-ekonomska okruženja oblikuju navedene strategije. Disertacija predstavlja višestruku studiju slučaja u okviru koje će biti primenjeni metodološki postupci triangulacije. Triangulacija podataka biće izvedena na osnovu razlike u delatnostima preduzetnika i prostora na kojem posluju

(Austrija/SAD), dok će triangulacija metoda podrazumevati primenu dubinskog intervjua, posmatranja, terenskog istraživanja i analize sadržaja.

Keywords: imigrantsko preduzetništvo, etnički resursi, preduzetničke strategije, srpska dijaspora.

Vučenović Nataša, *University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina*
natas.vucenovic@flf.unibl.org

RODNE IDEOLOGIJE U UDŽBENICIMA ITALIJANSKOG KAO STRANOG JEZIKA

Okosnica ovog istraživanja počiva na konceptu rodne ideologije, koja će se u svetlu socijalnog konstruktivizma i feminizma tumačiti kao društveno-kognitivni konstrukt koji je proizašao iz patrijarhalnog sistema vrednosti, u čijoj je suštini svođenje identiteta žena i muškaraca na niz ograničavajućih i rigidnih rodnih uloga. U strukturi rada izdvajaju se dva dela: u prvom se kroz korpus sačinjen od pet udžbenika italijanskog kao stranog jezika analiziraju različiti jezički i vanjezički aspekti (nomina agentis, upotreba generičkog roda, analiza ilokucionih govornih činova muških i ženskih likova, imenice, glagoli i pridevi; ilustracije) kroz koje se ispoljavaju stereotipne koncepcije. Drugi deo biće posvećen analizi i interpretaciji rezultata upitnika u kojem će učestvovati pedeset studentkinja i studenata italijanskog jezika. Cilj upitnika je ispitivanje potencijalne veze između jezičkih formi i mentalnih predstava koje one evociraju prilikom percepcije zanimanja i titula, konkretnije, cilj je da se pokuša razumeti da li upotreba rodno osetljivih oblika nasuprot oblika u generičkom rodu potspešuje formiranje asocijacija sa osobama ženskog pola, čime se doprinosi većoj vidljivosti žena u javnoj sferi. Prilikom analize kombinovaće se različite metode i pristupi, pre svega kvantitativna i kvalitativna analiza sadržaja i kritička analiza diskursa. Rezultati će pokazati da su u udžbenicima italijanskog kao stranog jezika prisutni rodni stereotipi u kojima možemo prepoznati varijacije ukorenjenih patrijarhalnih kulturnih modela i društvenih ideologija nejednakosti, koje dugoročno opstaju jer se manifestuju pod maskom ideološki neuslovljenog zdravorazumskog razmišljanja ("non-ideological common sense") (Fairclough, 2001)..

Keywords: rodni stereotipi, udžbenici, jezik i rod.

Vučković Aleksandra, *University of Belgrade, Serbia*
aleksandra.vuchkovic@gmail.com

KVAJN O ONTOLOŠKIM OBAVEZAMA I SUBDETERMINACIJI

Predmet istraživanja moje doktorske disertacije biće Kvajnovo viđenje ontoloških obaveza, analiziranih u kontekstu slučajeva subdeterminacije. Kvajn se često izjašnjavao kao fizikalista i planiram da preispitam usklađenost ove pozicije sa ostatkom Kvajnovih stavova. Napraviću distinkciju između ontologije u opštem smislu i konkretnih ontologija pojedinačnih teorija i zastupati da je za Kvajna prihvatljivo obavezivanje na ontološke obaveze isključivo u ovom drugom smislu. Razlozi za usvajanje fizikalističke ontologije mogu biti dogmatski ili pragmatični, a jedan od ciljeva ovog istraživanja biće da se pokaže da se Kvajn vezuje za fizikalizam iz pragmatičnih razloga. Slučajevi subdeterminacije su interesantni za Kvajnova ontološka razmatranja, jer se pri njihovoj analizi može uočiti tenzija između Kvajnovе priklonjenosti empirizmu, s jedne strane, i naturalizmu, s druge. Kada Kvajn zastupa stav da je u slučajevima subdeterminacije istinita samo jedna teorija (sektaški odgovor), on to čini zbog svoje privrženosti naturalizmu, dok kada tvrdi da mogu biti istinite obe teorije (ekumenski odgovor), on to čini zbog toga što sledi empiristički kriterijum istine. Služeći se Dejvidsonovom analizom pojma istine, kao i razlikovanjem naturalizma u pogledu ontologije i naturalizma u pogledu metodologije, zastupaću gledište prema kojem je za Kvajna opravdanije usvajanje ekumenskog odgovora. Smatram da je ova dilema značajna zbog toga što bi Kvajnovо opredeljenje za bilo koji od ova dva odgovora imalo posledice i po njegove stavove o ontologiji. Metode istraživanja: interpretativno-kritička metoda, metoda pojmovne analize, istorijsko-filozofska metoda, metoda misaonog eksperimenta.

Keywords: Kvajn, subdeterminacija, ontologija, logika, istina.

Vujković Šakanović Ana, *University of Novi Sad, Serbia*
vujkovicana@gmail.com

FRANJEVAČKI RED U SREDNJOVEKOVNOJ BOSANSKOJ DRŽAVI

Istraživanje ima za cilj da predstavi ulogu i značaj franjevačkog reda u srednjovekovnim bosanskim zemljama, te njihove vodeće ljude i institucije. Teza objedinjuje do sada poznate zaključke naučnika, uočava suprotstavljene teorije i označava ključne probleme oko kojih se istraživači spore, ali i daje sopstveni doprinos naučnim saznanjima kroz analizu arhivske građe. Biće konsultovani objavljeni i neobjavljeni izvori iz Dubrovačkog arhiva, posebno fondovi "Testamenta Notariae", "Distributiones Testamentorum", "Consilium Minus", "Diversa Cancellariae" i "Diversa Notariae". Na proučavanim dokumentima sprovedeće se spoljašnja i unutrašnja kritiku izvora, te će kao takvi biti inkorporirani u dosadašnja naučno utemeljena saznanja o franjevcima u srednjovekovnoj Bosni. Pored neobjavljenih izvora, u istraživanju će biti korišćene objavljene zbirke izvora, posebno one Lukasa Vadinga, zatim Augustina Teinera, Euzebija Fermendžina, franjevačke spise objavljene u edicijama poput "Bullarium Franciscanum" i "Anallecta Franciscana", ali i mnoge druge. Ovi izvori pomoći će izgradnji čvrstog temelja činjenica, ali i da proveri dosadašnjih nalaza naučnika, koji su različito tumačeni. Pored istorijskih izvora i literature, biće konsultovana i dosadašnja arheološka istraživanja. Arheološki nalazi, najčešće predstavljeni preko časopisa "Starinar" i "Arheološki pregled", biće tematski grupisani u disertaciji i komparirani sa zaključcima baziranim na se podacima savremene historiografije i istorijskih izvora. Dobijene činjenice, po komparaciji, grupisaćemo tako da odgovore na postavljena pitanja i prikažu strukturu i ulogu franjevačke organizacije na tlu srednjovekovne bosanske države.

Keywords: franjevački red, Bosanska vikarija, istorija Rimokatoličke crkve, crkvena demografija.

Vukmirović Vukašin, *University of Novi Sad, Serbia*
vukasinvukmirovic@gmail.com

VLASTELA U SREDNJOVEKOVNOJ SRBIJI, BOSNI I HRVATSKOJ

Od nastanka prvobitne ljudske zajednice do srednjeg veka, počeli su da se izdvajaju rodovi i plemena koja su uspela da se nametnu svojoj okolini i na taj način su uspostavili svoju vlast. O ustrojstvu slovenskih plemena nema mnogo podataka. Izvori počinju da govore tek od VI veka kada dolaze na granice Vizantije. Tada postaju zanimljivi vizantijskim piscima koji su ostavili prve zapise o njihovim običajima, načinu života, izgledu, kao i o društvenom uređenju. Tema disertacije su južni Sloveni i to oni koji su naseljavali prostore srednjovekovnih država Srbije, Hrvatske i Bosne. Vremenski period u kom će se pratiti vlastela na ovim prostorima je od naseljavanja Slovena pa do konačnog pada pod osmansku vlast, zaključno sa poslednjim odjecima srednjovekovne državnosti u južnoj Ugarskoj. Glavna tema ove disertacije je vlastela - aristokratija - plemstvo, odnosno njeni koreni, nastanak i razvoj u toku srednjeg veka u ovim državama i konačno njen nestanak u moru osmanskog zavojevača. Što se samog nastanka vlastele tiče tu će se suprotstaviti tri hipoteze. Prva hipoteza da je slovenska vlastela nastala pod uticajem zapadnog modela razvoja srednjovekovnih država, druga je da je na nastanak slovenske vlastele uticaj imala Vizantija, a treća je ta da su se na Balkanu susrela ova dva koncepta, pomešala i izrodila osoben nastanak slovenske vlastele. Pored vlastele odrediće se položaj slobodnog seljaštva u slovenskim srednjovekovnim državama. Istraživanje o razvoju vlastele započinje od XII veka kada postoje izvori koji se mogu pratiti. Analiziraće se kakav je bio njihov položaj prema vladaru, na koji način su se udruživali, koje su titule imali. Gde su i zbog čega uspeli da vladara primoraju da im da veća prava, a gde to nije bilo moguće.

Keywords: vlastela, srednji vek, Srbija, Bosna, Hrvatska.

Vurdelja Jovana, *University of Belgrade, Serbia*
jovana.vurdelja@gmail.com

CRITICAL ANALYSIS OF MULTIMODAL DISCOURSE OF CLIMATE CHANGE

This thesis explores and revolves around the subject of ideologically-driven language manipulation in the light of its increasing omnipresence within the political and media discourse in the climate change narrative. Primarily, it aims to identify and demystify both explicit and implicit techniques and mechanisms of language manipulation by analyzing the use and abuse of certain linguistic features in a dialectic nexus of language, manipulation and power in the given social-political context, primarily within the relevant speeches of political leaders and presidents. Focusing on the lexical, rhetorical and pragmatic features of language, most prominently indicated in the political and media discourse, it draws attention as well as strict demarcation line between the language as medium for communication and language as tool for manipulation in terms of redefining the dominant paradigm of climate change within the public discourse. From the linguistic aspect, it aims to investigate whether and to what extent the scope of climate change perception spanning from global threat in terms of being catalyst for conflicts and crisis to an ordinary myth, i.e. hoax is determined by language manipulation.

Keywords: ecolinguistics, sociolinguistics, critical discourse analysis, climate change.

Zarković Branislav, *University of Belgrade, Serbia*
branislav.zarkovic@gmail.com

INDIVIDUALNI FAKTORI OD ZNAČAJA ZA USVAJANJE VEŠTINA, NEOPHODNIH ZA BAVLJENJE ODREĐENOM VRSTOM USMENOG PREVOĐENJA, KONSEKUTIVNIM ILI SIMULTANIM

Analiza individualnih veština i sposobnosti koje mora posedovati pojedinac kako bi se profesionalno bavio konsekutivnim i/ili simultanim prevodjenjem,

a koje su neposredno ili posredno povezane sa pamćenjem i pažnjom, kao i udela njihovog angažovanja u zavisnosti od načina odvijanja procesa usmenog prevođenja. Definisanje procesa usmenog prevođenja kao mentalne operacije. Kontrastiranje procesa konsektivnog i simultanog prevođenja, mentalnih radnji koje prevodilac mora obaviti kako bi dobio konačni proizvod, prevod, i kognitivnih procesa koji to omogućavaju. Potraga za korelacijom između razvijenosti pojedinih sposobnosti i veština i kvaliteta prevoda putem analize dobijenih rezultata testiranja upravnih funkcija (executive functions) i procene prevodilačkih performansi ispitanika u uslovima konsektivnog i simultanog prevođenja. Izrada metode procene predispozicija za bavljenje konsektivnim i/ili simultanim prevođenjem. Na osnovu toga bi trebala biti potvrđena ili opovrgnuta hipoteza o tome da se konsektivno i simultano prevođenje uzajamno isključuju. Na osnovu obavljenog istraživanja očekujemo sledeće rezultate: kao prvo, potvrditi ili opovrgnuti uvreženi stav o tome da je savladavanje procesa konsektivnog prevođenja neminovan i neophodan preduslov za savladavanje procesa simultanog prevođenja; kao drugo, dati odgovor na pitanje u kakvom se međusobnom odnosu nalaze kognitivni procesi, uključeni u procesima konsektivnog i simultanog prevođenja, i u kakvoj se korelaciji nalaze veštine i sposobnosti čije posedovanje zahtevaju dotične vrste usmenog prevođenja; kao treće, odgovoriti na pitanje da li se te veštine i sposobnosti, angažovane u procesima konsektivnog i simultanog prevođenja, nalaze u koliziji, što bi uzrokovalo interferenciju između te dve vrste usmenog prevođenja.

Keywords: Usmeno prevođenje, pamćenje, pažnja, ekvivalencija, odlučivanje.

Zivlak Jelena, *University of Novi Sad, Serbia*
zivlakj@gmail.com

SINDROM IZGARANJA KOD NASTAVNIKA ENGLLESKOG JEZIKA: FAKTORI UTICAJA I IZVORI

S obzirom na sve veću složenost posla nastavnika i emocionalne, kognitivne i socijalne zahteve koje nastavnici ispunjavaju, postoji potreba za

razumevanjem sindroma izgaranja kod edukatora, radi njegovog predupređivanja delovanjem na faktore nastanka i osmišljavanja intervencija za prevenciju i smanjivanje. Shodno tome, predmet budućeg istraživanja je sindrom izgaranja kod nastavnika engleskog jezika. Osnovni cilj istraživanja jeste proveriti model izgaranja nastavnika autora Maslach i Leiter (2006). Na osnovu navedenog modela očekuje se da na nastanak sindroma izgaranja kod nastavnika utiču društvena podrška, organizacione karakteristike, karakteristike zadatka, lične karakteristike nastavnika, ponašanje učenika i širi kontekst. U prvoj, kvalitativnoj fazi istraživanja planirano je sprovođenje fokus grupe radi utvrđivanja dominantnih faktora koji su relevantni za nastanak izgaranja kod nastavnika u Republici Srbiji. Na osnovu dobijenih rezultata, u drugoj fazi istraživanja planirano je kvantitativno anketno ispitivanje minimalno 300 nastavnika radi utvrđivanja prediktora sindroma izgaranja. Očekivano je da će kao prediktori u okviru multiple linearne regresije biti ispitivani: izvori stresa na radu, namera za napuštanje organizacije, perfekcionizam, perspektive nastavnika u nastavi i poučavanju i socijalna podrška. Dosadašnji rad na izradi disertacije obuhvata korelacionu pilot studiju tokom koje je ispitano 175 nastavnika engleskog jezika putem internet ankete, koristeći srpsku verziju inventara izgaranja Maslach – ankete holandskih nastavnika (Horn & Schaufeli, 1998). Ciljevi pilot istraživanja bili su vezani za razlike u izraženosti sindroma izgaranja u odnosu na pol, starost, radno iskustvo i radno opterećenje. Dobijeni rezultati nisu bili statistički značajni.

Keywords: sindrom izgaranja, nastavnici engleskog jezika, nastava.

ADDENDUM

Džinkić Olja, *University of Novi Sad, Serbia*
olja.dzinkic@gmail.com

MOTIVACIJA ZA UČENJE U KONTEKSTU KONSTRUKTIVISTIČKE PEDAGOGIJE

Polazeći od saznanja o preprekama i teškoćama sa kojima se učenici susreću u tradicionalnom sistemu rada, te čestih primera o nezainteresovanosti, dosadi, nepažnji i pasivnosti učenika u toku nastavnog procesa, fokus ovog rada okrenut je ka motivaciji učenika za učenje iz ugla konstruktivističke pedagogije. Prema konstruktivističkoj teoriji učenik svojim aktivnim zalaganjem i uz pomoć čula, razmišljanjem, slušanjem, opažanjem, osećanjem i komunikacijom dolazi do novih saznanja, a nastavnik indirektno utiče na uređenje takvog proces učenja i zauzima veoma važnu ulogu vodiča, saradnika i facilitatora u nastavi. Cilj istraživanja jeste da se utvrdi učestalost primene konstruktivističkih elemenata, odnosno tradicionalnih u obrazovnoj praksi škola u Srbiji, sa akcentom utvrđivanja postojanja razlika u kontekstu kvaliteta, efikasnosti i svrsishodnosti nastave između ova dva pristupa poučavanja. Očekivani rezultati podrazumevaju dominantnost tradicionalnih metoda rada, ali i povećanu zainteresovanost i motivaciju učenika za proces učenja, te izraženiju produktivnost i značajniju učinkovitost konstruktivistički oblikovane nastave. Za ispitivanje motivacije učenika za učenje biće primenjen upitnik SMTSL (Student's motivation toward science learning), a učestalost primene konstruktivističkih elemenata u nastavi istražena instrumentom CLES (Constructivist Learning Environment Survey).

Keywords: konstruktivizam, motivacija, nastava, proces učenja, učenik.

Zakinski Toma Viktoria, *University of Novi Sad, Serbia*
tomaviki80@gmail.com

MEDIJSKO IZVEŠTAVANJE O MIGRANTIMA U SRPSKIM I MAĐARSKIM MEDIJIMA U PERIODU OD 2016. DO 2019. GODINE

Komparativnom analizom dveju mađarskih i dveju srpskih nacionalnih medija, uključivši i dva vojvodanska internet portala sa dnevnim vestima, nameravamo da dobijemo presek medijskog izveštavanja o migrantima u periodu od 2016-2019 godine. Na osnovu kritičke analize medijskog diskursa u Srbiji i Mađarskoj u vremenskom periodu od četiri godine nakon migrantske krize, disertacija ima za cilj da uspostavi moguće veze zvanične državne politike i političke situacije u zemlji sa načinom izveštavanja o migrantima i migraciji u datoj zemlji, istovremeno uzevši u obzir istoriju i medijsku scenu u obe zemlje.

Keywords: migranti, medijsko izveštavanje, kritička analiza diskursa, Srbija, Mađarska.

Univerzitet u Novom Sadu
Filozofski fakultet
Dr Zorana Đinđića 2,
21000 Novi Sad

Štampa
Sajnos
Novi Sad

Tiraž
120

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

3-029:088(048.3)

**INTERNATIONAL Interdisciplinary Conference for Young Scholars
in Social Sciences and Humanities Contexts (5 ; 2019 ; Novi Sad)**

Programme, timetable and book of abstracts / Fifth International
Interdisciplinary Conference for Young Scholars in Social Sciences and
Humanities "Contexts 2019", Novi Sad, 20th December 2019. - Novi Sad :
Faculty of Philosophy, 2019 (Novi Sad : Sajnos). - 117 str. : table ; 24 cm

Tiraž 120.

ISBN 978-86-6065-565-5

а) Друштвене науке - Интердисциплинарни приступ - Апстракти б)
Културни плурализам - Интердисциплинарни приступ - Апстракти

COBISS.SR-ID 332245511
